

IMDi

Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

Årsrapport
2024

24

Innhold

1 Leders beretning	3
2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall	1
3 Årets aktiviteter og resultater	5
3.1 Bosetting	6
3.2 Flere innvandrere deltar i arbeidslivet	26
3.3 Innvandrere har høy deltakelse i samfunnsliv	52
3.4 Tolking i offentlig sektor	73
4 Styring og kontroll i virksomheten	85
5. Vurdering av framtidsutsikter	96
6. Årsregnskap	98

1. Leders beretning

I Norge ser vi en positiv utvikling på flere av de viktigste områdene for integrering: Stadig flere med innvandrerbakgrunn går i barnehage, fullfører videregående og tar høyere utdanning. Når det gjelder resultater på skolen og deltakelse i arbeid, er forskjellene mellom innvandrere og den øvrige befolkningen redusert de siste årene. Det viste vår indikatorrapport for 2024.

Samtidig er det utfordringer. Personer med innvandrerbakgrunn opplever oftere diskriminering, økonomiske vansker og dårlige levekår. Negativ sosial kontroll og æresrelatert vold hindrer enkelte fra å leve frie liv. Våre 65 mangfoldsrådgivere er ute på skoler for å gi støtte og veiledning til unge som trenger det hver dag.

Færre enn halvparten av kvinner med fluktbakgrunn er i jobb. Det er verken bra for dem, likestillingen eller den norske økonomien. Tilbudet Jobbsjansen hjelper hjemmeværende kvinner inn i arbeidslivet. I fjor ga vi tilskudd til rundt 1000 plasser. Resultatene for 2024 viser at 72 prosent gikk videre til jobb eller utdanning. Det gir grunn til optimisme!

Vi har økt innsatsen for et mer mangfoldig arbeidsliv, blant annet gjennom lanseringen av nettstedet mika.no. Der finner arbeidsgivere konkrete verktøy for å fremme etnisk mangfold og inkludering.

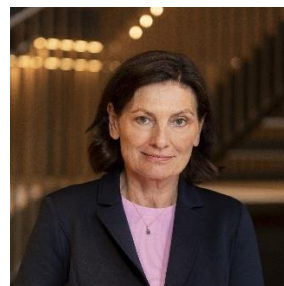
Krigen i Ukraina preget også 2024. Nærmere 26 000 flyktninger ble bosatt i norske kommuner, hvorav 22 000 av dem var fra Ukraina. Til sammenligning ble det bosatt under 5000 flyktninger året før krigen brøt ut. Nesten alle landets

kommuner har stilt opp, og gjort en stor innsats med å ta imot fordrevne.

Tilbakemeldingene fra de fordrevne ukrainerne som nå bor i norske kommuner er positive: De er fornøyde med det offentlige tjenestetilbudet - og føler seg velkomne i nabolaget, på skolen og i barnehagen. Dette vitner om det store arbeidet som er lagt ned over hele landet. Samtidig preges mange av at fremtiden er usikker.

Kommunene har raskt omstilt seg og skalert opp tilbudene sine. Aldri før har så mange deltatt i introduksjonsprogrammet – hele 36 000 personer i fjor. 4 av 10 gikk direkte ut i jobb etterpå. Selv om det må tas i betraktning at programtiden var kortere, er det et mål å få flere raskt ut i arbeid.

Integrering krever engasjement, samarbeid og vilje til å finne løsninger. Tusen takk til alle samarbeidspartnere og våre egne ansatte for den betydningsfulle innsatsen dere har lagt ned. Sammen bygger vi et samfunn der flere får muligheten til å bidra og lykkes.

Libe Rieber-Mohn

Libe Rieber-Mohn
Direktør, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

IMDis samfunnsoppdrag

IMDis visjon er å fremme like muligheter, rettigheter og plikter for alle i et mangfoldig samfunn. Slik bygger vi et fellesskap som både er inkluderende og forpliktende. Det betyr at flere innvandrere må ut i arbeidslivet, delta i samfunnslivet og bli stilt de samme kravene til som alle andre. Vellykket integrering krever både et samfunn som er villig til å stille opp og solid innsats fra den enkelte innvandrer. Å lykkes med integreringen er en av de aller viktigste forutsetningene for å opprettholde vår velferd og et samfunn preget av tillit og samhold. IMDi er et ordinært forvaltningsorgan, underlagt Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Direktoratet iverksetter regjeringens integreringspolitikk og er nasjonalt kompetansesenter med ansvar for integreringsfeltet. Direktoratets oppgaver går på tvers av forvaltningsnivåer, sektorer og samfunnsområder. Vi er avhengige av godt samarbeid med kommuner og andre aktører for å løse samfunnsoppdraget vårt.

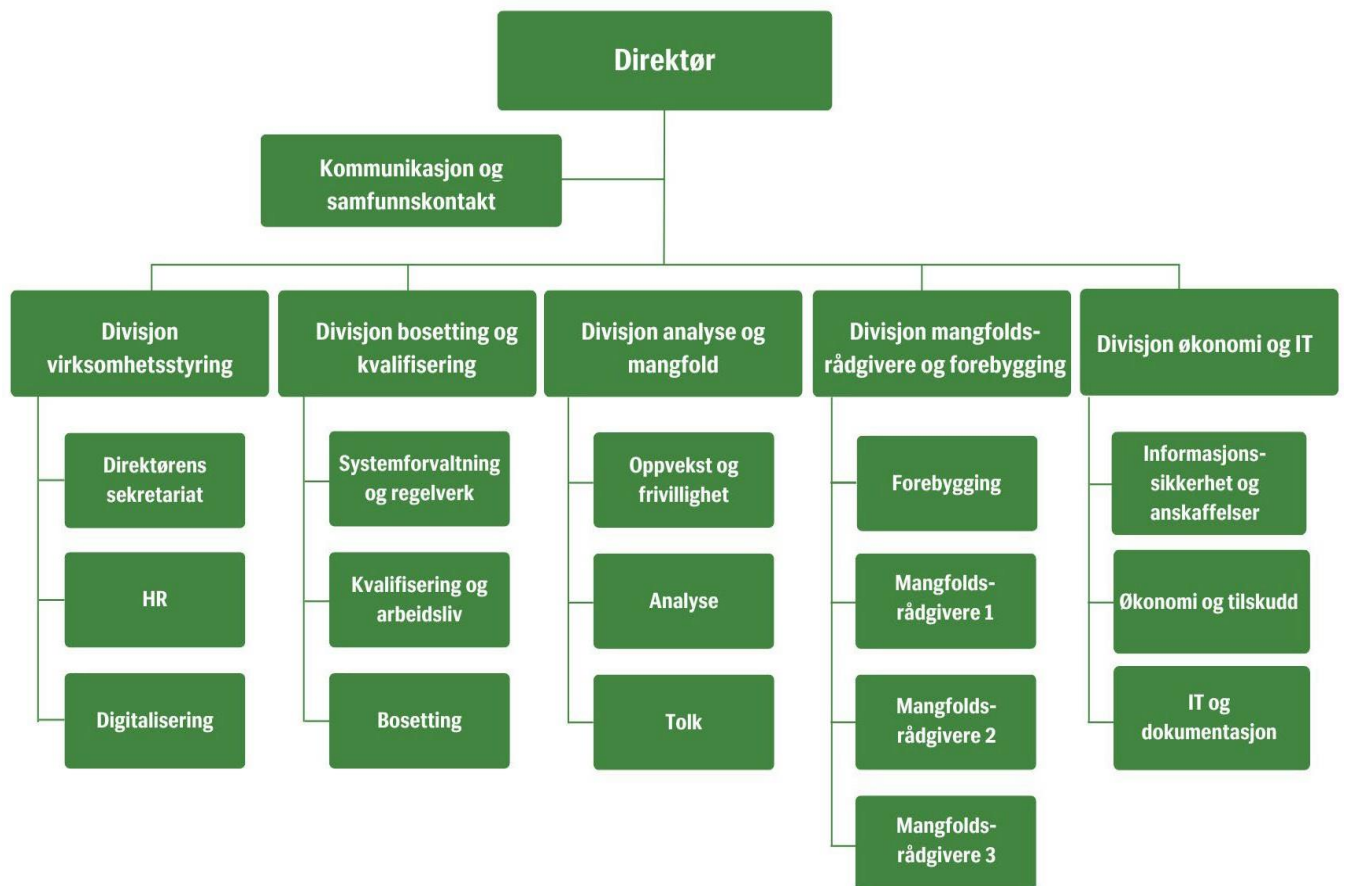
IMDi skal:

- ivareta arbeidet med bosetting av flyktninger
- legge til rette for at flere innvandrere deltar i arbeids- og samfunnsliv
- jobbe mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold
- være fagmyndighet for tolking i offentlig sektor
- gi faglige innspill til videreutvikling av integreringspolitikken og sørge for god samordning på integreringsfeltet
- forvalte tilskuddsordninger rettet mot kommunene, fylkeskommuner, arbeidsgivere og frivillige organisasjoner
- produsere og formidle forskning, utredninger, statistikk og god praksis
- bidra til en profesjonell og serviceinnstilt offentlig sektor

Slik er IMDi organisert

IMDi har kontor i Oslo og Narvik, samt 65 mangfoldsrådgivere på videregående skoler, ungdomsskoler og ved enkelte voksenopplæringskontor.

Organisasjonskart

Hovedtall 2020-2024

Bosetting av flyktninger	2020	2021	2022	2023	2024
Bosatte flyktninger (totalt)	2 819	4 489	31 258	33 701	25 618
Av disse: overføringsflyktninger	1 523	3 641	3 146	2 223	1 468
Av disse: fordrevne fra Ukraina			27 058	29 730	22 284
Flyktninger med oppholdstillatelse som venter i mottak (per 31.12.)	222	405	3 322	6 392	2 969
Opplæring i norsk og samfunnskunnskap	2020	2021	2022	2023	Foreløpige tall 2024
Personer med <u>rett og plikt</u> til opplæring i norsk og samfunnskunnskap som deltok i opplæringa i løpet av året (tall fra NIR)	24 009	20 230	17 664	18 133	18 681
Personer med <u>plikt</u> til opplæring i norsk og samfunnskunnskap som deltok i opplæringa i løpet av året (tall fra NIR)	2 163	2 106	2 170	2 797	4 329
Personer med kollektiv beskyttelse og <u>rett</u> til opplæring i norsk som deltok i opplæring i løpet av året (tall fra NIR)			10 552	27 164	31 884
Introduksjonsprogrammet	2020	2021	2022	2023	Foreløpige tall 2024
Personer som per 31.12. <u>har rett og plikt</u> til introduksjonsprogram (tall fra NIR)	10 769	9 534	8 639	8 075	7 817
Personer som per 31.12. <u>har rett</u> til introduksjonsprogram (kun personer med kollektiv beskyttelse) (tall fra NIR)	-	-	13 998	20 820	17 832
Personer som deltok i introduksjonsprogram i løpet av året* (tall fra NIR)	13 942	10 595	17 879	32 506	35 925
Personer som har begynt på introduksjonsprogram i løpet av året* (tall fra NIR)	2 227	2 246	11 166	17 699	16 922
Personer som har avsluttet introduksjonsprogram i løpet av året* (tall fra NIR)	4 820	3 295	2 757	11 381	14 513

* Inkluderer deltakere iht. integreringsloven §8 (deltakere med rett og plikt, samt deltakere kommunen kan velge å tilby program). Antall deltakere i 2022 inkluderer også personer med kollektiv beskyttelse som har rett til introduksjonsprogram (iht. integreringsloven §37c).

Nøkkeltall fra årsregnskapet	2020	2021	2022	2023	2024
Antall ansatte*	205	221	251	264	282
Antall avtalte årsverk*	201	216	246	258	276
Antall utførte årsverk	184	198	227	228	242
Samlet tildeling post 01–99 (i 1 000 kroner)**	10 751 162	8 924 254	14 628 878	22 818 164	26 897 718
Utnyttelsesgrad post 01–29**	83 %	86 %	93 %	92 %	98 %
Driftsutgifter post 01 (i 1 000 kroner)**	264 058	298 458	343 479	367 764	388 810
Lønnsandel av driftsutgiftene**	65 %	52 %	48 %	49 %	55 %
Lønnsutgifter per årsverk (kroner)**	896 331	961 552	922 572	984 887	1 031 178

* Kilde: SSB statistikktabell 12623: Ansatte i staten. Årsgjennomsnitt.

** Fra og med 2024 har IMDI innført den nye statlige regnskapsstandarden (SRS) i virksomhetsregnskapet. Regnskapene for tidligere år er ført etter kontantprinsippet og er ikke omarbeidet til SRS. De kan derfor ikke sammenlignes direkte med 2024.

3. Årets aktiviteter og resultater

Integreringspolitikken skal bidra til å få flere i arbeid, bygge sterke fellesskap og gode fellesarenaer, fremme likestilling og kjempe mot negativ sosial kontroll (Prop. 1 S (2023–2024) Arbeids- og inkluderingsdepartementet).

I dette kapitlet redegjør vi for hvilke resultater vårt arbeid har gitt i 2024. Utgangspunktet for redegjørelsen er de målene, styringsparameterne og oppdragene som Arbeids- og inkluderingsdepartementet ga IMDi i tildelingsbrevet for 2024.

Vi har organisert kapitlet i fire deler, som på følgende måte fanger opp målene våre:

3.1 Bosetting

Mål 4: Bosettingen er styrt og spredt, rask og treffsikker

3.2 Flere innvandrere deltar i arbeidslivet

Mål 1: Flere innvandrere deltar i arbeidslivet

Mål 2: Kvalifiseringen for nyankomne er målrettet og har høy kvalitet

3.3 Innvandrere har høy deltakelse i samfunnsliv

Mål 3: Innvandrere har høy deltakelse i samfunnsliv

3.4 Tolking i offentlig sektor

Mål 5: Offentlig sektor har tilstrekkelig tilgang på, og bruker, kvalifiserte tolker

Når det gjelder mål 6 «Integreringspolitikken er helhetlig og samordnet» er dette et viktig virkemiddel som benyttes for å realisere de øvrige målene, og derfor er resultater her omtalt løpende og ikke i et eget kapittel.

3.1 Bosetting

Styrt og spredt, rask og treffsikker bosetting

IMDi har det statlige ansvaret for å bosette flyktninger. Styrt og spredt, rask og treffsikker bosetting er hovedmål for arbeidet, og skal bidra til at nyankomne flyktninger deltar i utdanning, i arbeidslivet og i samfunnet ellers. Bosetting og integrering av flyktninger er en frivillig kommunal oppgave, og kommuner som bosetter flyktninger, får tilskudd fra staten. Bosettingsarbeidet har i 2024, som i de to foregående årene, i stor grad vært preget av krigen i Ukraina og de høye ankomstene av fordrevne til Norge.

Tabell 3.1.1 Nøkkeltall for bosetting. Antall personer og gjennomsnittlig ventetid. 2020-2024.

År	2020	2021	2022	2023	2024
Bosatte totalt*	2 819	4 489	31 258	33 701	25 618
Bosatte enslige mindreårige**	80	108	510	647	797
– av disse IMDi	56	89	423	560	709
– av disse Bufetat	24	19	87	87	88
Bosatte i barnefamilier***	1 923	3 606	20 160	20 159	14 483
– av disse bosette barn	1 097	2 110	10 328	9 605	7 035
– tallet på barnefamilier	478	814	6 425	6 515	4 329
Bosette andre voksne	805	775	10 576	12 894	10 338
Bosatte: gjennomsnittlig ventetid fra vedtak om opphold/innreisetilatelse til bosetting (måneder)					
Totalt*	8,5	6,3	2,3	2,5	3,0
Enslige mindreårige	5,1	3,1	2,5	2,8	4,4
– av disse IMDi	4,4	3,4	2,2	2,7	4,1
– av disse Bufetat	6,7	2,1	3,6	3,5	6,9
Barnefamilier***	9,6	6,7	2,4	2,5	2,9
Andre voksne	8,0	4,3	2,0	2,4	3,2
Mottaksbeboere (inkl. overføringsflyktninger i mottak) som venter på bosetting (per 31.12.)****	222	405	3 322	6 392	2 969

* Totaltallene inneholder bosatte personer med skjermet identitet

** Inkluderer enslige mindreårige med følgeperson

*** Omfatter voksne i familier med barn under 18 år og barn i familier. Antall familier er beregnet som antall unike REG-numre.

**** Omfatter f.o.m. 2022 kun personer med saksstatus fordelingsklar, fordelt og inngått avtale om bosetting (søkt ut). Tidligere var også personer som ventet på kartlegging inkludert. Tall for overføringsflyktninger i mottak

omfatter kun personer med status søkt ut. I 2020 og 2021 ble også overføringsflyktninger med status under kartlegging, fordelingsklar og fordelt inkludert pga. utfordringer med utreise under pandemien. Kilde: IMDi

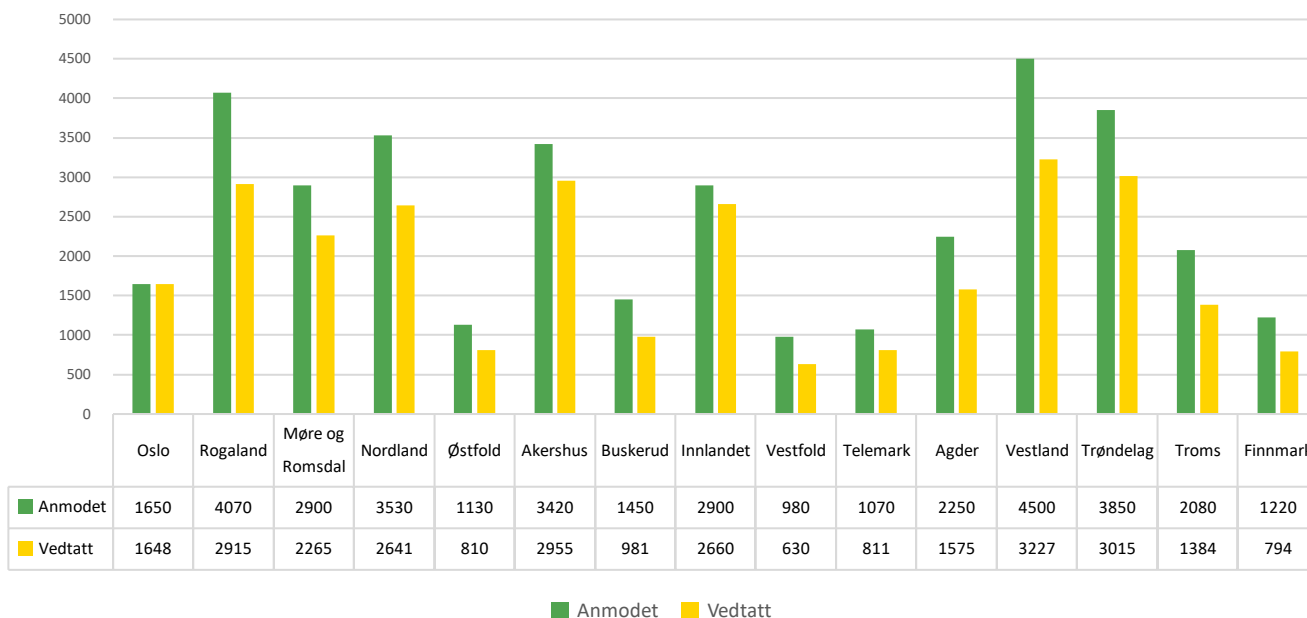
Anmodning og vedtak

IMDi er pådriver for styrt og spredt bosetting gjennom anmodningen til kommunene om å bosette flyktninger, og gjennom fordeling av enkeltpersoner for bosetting i aktuelle kommuner. IMDi skal også ta hensyn til kapasiteten i kommunene og tjenestetilbudet som finnes i regionene. Som følge av høye ankomster fra Ukraina siden 2022 er kriteriene for IMDis anmodning til kommunene forenklet sammenlignet med tidligere år, også for 2024.

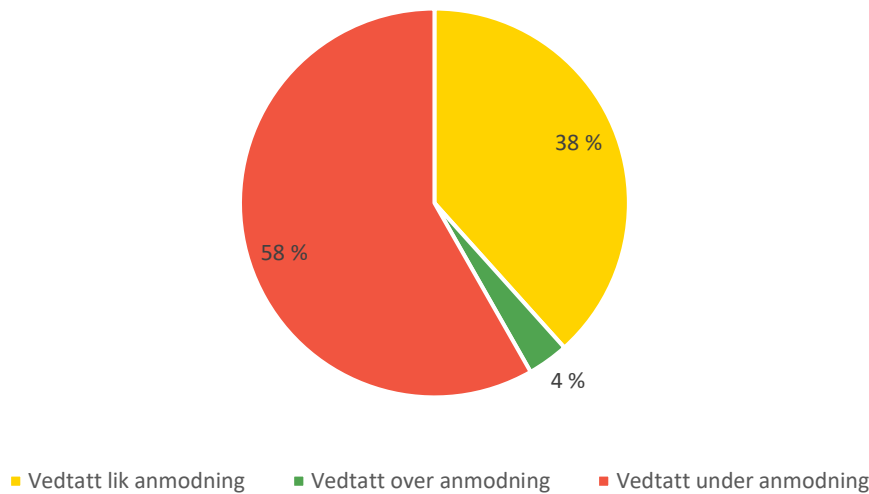
356 kommuner ble anmodet om å bosette totalt 37 000 personer i 2024. I løpet av året gikk imidlertid prognosene for bosettingsbehovet ned, og måltallet ble redusert to ganger, først til 33 000 våren 2024 og så ytterligere til litt over 26 000 i oktober 2024. Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting av flyktninger vurderte at det ikke var nødvendig å sende en justert anmodning som følge av nedgangen, fordi bosettingsbehovet endte på et nivå som var nær kapasiteten kommunene hadde meldt inn.

Kapasiteten i kommunene var lavere i 2024 enn i 2023 og 2022, og totalt vedtok 355 kommuner å bosette 28 340 flyktninger, noe som utgjør 77 prosent av antallet de var anmodet om. Figur 3.1.2 viser anmodningen per fylke, og hvor mange bosettingsplasser det totalt sett ble vedtatt i fylkene.

Figur 3.1.2 Kommunenes svar på IMDis anmodning om bosetting av flyktninger i 2024 etter fylke.

Figur 3.1.3 viser at i underkant av 40 prosent av kommunene vedtok å bosette i tråd med anmodningen. 4 prosent vedtok å bosette flere enn de ble anmodet om, og de resterende 58 prosentene vedtok å bosette under det de ble anmodet om.

Figur 3.1.3 Andel kommuner som vedtok over, under og i tråd med anmodningen for 2024.

Selv om bosettingsbehovet for 2024 totalt sett gikk ned i løpet av året, gikk bosettingsbehovet for enslige mindreårige uten følgeperson opp. I opprinnelig anmodning ble kommunene bedt om å bosette 610 enslige mindreårige uten følgeperson, men fattet vedtak om i overkant av 500 plasser. IMDi sendte derfor brev til aktuelle kommuner i to omganger for å be dem om å øke kapasiteten ved å henholdsvis vedta flere plasser eller omgjøre ordinære bosettingsplasser til bosettingsplasser for enslige mindreårige. IMDi arrangerte også en fagsamling for kommunene som bosetter enslige mindreårige uten følgeperson. Som følge av blant annet disse tiltakene endte endelig bosettingskapasitet for enslige mindreårige uten følgeperson endte på 579 bosettingsplasser. I oktober ble prognosene for bosettingsbehovet for enslige mindreårige uten følgeperson oppjustert til 654, slik at det selv med nye vedtak om plasser manglet rundt 13 prosent sammenlignet med forventet behov.

I forbindelse med anmodningen for 2024, innhentet IMDi innspill fra fylkeskommunene¹. Anmodningen rettet seg etter kriteriene om styrt og spredt, rask og treffsikker bosetting. Samtidig skulle det i 2024, som i de to foregående årene, legges størst vekt på kommunenes kapasitet. Som nevnt, vedtok kommunene til slutt en bosettingskapasitet på 77 prosent av anmodet antall, mot 95 prosent i 2023 og 102 prosent i 2022. Den nedadgående trenden tyder på at flere år med historisk høy bosetting har økt presset på kapasiteten i kommunene når det kommer til å ta imot nye flyktninger for bosetting.

Kapasitetsutnyttelse for rask bosetting

Det ble bosatt 25 618 personer i 2024. Kapasitetsutnyttelsen, det vil si andelen av de vedtatte bosettingsplassene som ble tatt i bruk, var på rundt 90 prosent, som er på samme nivå som i 2023. Kommunene har tidligere gitt tilbakemelding om at jevn fordeling gjennom

¹ jamfør integreringsloven § 4

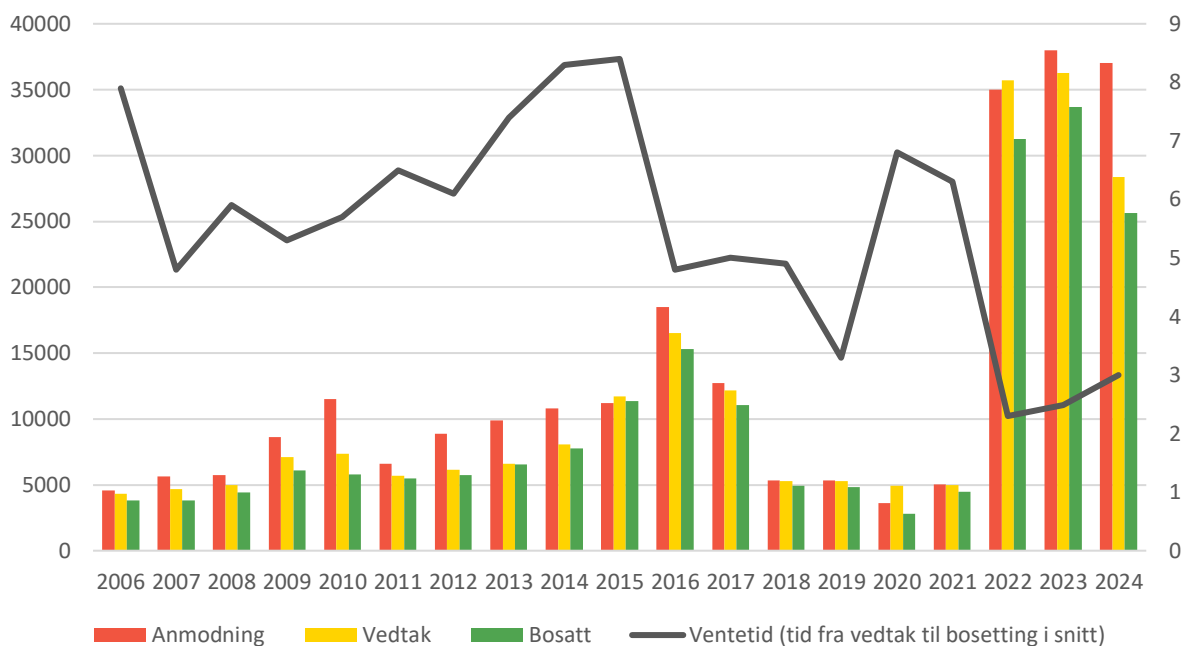
Året gir forutsigbarhet og er en viktig faktor for at de skal kunne bosette raskt. IMDi har med bakgrunn i dette fordelt flyktninger jevnt til kommunene gjennom året. Alle kommunene fikk fordelt flyktninger i 2024, og 97 prosent fikk fordelinger i første kvartal. Totalt 352 kommuner bosatte, og alle landsdeler hadde en forholdsvis jevn bosettingsaktivitet.

Kommunene har gjennom året meldt om utfordringer i kapasitetsutnyttelse når det gjelder boliger, men også press på kommunale tjenester. Mot slutten av året var det 27 kommuner som av ulike grunner ikke kunne ta imot nye flyktninger, selv om de hadde bosatt færre enn vedtatt. Samtidig var det 120 kommuner som bosatte like mange flyktninger som de hadde vedtatte bosettingsplasser.

En gruppe det har vært utfordrende å bosette i 2024 er enslige voksne, da det har vært en mangel på små boenheter i kommunene. For å bosette denne gruppen raskere, har IMDi i dialog med kommunene forsøkt å bosette de i større grad i bofelleskap, noe som har utnyttet den eksisterende boligmassen i kommunene på en mer hensiktsmessig måte. Som resultat har ventetiden for enslige voksne gått nedover gjennom hele andre halvår i 2024.

Som figur 3.1.4 viser, har ventetiden fra vedtak om opphold til bosetting økt fra 2,3 måneder i 2022 til 3 måneder i 2024. Det er samtidig verdt å understreke at ventetiden har holdt seg relativt lav i perioden 2022 til 2024, noe som indikerer en fortsatt høy bosettingsvilje hos kommunene i 2024, selv om kapasiteten på boliger og kommunale tjenester er presset.

Figur 3.1.4 Anmodning, bosettingsvedtak, bosatte og gjennomsnittlig ventetid fra vedtak til bosetting. Antall personer og antall måneder. 2006–2024.

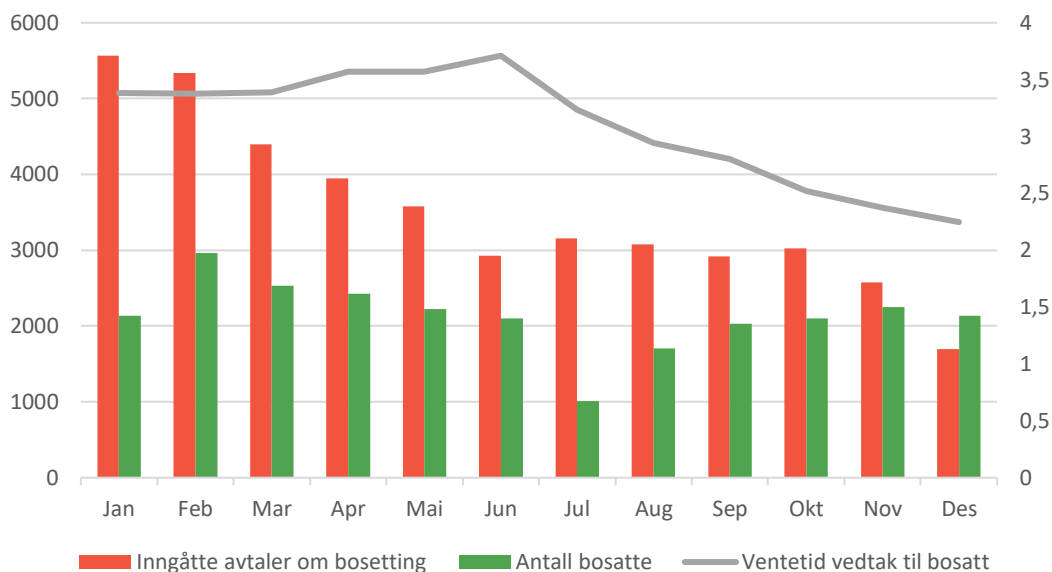
Selv om ventetiden totalt sett var på 3 måneder i snitt for alle de bosatte flyktningene, var det variasjoner innad i gruppen. Eksempelvis hadde bosatte fra mottak med kollektiv beskyttelse en snittventetid på 2,9 måneder fra oppholdsvedtak til bosetting, mens for øvrige flyktninger i mottak var den på 4,9 måneder. Øvrige flyktninger utgjorde bare 13 prosent av totalt antall bosatte fra mottak, men denne gruppen tok det en del lenger tid å bosette i 2024. Den lengre ventetiden kan tilskrives at de med kollektiv beskyttelse ikke

gjennomfører kompetansekartlegging før bosetting, bare en forenklet kartlegging, noe som gjør dem raskere klare for bosetting.

Når det gjelder den lille økningen i ventetider fra 2023 til 2024, kan denne dels forklares med at andelen bosatte personer med særskilte oppfølgingsbehov² har gått opp i 2024 sammenlignet med 2023. Denne gruppen hadde en ventetid på 5 måneder i 2024 mot 3,9 i 2023. I tillegg ble det bosatt flere personer fra UDIs særskilte botiltak som hadde ventet lenge på bosetting. Når disse lengeventende personene blir bosatt, går snittet på ventetidene opp, da de da telles med blant de bosatte.

Figur 3.1.5 illustrerer bosettingstakten og ventetidene gjennom 2024 for alle bosatte flyktninger, samt antall personer med inngåtte avtaler om bosetting³ per måned. Året startet med et høyt antall personer med avtaler om bosetting, noe som har sin årsak i høye ankomster av fordrevne fra Ukraina høsten 2023. Bosettingsaktiviteten startet noe lavt i januar, men tok seg opp utover vinteren og våren, med en forventet sesongvariasjon i juli grunnet ferieavvikling i kommunene. Antallet personer med inngåtte avtaler om bosetting har gått jevnt nedover i 2024, og endte i desember på sitt laveste nivå siden mars 2022. Årsaken til nedgangen er at det er opprettholdt en relativt jevn bosettingsaktivitet, samtidig som lavere ankomster av flyktninger, i tillegg til presset kapasitet i kommunene, har ført til færre inngåtte avtaler om bosetting utover i året. I desember ser vi også at antall bosatte overskrider antall personer det er inngått avtale om bosetting for, som eneste måned i 2024.

Figur 3.1.5 Inngåtte avtaler om bosetting, bosatte og gjennomsnittlig ventetid fra vedtak til bosetting per måned. Antall personer og antall måneder. 2024.

² Særskilte oppfølgingsbehov inkluderer alt fra mindre behov for tilrettelegginger til større og mer ressurskrevende behov. Registrering av særlige behov er en kvalitativ vurdering som ansatte på asylmottak foretar. Vurderingen er ikke gjennomført av helsepersonell og kan derfor kun brukes som en grov indikator

³ Personer som det er inngått en avtale om bosetting i en kommune for uten at personene så langt har flyttet dit.

Kartlegging

Kartlegging av flyktninger som skal bosettes er en viktig forutsetning for en treffsikker bosetting. Kartleggingen sørger for at det foreligger grunnleggende informasjon som IMDi kan bruke som grunnlag for bosetting i en kommune med relevant tilbud om arbeid, utdanning og annen oppfølging.

Det finnes flere former for kartlegging i forbindelse med bosetting og integrering av flyktninger:

- Kompetansekartlegging før bosetting for beboere i asylmottak
- Kompetansekartlegging etter bosetting før oppstart i introduksjonsprogram
- Forenklet kartlegging av personer med kollektiv beskyttelse
- Kartlegging av kompetanse, tilretteleggingsbehov og annen bosettingsrelevant informasjon av overføringsflyktninger

Personer med rett og plikt til introduksjonsprogram skal gjennomføre *kompetansekartlegging før bosetting* (integreringsloven § 6) eller *etter bosetting* (integreringsloven § 10). IMDi skal veilede vertskommuner for mottak og bosettingskommuner om hvilke plikter de har etter §§ 6 og 10.

Rundt 90 prosent av personene i asylmottak med innvilget individuell beskyttelse ble kartlagt før bosetting i 2024, som er en oppgang på om lag 20 prosentpoeng fra 2023. IMDi har i 2024 fulgt opp mange vertskommuner angående manglende kartlegging før fordeling, noe som kan ha vært en medvirkende årsak til økningen. Innen tre måneder etter bosetting var 96 prosent av personer som var bosatt fra mottak blitt kartlagt.

Når det gjelder *kompetansekartlegging etter bosetting*, er dette noe som flere kommuner kun gjør i egne fagsystemer, uten at de registrerer det i IMDis fagsystemer i etterkant. Dette gjelder i særlig grad store kommuner. Av familieinnvandrede som har ankommet i 2024, som skal kartlegges etter bosetting når de er i målgruppe for introduksjonsprogram, var 40 prosent kartlagt per utgangen av februar 2025. For de to foregående årene var andelen 45 prosent, og resultatene for 2024 forventes å bli bedre grunnet etterregistreringer.

For å håndtere det store antallet personer med kollektiv beskyttelse, har det siden 2022 vært tatt i bruk en *forenklet kartlegging* for å sikre rask bosetting. IMDi erfarer imidlertid at kompetanseopplysningene vi mottar fra forenklet kartlegging ikke gir tilstrekkelig grunnlag for et best mulig valg av bosettingskommune. I *Oppdrag nr. 2024-23*

Bosettingsforberedende arbeid og mulige endringer i systemet for kompetansekartlegging i asylmottak har IMDi utredet og foreslått flere effektiviseringstiltak. En tydelig konklusjon i utredningen er at det er avgjørende for treffsikker bosetting at vi kan motta opplysninger som er mer detaljerte enn hva den forenklede kartleggingen gir.

Fra juni 2023 har bosatte personer med kollektiv beskyttelse hatt rett og plikt til å gjennomføre kompetansekartlegging etter bosetting dersom de skal delta i

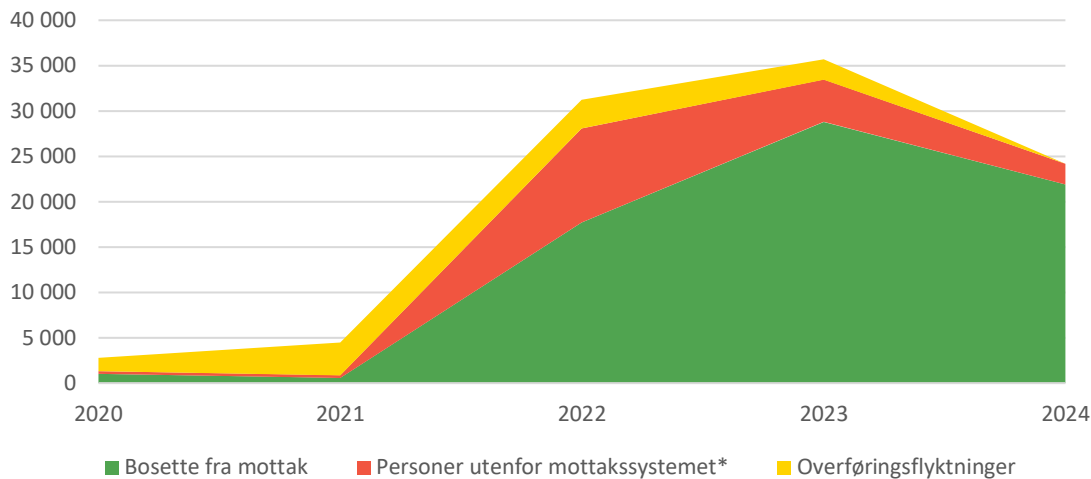
introduksjonsprogram. 35 prosent av personer med kollektiv beskyttelse fra 18 til 55 år som ble bosatt i løpet av 2024 hadde ved utgangen av februar 2025 gjennomført kompetansekartlegging etter bosetting. Siden oppstart i introduksjonsprogram skal skje innen 3 måneder etter bosetting så IMDi forventer at en større andel av de som ble bosatt sent i 2024 vil gjennomføre kompetansekartlegging i løpet av vinteren og våren 2025. Blant bosatte fra 18 til 55 år i 2023 gjennomførte nesten 40 prosent kompetansekartlegging, og andelen fra 2022 er 45 prosent.

IMDi lanserte en ny løsning for kompetansekartlegging februar 2024, og erfarer at denne fungerer godt. Vi får nå sikrere kunnskap om flyktningers kompetanse, og bruk av ny teknisk plattform gir flere muligheter til å dele kompetanseopplysninger. Da mange kommuner ikke har gode rutiner for kartlegging etter bosetting, har IMDi deltatt på ulike arenaer for å informere om ny løsning. Vi har også sendt informasjonsskriv til kommunene for å sikre at alle er kjent med sin forpliktelse til å kartlegge flyktninger før de starter opp i introduksjonsprogram. Vi ser imidlertid at det vil være behov for å følge opp mange store kommuner tettere i 2025 for å oppnå dette.

Som en del av *Oppdrag nr. 2024-13 Foreslå tiltak for mer treffsikker bosetting som også tar hensyn til mål om styrt, spredt og rask bosetting* vurderte IMDi hvordan enkeltindividers medbragte kompetanse og individuelle forutsetninger kunne kobles med muligheter for opplæring, kvalifisering, arbeid eller utdanning i bosettingskommunen. IMDi følger videre opp i 2025 mulighetene til å bruke kunstig intelligens som beslutningsstøtte i bosettingsprosessen. Vi vurderer at det er et potensial for å koble data om enkeltpersonene med informasjon om kommuner og regioner slik at flere blir bosatt i kommuner i regioner med relevante jobb- og utdanningsmuligheter.

Hvem ble bosatt?

Det ble bosatt 25 618 flyktninger i 2024. Figur 3.1.6 viser fordelingen av de bosatte etter hvor de oppholdt seg før bosetting. Personer bosatte fra mottak var den største gruppen i 2024, etterfulgt av personer som oppholdt seg utenfor mottakssystemet, og den minste gruppen var overføringsflyktninger.

Figur 3.1.6 Bosetting etter sakstype. Antall personer. 2012–2024.

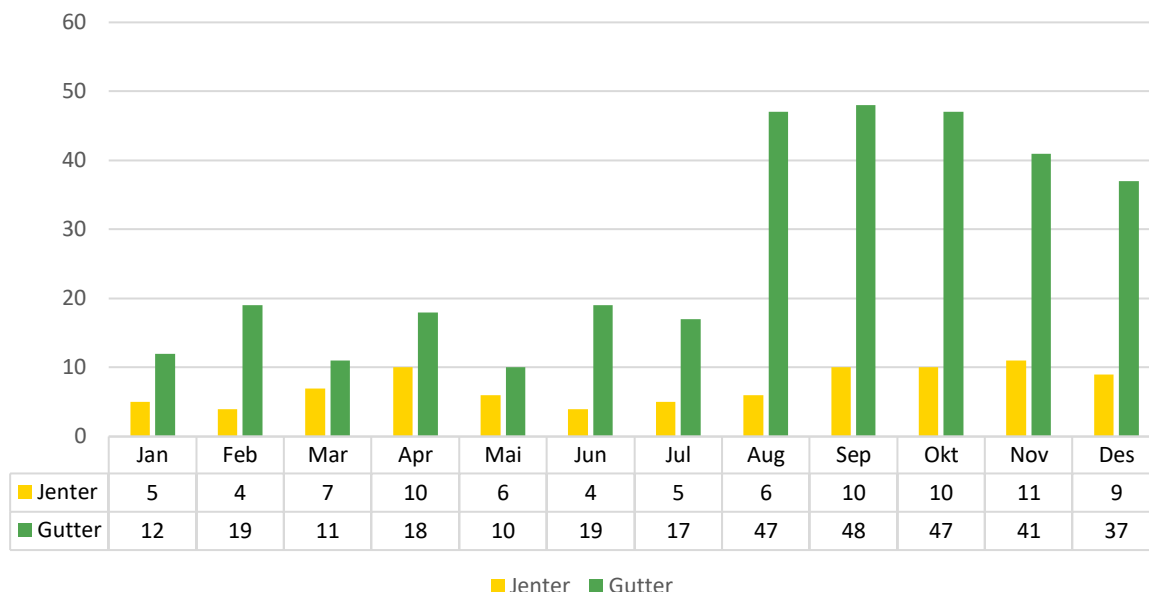
*Omfatter både privatboende og flyktninger med avtale om alternativ mottaksplass

Figur 3.1.6 viser også til utvikling i de ulike gruppene som ble bosatt. Vi ser blant annet at andelen som ble bosatt fra utenfor mottakssystemet har gått ned i 2024 sammenlignet med de to foregående årene. I 2022 publiserte NIBR en rapport om ukrainske fordrevne i Norge⁴ som viste at av de som hadde ankommet, hadde rundt 65 prosent nettverk i Norge i form av personer som bodde her før krigen. Dette gjorde det mulig for dem å velge å bo utenfor mottak før bosetting. En ny NIBR-rapport om ukrainske fordrevne i 2024⁵, viser at de som ankom Norge i 2024 i langt mindre grad hadde den type nettverk. De som kom i 2024 kjente oftere andre ukrainske flyktninger i Norge enn tidligere, men de kjente i mindre grad personer som bodde i Norge før 2022.

NIBR-rapporten fra 2024 viser også endringer i kjønns- og alderssammensetningen i gruppen av ukrainere som ankom Norge, og dette sammenfaller med endringer i hvem IMDi har bosatt. Rapporten viser til at antallet gutter som kommer som enslige mindreårige og er mellom 15 og 17 år har økt. Figur 3.1.7 viser bosatte enslige mindreårige mellom 15 og 17 år med kollektiv beskyttelse fordelt på kjønn per måned i 2024.

⁴ Ukrainian refugees – experiences from the first phase in Norway er en del av en årlig studie utført av NIBR ved OsloMet, bestilt av IMDi. De har også publisert rapporter i 2023 og 2024.

⁵ Settlement, integration and employment under a temporary perspective: Experiences and perceptions of Ukrainian refugees and municipal refugee services, av NIBR ved OsloMet er den tredje rapporten om ukrainere i Norge, som er bestilt av IMDi.

Figur 3.1.7 Bosatte enslige mindreårige fra 15-17 år fordelt på kjønn. Antall personer. 2024.

Flyktninger bosatt fra mottak

Flyktninger som bodde i mottak før bosetting har siden 2022 vært den største gruppen av bosatte, som vist i tabell 3.1.8. I 2024 utgjorde de 85 prosent av alle bosatte, en økning på fem prosentpoeng sammenlignet med 2023. Over 90 prosent av de som ble bosatt fra mottak, var fordrevne fra Ukraina med kollektiv beskyttelse. Flyktninger fra Syria var den nest største gruppen som ble bosatt fra mottak i 2024, og de utgjorde rundt 5 prosent. Antallet syrere bosatt fra mottak har vært stigende de siste årene, med en oppgang på 150 prosent fra 2022 til 2023, og videre med 23 prosent fra 2023 til 2024.

Tabell 3.1.8 Bosetting av mottaksbeboere, etter personkategori. Antall personer. 2020–2024.

År	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt	1 012	564	17 739	26 787	21 936
Enslige mindreårige*	61	59	304	503	697
Barnefamilier	449	203	11 385	15 918	12 042
Andre voksne	502	302	6 049	10 366	9 197

* Tallet omfatter enslige mindreårige både med og uten følgepersoner

Vi ser av tabell 3.1.9 at ventetidene for mottaksbeboere har gått oppover siden 2022 for alle grupper, og særlig for enslige mindreårige. Gjennomsnittlig ventetid fra oppholdsvedtak til bosetting for mottaksbeboere var 3,1 måneder for 2024 totalt sett. For personer med kollektiv beskyttelse, lå årsgjennomsnittet på 2,9 måneders ventetid fra oppholdsvedtak til bosetting. Det var 4,9 for øvrige flyktninger. Sistnevnte skal i motsetning til fordrevne med

kollektiv beskyttelse gjennomføre kompetansekartlegging i regi av vertskommunen. Dette kan forsinke bosettingsprosessen. 64 prosent i denne gruppen må vente i mer enn to uker før de blir kompetansekartlagt. For 42 prosent tar det mer enn én måned.

Tabell 3.1.9. Mottaksbeboere. Gjennomsnittlig ventetid fra oppholdsvedtak til bosetting. Måneder. 2020–2024.

År	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt	4,6	3,9	2,2	2,4	3,1
Enslige mindreårige	4,4	1,9	2,9	3,1	4,7
Barnefamilier	5,6	5,0	2,1	2,3	2,9
Andre voksne	3,8	3,6	2,2	2,5	3,2

Integreringsmottak

IMDi koordinerer den statlige innsatsen med integreringsmottak, som skiller seg fra ordinære mottak ved at beboerne skal delta i et fulltidsprogram mens de bor i mottaket. Det er vertskommunen, driftsoperatøren, lokalt NAV-kontor og regionalt karrieresenter (samarbeidsklyngen) som sammen skal tilby fulltidsprogrammet. Dette består av opplæring i norsk og samfunnskunnskap, arbeidsrettede aktiviteter, kompetansekartlegging og karriereveiledning. Samarbeidsklyngen skal også gi råd til IMDi om bosetting med hensikt å sikre treffsikker bosetting. Flyktningene ble i all hovedsak bosatt i tråd med rådene i 2024.

Målgruppen for fulltidsprogrammet er beboere mellom 18 og 55 år som enten har fått innvilget opphold eller som etter stor sannsynlighet vil få det innvilget. Målgruppen inkluderer ikke fordrevne fra Ukraina med kollektiv beskyttelse. Asylsøkere fra Syria og Tyrkia utgjorde størsteparten av deltakerne i 2024, og det var totalt 297 personer (317 i 2023) personer i fulltidsprogram i perioden. Så godt som alle beboerne som var i målgruppen for ordningen fikk tilbud om 37,5 timers program hver uke i 2024.

I 2024 var det to vertskommuner for integreringsmottak, Kristiansand og Steinkjer. Begge vertskommunene har rapportert til IMDi at god måloppnåelse for ordningen blant annet henger sammen med et godt samarbeid mellom partnerne i samarbeidsklyngen, at deltakerne kommer inn i ordningen seks til ni måneder før de skal bosettes, og at de har rettigheter til å praktisere norsk i arbeidslignende situasjoner. Begge integreringsmottakene oppga i 2024 at lange opphold i integreringsmottak og at svært få deltakere hadde rettigheter til arbeidspraksis hvor de kunne praktisere norsk gjorde det krevende å tilby motiverende og økonomisk bærekraftige fulltidsprogram. Steinkjer besluttet med bakgrunn i dette å avvile driften med virkning fra 1. oktober 2024.

IMDi har i 2024 gjennomført en egenanalyse der vi har evaluert effekten av opplæring og kvalifisering av mottaksbeboere, og endelige funn skal publiseres i starten av 2025. Foreløpige funn tyder på at flyktninger som har vært deltakere i fulltidsprogram får bedre

resultater på norsktester og i større grad kommer seg i arbeid og utdanning etter endt introduksjonsprogram, enn andre som har bodd på ordinære mottak.

Bosetting av flyktninger som har bodd utenfor mottakssystemet

I 2024 ble det bosatt 2 214 flyktninger som bodde utenfor mottakssystemet, og som fikk offentlig hjelp til bosetting, som vist i tabell 3.1.10. I 2022 utgjorde denne gruppen over 30 prosent av alle bosatte, men andelen og antallet har gått ned fra 2023 og endte i 2024 på i underkant av 10 prosent. Flyktninger som har bodd utenfor mottakssystemet, men blitt bosatt med offentlige hjelp, inkluderer privatboende⁶ flyktninger og flyktninger med avtale om alternativ mottaksplass⁷.

Tabell 3.1.10 Bosetting av flyktninger som har bodd utenfor mottakssystemet, etter personkategori. Antall personer. 2021–2024.

År	2021	2022	2023	2024
Totalt	285	10 453	4 774	2 214
Enslige mindreårige*	15	186	121	89
Barnefamilier	95	7676	3 325	1 064
Andre voksne	175	258	1 328	1 061

* Tallet omfatter enslige mindreårige både med og uten følgepersoner

Flyktninger med kollektiv beskyttelse utgjør den største gruppen av flyktningene som bodde utenfor mottakssystemet før bosetting i 2024, over 90 prosent, og disse har kortere ventetid enn øvrige flyktninger. Øvrige flyktninger som har bodd utenfor mottakssystemet har likevel noe kortere ventetid enn øvrige flyktninger som har bodd i mottak før bosetting. De kortere ventetidene henger sammen med at denne gruppen gjerne bosettes i den kommunen de allerede oppholder seg i. Dette kan gjøre det enklere for kommunene å bosette de raskt. Tabell 3.1.11 viser gjennomsnittlige ventetider fra oppholdsvedtak til bosetting for alle personer utenfor mottakssystemet.

⁶ Privatboende er enten tidligere mottaksbeboere som har valgt å flytte fra mottak, eller personer som aldri har bodd i mottak.

⁷ Alternativ mottaksplass er et alternativ til vanlig asylmottak, der kommunen får kompensasjon fra UDI for å gi et tilbud og nødvendig oppfølging av flyktningen i påvente av bosetting.

Tabell 3.1.11 Gjennomsnittlig ventetid fra oppholdsvedtak til bosetting for personer utenfor mottakssystemet. Måneder. 2020–2024.

År	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt	6,3	4,9	1,5	1,9	2,4
Enslige mindreårige	5,3	3,4	1,3	1,4	2,6
Barnefamilier	8,9	6,3	1,4	1,7	2,2
Andre voksne	4,4	4,5	1,7	2,2	2,5

Overføringsflyktninger

Kvoten for overføringsflyktninger var i 2024 på 1 000 personer. Det er Stortinget som vedtar hvor mange overføringsflyktninger Norge skal ta imot hvert år. Justisdepartementet avgjør hvilket land flyktningene skal hentes fra og hvilke grupper som skal prioriteres, etter innspill fra blant annet IMDi. IMDi la integreringshensyn og utsikter til rask og treffsikker bosetting til grunn for tilrådingene i 2024.

I 2024 ble 1 468 overføringsflyktninger bosatt i Norge, som vist i tabell 3.1.12. Årsaken til at antallet bosatte oversteg kvoten er at overføringsflyktninger ikke nødvendigvis blir bosatt samme år som kvoten de tilhører.

Tabell 3.1.12 Bosetting av overføringsflyktninger, etter personkategori. Antall personer. 2020–2024.

År	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt	1 523	3 641	3 146	2 223	1 468
Enslige mindreårige	16	33	21	24	11
Barnefamilier	1 371	3 325	2 947	2 006	1 377
Andre voksne	136	283	178	133	80

Det ble bosatt overføringsflyktninger med 20 ulike nasjonaliteter i 2024, i tillegg til noen statsløse. Syrere utgjør den største gruppen, på rundt 35 prosent, etterfulgt av kongolesere (27 prosent), afghanere (17 prosent) og sudanere (13 prosent).

Det er et mål at bosettingen av overføringsflyktninger skal skje så raskt som mulig etter at innreisetilattelse er gitt. I 2024 tok det i snitt 3,6 måneder fra en overføringsflyktning ble innvilget innreisetilattelse til personen kom til Norge og ble bosatt i en kommune, noe som er en nedgang på over en måned sammenlignet med 2023. Tabell 3.1.13 viser denne utviklingen. I IMDi's tilråding til sammensetning av kvoten, anbefalte vi for 2024 å prioritere uttaksland som det er mulig å organisere rask bosetting fra. IMDi's innspill ble tatt til følge og vi mener at dette har bidratt til de kortere ventetidene i 2024.

Tabell 3.1.13 Overføringsflyktninger. Gjennomsnittlig ventetid fra innreisetilattelse til bosetting. Måneder. 2020–2024.

År	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt	7,7	6,7	5,4	4,8	3,6
Enslige mindreårige	5,2	5,3	6,3	3,5	2,9
Barnefamilier	7,9	6,9	5,4	4,8	3,6
Andre voksne	5,6	4,9	5,2	4,6	2,4

Bruk av integreringshensyn i arbeidet med overføringsflyktninger

I arbeidet med overføringsflyktninger og gir IMDi råd til UDI om den enkelte sine utsikter til bosetting og videre integrering i Norge. IMDi kartlegger bosettingsrelevant informasjon og gir flyktningene informasjon om Norge før ankomst.

I 2024 intervjuet IMDi om lag 1 200 overføringsflyktninger og gjennomførte en bosettingsforberedende kartlegging for å vurdere utsikter til bosetting og integrering i Norge. I tilfeller der IMDi vurderte at det ikke er mulig å tilby bosetting og lovpålagte tjenester, rådet vi UDI til å avslå saken. Vi kartla kompetansen til enkeltpersoner for å bosette personen treffsikkert, og for å sette bosettingskommunen i stand til å vedta innhold i, og legge til rette for rask oppstart av, introduksjonsprogrammet.

IMDi er ansvarlig for at overføringsflyktninger får relevant informasjon før de kommer til Norge. International Organization for Migration (IOM) holder derfor et kulturorienteringsprogram på oppdrag fra IMDi for å ivareta integreringshensyn. Her får flyktningene grunnleggende innsikt i norsk kultur og dagligliv og kunnskap om hvilke rettigheter og plikter de har. I 2024 ble det gjennomført åtte slike program. 67 prosent av de bosatte overføringsflyktningene i 2024 som var i målgruppen for programmet, hadde deltatt før bosetting. I underkant av 30 prosent fikk alternative informasjonstiltak før de kom til Norge, mens rundt 5 prosent ikke fikk informasjon i regi av IMDi før bosetting. Dette var som regel på grunn av snarlig ankomst til Norge, utfordringer knyttet til logistikk, eller lese- og språkutfordringer. I 2024 har IMDi samarbeidet med IOM om å oppdatere deler av undervisningsmateriellet til programmet, slik at det i større grad er tilpasset personer med

svake lese- og skriveferdigheter. IMDi er i prosess med å utvikle en ny kurshåndbok der innholdet blir mer tilpasset det informasjonsbehovet flyktningene har før ankomst til Norge.

På vegne av IMDi tilbyr IOM også landinformasjonsseminar⁸ til kommuner for å øke kunnskapen om arbeidet med overføringsflyktninger. I 2024 ble det gjennomført 11 seminarer, hvorav seks ble gjennomført digital med åpen påmelding. Dette førte til at mange flere kommuner, 99 mot 12 i 2023, deltok og mottok landinformasjon.

Bosetting av enslige mindreårige

Det ble bosatt 797 enslige mindreårige flyktninger i 2024, hvorav 125 med følgeperson og 672 uten følgeperson. En følgeperson⁹ kan være en slektning eller annen voksen som tar vare på barnet, men som ikke har foreldreansvar.

Av de uten følgeperson ble 503 bosatt av IMDi fra mottak for enslige mindreårige, 88 ble bosatt fra Bufetat sine omsorgssentre, 11 var overføringsflyktninger, og 70 ble bosatt fra utenfor mottakssystemet. Det er færre som bodde privat før bosetting i 2024 enn i 2022 og 2023, mens flere bodde på mottak.

De enslige mindreårige som ble bosatt i 2024, både med og uten følgeperson, var i hovedsak fordrevne fra Ukraina. Blant øvrige asylsøkere var det flest enslige mindreårige fra Syria og Afghanistan, med rundt 150 bosatte av hver nasjonalitet.

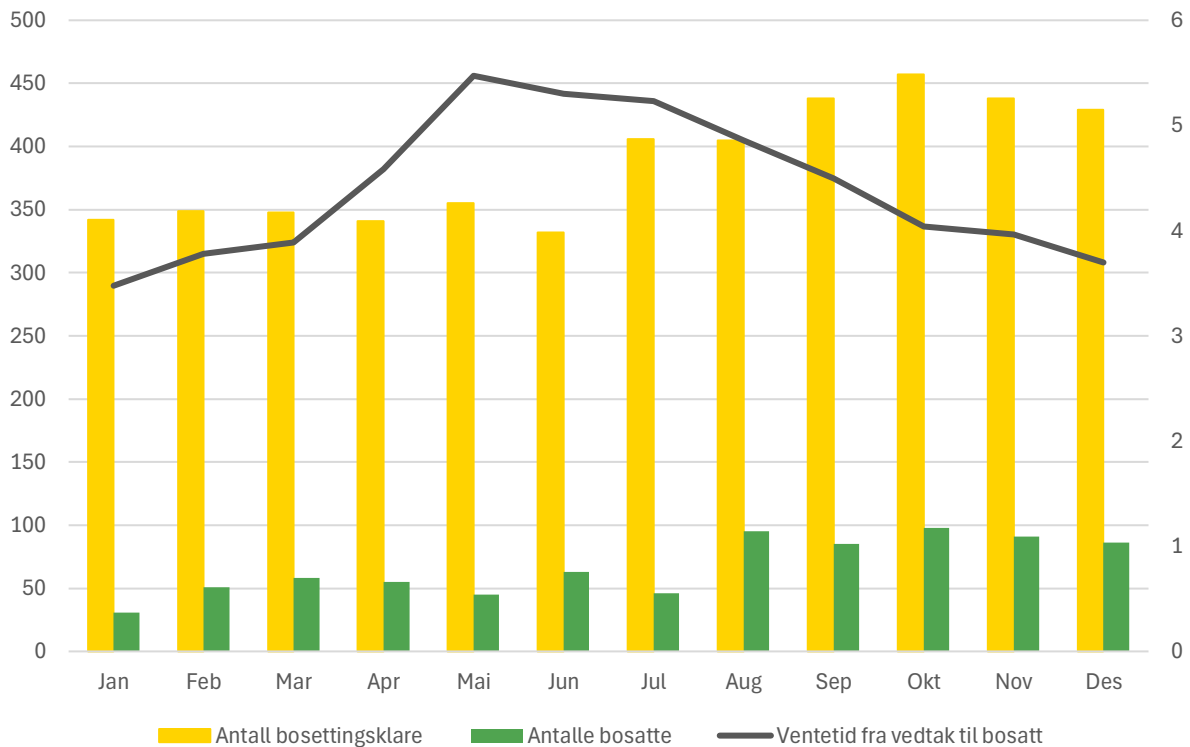
Det var 57 kommuner som ble anmodet om og vedtok å bosette enslige mindreårige uten følgeperson i 2024. Samtidig ser vi at et langt større antall kommuner har bosatt enslige mindreårige; det er som regel privatboende eller de med følgeperson. For enslige mindreårige med følgeperson trengs ofte ikke de samme botiltakene i kommunene som for enslige mindreårige uten følgeperson, og de kan dermed bosettes i kommuner som ikke har egne botiltak for denne gruppen.

Ved inngangen av 2024 var det allerede mange bosettingsklare enslige mindreårige som hadde ventet lenge, og det var utfordrende for kommunene å tilgjengeliggjøre bosettingsplassene raskt. Antallet enslige mindreårige som ventet på å bli bosatt og ble bosatt per måned økte gjennom året, som illustrert i figur 3.1.14. De fleste bosatte var ukrainske gutter fra 15 til 17 år, med kollektiv beskyttelse. Det er også i denne gruppen at den største økningen har skjedd.

⁸ For mer informasjon om landinformasjonsseminarer, se [IMDi.no](https://imdi.no).

⁹ Politiets utlendingsenhet registrerer følgeperson ved ankomst, og det kan skje endringer etter dette ved at en følgeperson kan komme til eller falle fra. Slike endringer registreres ikke som endring i status for den enslige mindreårige, og det vises her til registrerte tall, som kan avvike noe fra hvor mange som faktisk var med og uten følgeperson.

Figur 3.1.14 Bosettingsklare, bosatte og gjennomsnittlig ventetid fra vedtak til bosetting per måned for enslige mindreårige. Antall personer og antall måneder. 2024.

Selv om det var krevende å bosette enslige mindreårige i tilstrekkelig omfang, og det var mangel på egnede bo- og omsorgstiltak, var det en positiv utvikling gjennom året etter at det hadde blitt innført flere tiltak for å øke kapasiteten. 16 kommuner fattet vedtak om å øke sine plasser for å bosette enslige mindreårige, inkludert 4 kommuner som ikke var anmodet om å bosette enslige mindreårige i 2024. Det ble bosatt 65 prosent flere enslige mindreårige i andre halvår i 2024 enn i første halvår.

Den gjennomsnittlige ventetiden fra vedtak til bosetting for enslige mindreårige var på 4,4 måneder i 2024 sett under ett. For fordrevne fra Ukraina var den på 3,8 måneder, og for øvrige flyktninger 5,6 måneder.

De enslige mindreårige som ventet lengst, var i stor grad de med behov for tett oppfølging etter bosetting og plass i døgnbemannet bofelleskap. Dette er svært ressurskrevende botiltak å drive for kommunene og det er derfor færre slike plasser tilgjengelig. Personer med behov for tettere oppfølging tar det derfor ofte lengre tid å bosette.

En konsekvens av økte ankomster, og lavere kapasitet i kommunene, var at ventetidene ble lengre. Dette medfører at integreringsprosessen utsettes, noe som kan ha særlig negative konsekvenser for barn og ungdom. Lange ventetider fører også til at flere fyller 18 år før bosetting, noe som gjør at de bosatte ikke får rett til introduksjonsprogram og kommunene får heller ikke fattet vedtak etter barnevernsloven, da dette må skje før fylte 18 år.

Kommunene har i 2024 meldt om at dette er en gruppe det har vært utfordrende å tilby gode nok bo-, omsorgs- og opplæringstilbud for.

IMDi har gjennom året tilbudt flere arrangementer rettet mot bosettingskommuner for enslige mindreårige flyktninger. I juni arrangerte IMDi et webinar for å gi en god innføring i bosettingsarbeidet med enslige mindreårige. Her formidlet blant annet en erfaren bosettingskommune om hvordan de jobber med enslige mindreårige uten følgepersoner. I november arrangerte IMDi fagsamling i Trondheim for kommunene som bosetter enslige mindreårige, og i desember et webinar for nye kommuner som ble anmodet om å bosette enslige mindreårige uten følgeperson i 2025. Disse tiltakene har økt kompetansen på bosetting- og oppfølgingsarbeidet for enslige mindreårige i kommunene i en tid med høye ankomster og mange nye problemstillinger. Det har også bidratt til å senke terskelen for kommuner som ikke har erfaring med å bosette enslige mindreårige til å ta imot enslige mindreårige.

IMDi har også bestilt forskning om oppfølgingen av enslige mindreårige etter bosetting. Forskningsprosjektet gjennomføres av Fafo og skal ferdigstilles i september 2026.

Bosetting av personer med særlige behov

I 2024 ble det bosatt 979 personer med særlige behov¹⁰. Særlige behov inkluderer alt fra behov for mindre tilrettelegginger til større og mer ressurskrevende behov. I prosent utgjorde personer med særlige behov 3,8 prosent av alle bosatte flyktninger, en liten økning fra 3,3 prosent i 2023.

IMDi har i 2024 sett en økende tendens til at kommuner har avslått fordelinger av personer med særlige behov, med henvisning til begrenset kapasitet i kommunale helsetjenester og generelt press i bosettingsapparatet. Videre har kommunene ofte vist til mangel på tilrettelagte boliger, i saker hvor det har vært behov for det. Andelen fordelinger med personer med særlige hensyn har dermed økt i 2024 sammenlignet med 2023, fra 11 til 19 prosent, da IMDi har vært nødt til å fordele mange av sakene til flere kommuner før inngåelse av avtale om bosetting.

Innenfor gruppen av personer med særlige behov, finner vi også de som blir bosatt fra UDIs særskilte botilbud. I 2024 ble det bosatt 133 personer fra disse botiltakene, om lag like mange personer som i 2023. IMDi har i 2024 jobbet for å fordele disse sakene raskt. Samtidig har den gjennomsnittlige ventetiden økt til over 9 måneder, fra henholdsvis rundt 7 og 5 måneder i 2023 og 2022.

I 2024 ble 104 pasienter bosatt gjennom ordningen for medisinsk evakuering («medevac»), hvor pasienter fra Ukraina og Gaza blir medisinsk evakuert. Alle de 104 bosatte pasientene i 2024 var fra Ukraina, og ved årsslutt var det inngått avtale om bosetting for 8 ukrainske pasienter til, samt at 11 personer var enten under kartlegging eller fordelt til en kommune.

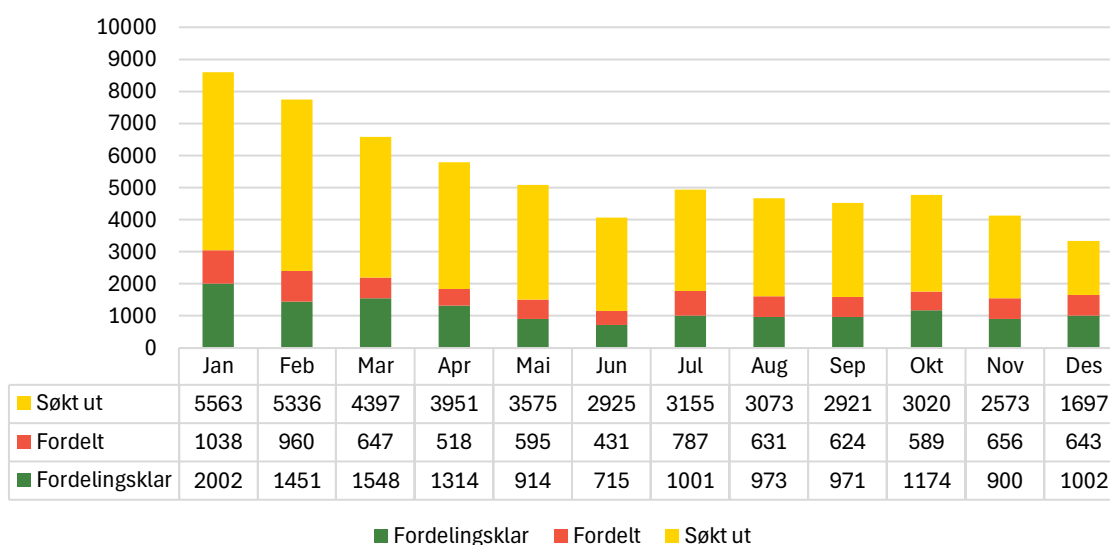
¹⁰ Registrering av særlige behov er en kvalitativ vurdering som ansatte på mottak gjør. Vurderingen gjøres ikke av helsepersonell og kan derfor bare brukes som en grov indikator.

Når det gjelder medisinsk evakuerte fra Gaza var 6 personer ankommet landet og under kartlegging ved utgangen av 2024.

Flyktninger som venter på bosetting

Ved utgangen av 2024 var det 3 342 bosettingsklare¹¹ flyktninger og for ca. halvparten av disse var det inngått avtale om bosetting. Dette er en betydelig bedre situasjon enn året før, og 2024 startet med 8 000 bosettingsklare på grunn av et betydelig etterslep fra høye ankomster i 2023. Siden juli 2024 har ikke antallet oversteget 5 000, og figur 3.1.15 viser nedgangen per måned gjennom 2024.

Figur 3.1.15 Bosettingsklare flyktninger ved slutten av hver måned, antall personer. 2024.

Selv om det totale antallet bosettingsklare gikk relativt bratt nedover i 2024, var det ikke slik for alle grupper. For personer med særlige behov var det også en nedgang gjennom året, men den var mye mindre enn for totalen og det er en større andel av personer i denne gruppen blant de bosettingsklare ved inngangen til 2025 enn de to foregående årene. For enslige mindreårige har antallet bosettingsklare økt måned for måned gjennom året, fra i overkant 300 personer ved starten til rundt 400 ved utgangen av året.

¹¹ Bosettingsklare flyktninger er personer som har fått vedtak om opphold, og som enten venter på å bli fordelt til en kommune for bosetting, er fordelt til en kommune og venter på svar, eller hvor det er inngått en avtale om bosetting i en kommune uten at personene så langt har flyttet dit.

Relevant informasjon til berørte aktører

IMDi har en samordnings- og pådriverrolle på tvers av etater og forvaltningsnivåer. IMDi vil gjennom samarbeid sørge for et koordinert og helhetlig bosettingsarbeid. Kontinuerlig arbeid for å sikre relevant informasjon til kommuner og løpende oppfølging av bosettingsarbeidet deres har vært grunnleggende i IMDis arbeid i 2024.

En helhetlig håndtering av de store ankomstene fra Ukraina har vært avgjørende i 2024. For at asylkjeden skal være oppdatert med utfordringsbildet, har det vært gjennomført koordineringsmøter mellom IMDi, UDI, Politiets utlendingsenhet (PU), Politidirektoratet, Helsedirektoratet (Hdir) og direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) annenhver uke. I tillegg har IMDi deltatt på statsforvalternes kommunemøter i fylkene etter invitasjon. I 2024 deltok vi på 22 slike møter i totalt 7 fylker. IMDi har også deltatt på møtene Statsråden har holdt for kommuner, fylkeskommuner og statsforvaltere, og bidratt gjennom faglige innlegg og formidling av status og relevante faktaopplysninger om bosetting og kvalifisering.

Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting av flyktninger er viktig for at statlige og kommunale aktører skal ha en lik situasjons- og problemforståelse. IMDi har samarbeidet tett med KS om håndtering av bosettingsbehovet i tråd med både samarbeidsavtalen mellom staten og KS om bosetting og mandatet til Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting. IMDi har også samarbeidet med statsforvalterne for å sikre god dialog knyttet til vergemål/representantordningen for enslige mindreårige flyktninger som skal bosettes, og med Bufetat rundt bosetting av enslige mindreårige.

Som tilrettelegger for godt bosettingsarbeid i samarbeid med aktuelle aktører har IMDi i 2024 hatt særskilt beredskap for å kunne håndtere rask økning og reduksjon i bosettingsbehovet. IMDi har sendt månedlige statusoppdateringer til overordnet departement. I tillegg har IMDi lagt til rette for at kommunene kan melde inn bosettingskapasiteten sin via IMDinett, slik at bosettingen til enhver tid kan styres dit det er kapasitet.

IMDi har daglig publisert oppdaterte nøkkeltall på egne nettsider, og på de dedikerte statistikksidene er det tidsserier med bosettingsstatistikker.

IMDis tiltak for å sikre relevant informasjon til kommuner

IMDi har i 2024 arbeidet med kunnskapsformidling og informasjons- og erfaringsutveksling overfor kommunene for å styrke bosettings- og integreringsarbeidet.

Vi har lagt stor vekt på å være tilgjengelige for kommuner og andre samarbeidspartnere, og kommunene har kontaktet veiledningstjenesten til IMDi både skriftlig og per telefon med spørsmål knyttet til bosetting. I 2024 svarte vi på 6 442 slike telefonhenvendelser. Dette er noe færre enn i 2023, men vi ser også at den gjennomsnittlige ventetiden på

telefonhenvendelser gikk ned, og endte på 33 sekunder. Vi har også behandlet 4 228 skriftlige forespørsler om bosetting i 2024 mot 6 565 i 2023. I 2024 har det vært en økning i henvendelser angående personer som hadde reist fra landet og kommet tilbake.

I mars 2024 ble det etablert en løsning i IMDis løsning for brukerkontakt hvor kommunene kunne melde inn avvik på bosettingsrelevant informasjon om bosatte flykninger¹². Denne informasjonen skal, ved bosetting, gjøres tilgjengelig for kommunene i IMDinett. IMDi har oppfordret kommunene til å benytte meldingsløsningen dersom de ser at kvaliteten i kartleggingsarbeidet ikke er god nok. Vi mottok 42 meldinger om avvik i 2024, hvorav 17 av sakene ble videreformidlet UDI som oppdragsgiver for asylmottakene. 20 av sakene ble besvart og avsluttet, mens 5 fremdeles var under behandling ved årsskiftet.

Vi opplever at det fremdeles er stort behov for IMDis veiledningstjeneste for bosetting. I tillegg sender IMDi jevnlig ut nyhetsbrev til abonnenter. Her informerer IMDi om endringer i lovverk, kurs og arrangementer, nyheter og nye rapporter. IMDi har også bidratt med informasjon i DSBs felles nyhetsbrev fra asylkjeden til kommunene.

IMDi møter også aktørene på feltet gjennom konferanser og møter som

- den nasjonale fagkonferansen for bosetting
- fagkonferansen for kommuner som bosetter enslige mindreårige
- vertskommunesamlingen
- regionale frokostmøter med vertskommuner
- regionale kompetansehevende samlinger

IMDis nasjonale fagkonferanse for bosetting ble arrangert i Bergen i februar 2024. På denne konferansen ble det lagt til rette for erfaringsutveksling mellom kommuner, noe de har meldt tilbake er nyttig i bosettingsarbeidet.

På IMDis årskonferanse ble bosettings- og integreringsprisen delt ut. Prisen deles ut til kommuner som har utmerket seg i arbeidet med flyktninger, og den skal motivere og legge til rette for at kommuner lærer av hverandre. Årets vinner var Namsos kommune for sitt systematiske arbeid for at nyankomne flyktninger skal kunne lykkes i arbeidslivet og lokalsamfunnet.

¹² Bosettingsrelevant informasjon er informasjon som er fremskaffet gjennom det bosettingsforberedende arbeidet i asylmottak eller akuttinnkvarteringer for mottaksbeboere, gjennom IMDis intervjuer med overføringsflyktninger eller gjennom søknad om bosetting for privatboende.

Tilgjengeliggjøre og bidra til flyt av kompetansedata for andre relevante etater

IMDis nye løsning for kartlegging av kompetanse ble gjort tilgjengelig for brukerne i februar 2024. Løsningen brukes av vertskommuner for mottak for å gjennomføre kompetansekartlegging før bosetting, og av bosettingskommuner ved kartlegging etter bosetting.

I 2024 lanserte vi ny statistikk på IMDis nettsider som viser kompetansedata på nasjonalt nivå og på fylkesnivå. Statistikken er åpen for alle, og en viktig milepæl i IMDis arbeid med å dele kompetansedata.

I tillegg til at bosettingskommunene skal, gjennom dagens løsning, kunne finne kompetansedata om bosatte flyktninger når de er innlogget i IMDis systemer, skal kompetansedata på individnivå kunne overføres til bosettingskommuner. Det ble i 2024 arbeidet videre med APIet (datadelingsfunksjon) som skal muliggjøre denne overføringen. Tilgang til slike individdata krever at mottakeren er en offentlig instans med hjemmel og et tjenstlig behov for å håndtere personidentifiserende og kartlagte kompetansedata. API-et ble ferdig utviklet sommeren 2024, men grunnet arbeid rundt informasjonsutvekslingsavtaler med kommunene er det ikke tatt i bruk enda. Kompetanseopplysninger som blir registrerte i kommunale fagsystemer, blir ikke behandlet av IMDi og inngår ikke i datagrunnlaget IMDi deler med eksterne aktører.

3.2 Flere innvandrere deltar i arbeidslivet

Arbeid for bedre kvalifiseringsløp og mer inkluderende arbeidsgivere

Med et migrasjonsbilde i stadig endring, høye ankomster av flyktninger til Norge de siste årene og et kompetansekrevenende arbeidsmarked, må IMDi stadig videreutvikle våre tjenester og finne nye løsninger sammen med våre samarbeidspartnere.

I 2024 har IMDi lagt særlig vekt på tiltak som kan bidra til høyere sysselsetting blant fordrevne fra Ukraina. Vi har også intensifisert arbeidet med informasjon og veiledning av arbeidsgivere om hvordan de kan skape inkluderende arbeidsplasser og dra nytte av etnisk mangfold. IMDi har hatt utstrakt veiledning og tilbudt kommunene å delta på ulike kompetansehevende arenaer, med vekt på innovasjon og samarbeid mellom de sentrale aktørene lokalt.

Samtidig har den nye opplæringsloven og utvidede muligheter for opplæring for voksne gitt et økt behov for veiledning og pådrivervirksomhet overfor kommunene og fylkeskommunene for å sikre tilpassede kvalifiseringstilbud for både nyankomne og innvandrere med lengre botid.

Pådriver – og samordningsarbeid på kvalifiseringsfeltet

For å skape gode kvalifiseringsløp med mål om videre kvalifisering og rask overgang til arbeid er det helt sentralt at det er et godt samarbeid mellom kommuner, fylkeskommuner, NAV, frivillige organisasjoner og arbeidsgivere. En av IMDis viktigste oppgaver er å tilrettelegge for slike samarbeid. Dette gjør vi gjennom ulike samlinger, veiledning både på Fagressurs for introduksjonsprogrammet, mika.no, Ny i Norge, felles ledersamling¹³ og gjennom å initiere forskning for å få mer kunnskap og dermed forbedre veiledning til særlig kommuner og arbeidsgivere. Den praksisnære kunnskapen fra oppfølging av tilskuddsmottakere er også viktig som grunnlag for treffsikker veiledning.

¹³ Felles ledersamling arrangeres i regi av IMDi, HK-dir, AVdir og Udir, og skal styrke samarbeidet mellom sektormyndighetene for å bidra til bedre integrering og stabil tilknytning til arbeidslivet for innvandrere gjennom kvalifisering. Målgruppen er fylkesledere i NAV, fylkesutdanningsjefene og ledere for integrering i fylkeskommunene.

IMDi har hatt et tett og godt samarbeid med Arbeids- og velferdsdirektoratet (AVdir) i 2024. Samarbeidet har foregått både gjennom samarbeid om flere felles oppdrag, blant annet kontinuerlig vurdering av status og innspill til tiltak for økt arbeidsmarkedsintegrering blant fordrevne fra Ukraina, og gjennom egne månedlige møter. IMDi har også samarbeidet tett med Direktoratet for Høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) om flere oppdrag og annet pådriverarbeid.¹⁴

I det felles oppdraget om å utvikle gode utdannings- og opplæringstjenester for ledige og utsatte grupper på arbeidsmarkedet¹⁵ samarbeider IMDi, AVdir og HK-dir om å utvikle kompetansehevende materiell og verktøy. Målet er et enklere og mer effektivt samarbeid i førstelinjen. Materialet skal styrke kompetansen til ansatte i NAV, flyktningetjenesten i kommunene og fylkeskommunen om de andre etatenes virkemidler, regelverk, rammebetingelser og tjenester.

Sentrale tema på årets felles ledersamling¹⁶, som ble arrangert i mars 2024, var blant annet innføringen av ny opplæringslov og fylkeskommunens nye rolle på integreringsfeltet, og hva arbeidsgiverne trenger for å kunne inkludere flere og tilrettelegge arbeidsplassen som kvalifiseringsarena. Evalueringen viser at deltakerne opplever at samlingen bidrar til at de møtes på tvers av ulike sektorer, oppretter nye kontakter og at de får diskutert sentrale problemstillinger i kvalifiserings- og integreringsarbeidet.

IMDi har også hatt et tett samarbeid med fylkeskommunene på kvalifiseringsfeltet. Dette omfatter planlegging og gjennomføring av kompetansehevende samlinger for kommunene, og de to tilskuddsordningene «Tilskudd til tilrettelagt fag- og yrkesopplæring» og «Forsøk med nasjonal samarbeidsmodell for tilrettelagt fag- og yrkesopplæring».

I 2024 var det 1 350 voksne innvandrere som fikk tilbud om tilrettelagt fag- og yrkesopplæring gjennom ordningen med tilskudd til tilrettelagt fag- og yrkesopplæring. Det er en vesentlig økning fra 2023, hvor 850 voksne innvandrere fikk tilbud gjennom ordningen. I forsøket med nasjonal samarbeidsmodell er prosjektene i de tre forsøksfylkene så langt i rute. Den første delrapporten fra følgeevalueringen av forsøket ble levert i oktober 2024. Den viser at fylkene har hatt utfordringer i samarbeidet med NAV, og at det er krevende å tilrettelegge for deltakergruppen. Det er imidlertid så langt svært lavt frafall blant deltakerne.

¹⁴ Oppdrag 2024-01 *Tertialvis analyse av status i arbeidet med arbeidsmarkedsintegreringen av ukrainere*
Oppdrag 2024-04 *Utvikle og implementere av tiltak for innvandrere med lave norsksferdigheter og lite formell kompetanse*

¹⁵ Oppdrag 2021-28 *Effektive og gode utdannings- og opplæringstjenester*

¹⁶ Felles ledersamling blir arrangert hvert år av IMDi, Utdanningsdirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. Samlingen retter seg mot fylkesutdanningsjefene, fylkesdirektørene i NAV og ansvarlige for integrering i fylkeskommunene. Representanter fra ledelse og nøkkelaktører fra egne direktorater og KS deltar også. Målet er å styrke det regionale samarbeidet om kvalifisering av innvandrere.

IMDi har i 2024 fremhevet behovet for økt kunnskapsgrunnlag om organisering og innretning av kommunenes norskopplæringstilbud, og sammenhengen mellom norskopplæring og overgang til arbeid. Økt kunnskap vil gi bedre grunnlag for å veilede kommunene i å tilby god og fleksibel norskopplæring. I tråd med felles tiltaksplan med HK-dir, har IMDi hatt oppmerksomhet på det nasjonale tilbudet om digital norskopplæring i møter med kommuner, fylkeskommuner, voksenopplæringssentre, NAV, bedrifter og andre relevante aktører. For IMDi har det vært viktig å signalisere at mange deltakere fortsatt vil ha et behov for norskopplæring etter at de har avsluttet introduksjonsprogrammet, og at kommunene må tilrettelegge for opplæring i kombinasjon med arbeid. Det nasjonale digitale tilbudet gjør det mulig å tilby dette for alle kommunene, uavhengig av egen tilgang på lærerkompetanse eller digitale ressurser.

Utviklingsarbeid for målrettet kvalifisering av høy kvalitet

Høye ankomster av flyktninger og overrepresentasjon blant innvandrere i arbeidsledighetsstatistikken, tvinger frem behovet for innovasjon og nytenkning på kvalifiserings- og sysselsettingsfeltet. IMDi har også i 2024 drevet utviklingsarbeid for å sikre målrettet kvalifisering av høy kvalitet for målgruppen. Tilskuddsordningene våre har bidratt med kunnskap om gode måter for kommuner og fylkeskommuner å jobbe med kvalifisering på. Både for deltakere i introduksjonsprogrammet og Jobbsjansen, og for andre innvandrere med begrensede norskferdigheter og lite formell kompetanse. I tillegg gir den nasjonale brukerundersøkelsen i introduksjonsprogrammet og opplæringen i norsk og samfunnskunnskap IMDi verdifull kunnskap om hvordan deltakerne selv opplever tilbudet de får.

Gjennom tilskuddsordningen «Utvikling av kvalifiseringstiltak- og integreringstiltak»¹⁷ har IMDi gitt midler til flere prosjekter med vekt på digitale løsninger, herunder KI-teknologi. Dette har gitt oss ny kunnskap om hvordan KI kan benyttes som verktøy i både norskopplæring og arbeidsrettede tiltak. For å spre noe av kunnskapen og erfaringene fra utprøvingen av digitale løsninger i opplæring, har IMDi utarbeidet inspirasjonsfilmer vi vil publisere på Fagressurs for introduksjonsprogrammet i løpet av første kvartal 2025. Tilskuddsordningen har de siste årene blitt brukt mer målrettet. I 2024 fikk ordningen to nye satsingsområder som er prioritert; etablering av kommunale, interkommunale eller regionale velkomsttilbud og arbeid for mangfold og mot rasisme og diskriminering.

IMDi har også i 2024 iverksatt et forsøk¹⁸ med en varighet til ut 2026, som er finansiert gjennom denne tilskuddsordningen. Syv pilotprosjekter skal utvikle lokale arbeidsrettede løp og samarbeidsmodeller rettet mot innvandrere med lave norskferdigheter og lite formell kompetanse. Prosjektene skal ha særlig fokus på hvordan opplæring i forberedende

¹⁷ Ordningen hadde i 2024 en ramme på 60,4 mill. kroner og mottok 118 søknader, med en søknadssum på totalt 147 mill. kroner. 58 prosjekter fikk innvilget tilskuddsmidler i 2024, hvorav 31 nye prosjekter.

¹⁸ Oppdrag 2024-04 *Utvikle og implementere tiltak for innvandrere med lave norskferdigheter og lite formell kompetanse*

opplæring for voksne (FOV) kan integreres i tilbudet. Erfaringene fra prosjektene vil gi økt kunnskap om hvordan rigge gode lokale arbeidsrettede kvalifiseringsløp for innvandrere som står langt unna arbeid, en målgruppe som til nå ofte har falt mellom stolene i dagens tilbudslandskap. IMDi har også opprettet samarbeid med partene i arbeidslivet og et utvalg representanter fra praksisfeltet for å vurdere tiltak som styrker arbeidslivet som opplærings – og kvalifiseringsarena for innvandrere med begrensede norskferdigheter og lite formell kompetanse.

I arbeidet med Jobbsjansen¹⁹, som i 2024 ga tilskudd til ca. 1 000 deltakerplasser for hjemmeværende innvandrerkvinner som står langt unna arbeidslivet og som har behov for kvalifisering for å komme i arbeid eller utdanning i 40 kommuner og bydeler i Oslo, har IMDi lagt vekt på å gi kommuner tett oppfølging og veiledning, med mål om å opprettholde de gode resultatene og styrke kommunenes kvalifiseringstilbud. Resultatene har vært stabilt høye de siste årene. 72 prosent av deltakerne som avsluttet programmet i 2024 gikk videre til jobb, utdanning eller en kombinasjon²⁰. IMDi ser også at sysselsettingsnivået er høyt blant deltakerne flere år etter de avslutter Jobbsjansen. I henhold til tall fra SSB var 77 prosent av deltakerne som avsluttet Jobbsjansen i 2021 i arbeid eller utdanning ett år etter programslutt.²¹ IMDi, i samarbeid med SSB, jobber med å etablere en årlig monitor av Jobbsjansen, som på sikt vil gi mulighet til å koble data fra Jobbsjanseregistret mot andre registerdata som SSB har tilgang til og på den måten følge deltakernes tilknytning til arbeid og utdanning og inntektsnivå over tid.

I 2024 arrangerte IMDi en felles nasjonal nettverkssamling for Jobbsjanseprosjekter og mottakere av tilskudd til kommunale kvalifiserings- og integreringstiltak, samt en egen samling for fem pilotkommuner og tre oppfølgingssamlinger for 40 prosjekter. Disse samlingene legger til rette for deling av beste praksis, nettverksbygging og formidling av ny kunnskap. IMDi vurderer at dette bidrar til økt kompetanse og samarbeid i kommunene, samt sikrer en effektiv forvaltning av midlene.

IMDi mottok i januar 2025 sluttrapporten fra følgeevalueringen av forsøket med per capita-finansiering av Jobbsjansen i perioden 2022-2024. Blant funnene er at per capita-finansiering gir lavere administrative kostnader og mindre ressursbruk på administrasjon for IMDi og ikke minst for kommunene. IMDi vil blant annet på bakgrunn av funn i denne rapporten levere en anbefaling fra IMDi om fremtidig innretning av Jobbsjansen til departementet innen mai 2025.

I 2024 gjennomførte IMDi i samarbeid med HK-dir nasjonal brukerundersøkelse for deltakere i opplæring i norsk og samfunnskunnskap, og i introduksjonsprogram. Blant annet på bakgrunn av anbefalinger fra evaluering av brukerundersøkelsen gjennomført ved Fafo, foretok direktoratene en rekke forbedringer i årets brukerundersøkelse. Blant endringene var

¹⁹ Jobbsjansen hadde i 2024 ramme på 130,6 mill. kroner og mottok 60 søknader med en søknadssum på totalt 177,8 millioner kroner.

²⁰ Måloppnåelsen var 74 prosent (289 deltakere, hvorav 93 gikk til utdanning eller arbeid i kombinasjon med utdanning) i ordinære Jobbsjansen-prosjekter, og 71 prosent i forsøket med per capita-finansiering.

²¹ [Jobbsjansen: Tre av fire i arbeid eller utdanning ett år etter programslutt – SSB](#)

færre spørsmål, enklere språk og enklere pålogging sammenlignet med tidligere undersøkelser. Dette med mål om å sikre bedre brukervennlighet, og å få mer sikre resultater. Antall kommuner som deltok og antall respondenter økte i 2024. Det var 209 kommuner som inviterte sine deltakere til å delta, og 11 241 deltakere besvarte undersøkelsen²².

Kompetanseheving og tilrettelegging for erfaringsdeling i førstelinjen

IMDi har i 2024 videreført arbeidet med å legge til rette for kompetanseheving og erfaringsdeling for ansatte i kommunene, for å møte behovene for veiledning og informasjon til fordrevne fra Ukraina og andre flyktninggrupper. Det har vært gjennomført en rekke kompetansehevende aktiviteter for veiledere i flyktningetjenesten og lærere i voksenopplæringen. Aktivitetene har blant annet bestått av kompetansehevende samlinger, konferansene Fagverksted og nye digitale kompetansepakker.

Fagverksted samlet 700 deltakere fra hele landet til to konferanser høsten 2024. Tema for årets konferanse var *Sammen skaper vi muligheter*, hvor innovasjon for bedre kvalifisering og raskere overgang til arbeid var en rød tråd.

IMDi videreførte samarbeid om fylkesvise kompetansehevende samlinger for kommunene i 2024. Nytt av året var at ansvaret for å arrangere og koordinere ble flyttet til fylkeskommunene, i samarbeid med Statsforvalter og Nav. Til sammen ble det gjennomført ti fylkesvise samlinger, hvorav tre ble gjennomført tidlig i 2025. Hensikten med denne type samlinger er å skape arenaer både for kompetanseheving, men også styrke fylkeskommunenes regionale ansvar og gi inspirasjon til å utvikle nye innovative løsninger i fellesskap.

IMDi deltar i KS-nettverket «Flyktninger i Jobb», som består av over 40 kommuner, og som setter særlig søkelys på kommunen som arbeidsgiver. Å delta i nettverket gir IMDi kunnskap om status på praksisfeltet og kommunenes behov for kompetanseheving og veiledning. Nettverket er også en arena for samarbeid med KS, AVdir og NHO om behovet for samordning og endring av strukturelle forhold som kan hindre kommunenes arbeid med å tilby målrettet kvalifisering som fører til at flyktninger kommer i jobb.

Utvikling av kompetansepakker med ulike tema har vært en viktig del av IMDis veiledning og kompetanseheving rettet mot førstelinjen i kommunene de siste årene. I 2024 ble det publisert to nye tema; Fleksibel og arbeidsrettet norskopplæring og Arbeidsrettet introduksjonsprogram. Begge temaene var etterspurt av kommunene, og nettsidene har blitt godt besøkt.

²² I 2023 deltok 158 kommuner, og om lag 9 900 deltakere besvarte undersøkelsen.

I 2024 hadde Fagressurs for introduksjonsprogrammet 39 100 unike besøkende.²³ Dette er en økning på over 11 000 besøkende sammenlignet med 2023, og tyder på at nettstedet treffer behov i kommunene. IMDi reviderer kontinuerlig fagressursen ut fra tilbakemeldinger fra praksisfeltet, og følgeevalueringen av innføringen av standardiserte elementer. I 2024 har vi blant annet påbegynt arbeidet med å tydeliggjøre anbefalingene til kommunen i tråd med funn i Fafos andre delrapport fra evalueringen.²⁴

IMDi har prioritert å være tilgjengelig for kommunene gjennom blant annet veiledningstjenesten for NIR som skal sikre at kommunene får den brukerstøtten de trenger for å gjøre registreringer i NIR. I løpet av 2024 har IMDi fått og svart på rundt 8 000 forespørsler gjennom digitalt supportsystem og rundt 3300 telefonforespørsler. Dette innebærer en liten nedgang fra 2023. Vår brukerundersøkelse og andre tilbakemeldinger indikerer at kommunene er fornøyde med kvaliteten på svarene og effektiviteten i tjenesten.

I februar 2024 ble opplæringsløpene for å bli assistent i helse- og omsorgssektoren og i barnehage og skole lansert på fagressursen, og de digitale ressursene i opplæringsløpene har blitt oversatt til engelsk og ukrainsk i løpet av året. Disse har hatt over 3800 unike besøkende i 2024. IMDi har hatt kontakt med flere kommuner som både har latt seg inspirere av og aktivt brukt opplæringsløpene for å kvalifisere nyankomne til jobb som assistent i kommunen. Resultatet er at flere nyankomne fra Ukraina har fått anledning til å bruke sin medbrakte kompetanse i en relevant jobb, samtidig som kommunen har fått nødvendig arbeidskraft.

I 2024 har IMDi i samarbeid med Bufdir og Bufetat arrangert ni digitale ICDP-kurs, hvor om lag 130 kommuneansatte deltok. IMDi og de andre etatene har også utviklet kursmaterieil for foreldreveiledning tilpasset høye ankomster²⁵ som er publisert på fagressursen. I mai 2024 arrangerte etatene i fellesskap et webinar med om lag 150 kommuneansatte som fikk informasjon og veiledning om bruk av kursmateriellet. Det er om lag 3 200 visninger av nettsiden hvor den tilpassede modellen blir presentert.

Den nasjonale veilederen for mottak av arbeidsinnvandrere og deres familier ble ferdigstilt i desember 2024, og IMDi vil publisere denne på imdi.no i første del av 2025. Ved å ha et bredt utvalg av ulike aktører i referansegruppen har IMDi sikret at veilederen har en tett kobling til praksisnær kunnskap.

Videre har IMDi samarbeidet med Hk-dir om å opprette en informasjonsside med praktisk informasjon om samfunnskunnskap.²⁶ Formålet med informasjonssiden²⁷ er å sikre opplæringsstedene i kommunene tilpasset informasjon, som kan bidra til at de klarer å gi

²³ [Fagressurs for introduksjonsprogrammet | Introduksjonsprogrammet](#)

²⁴ [Var det oppskriften som manglet? | Fafo-rapport 2024:09](#)

²⁵ Oppdrag 2024-06 *Veiledning om og evaluering av modell for foreldreveiledning tilpasset høye ankomster (delvis FoU)*

²⁶ Oppdrag 2024-05 *Opprettelse av informasjonsside i samfunnskunnskap for opplæringssteder*

²⁷ [Opplæring i samfunnskunnskap | HK-dir](#)

deltakere med rett og plikt etter integreringsloven 75 timer opplæring i samfunnskunnskap innen fristen på 1 år.

Styrking av arbeidet for økt etnisk mangfold og inkludering i arbeidslivet

Nettressursen www.mika.no²⁸ ble publisert 29. januar 2024, med mål å øke norske virksomheters bevissthet, engasjement, og kunnskap for å styrke etnisk mangfold og inkludering i arbeidslivet. I løpet av 2024 hadde mika.no over 49 400 unike besøkende. Trafikken var høyest når det ble gjennomført kampanjer som «Flyktning i arbeid» og promotering av Mangfoldsprisen. Tiltak som promotering gjennom sosiale medier, å stå på stands, og bruk av nettverk som partene i arbeidslivet, arbeidsgivere og næringsforeninger har også bidratt til økte besøkstall. Særlig bruk av sosiale medier har vist seg effektivt. Følgeevalueringen 2021-2024 av IMDis tiltak og virkemidler rettet mot arbeidsgivere konkluderer med at mika.no treffer godt på innhold som er høyt etterspurt av arbeidsgivere, men nettsiden er fortsatt lite kjent blant målgruppen. Det er derfor viktig at det fortsatt blir laget relevant innhold for arbeidsgivere, som har ulike og varierende behov, og at bruken av nettstedet blir monitorert.

Følgeevaluering²⁹ gjennomført i 2019-2024 viser at tilskuddsordningen til tiltak for økt etnisk mangfold i arbeidslivet har vært særlig virkningsfull. I tillegg til gjennomføring av mangfoldstiltak i virksomhetene, som har ført til økt rekruttering og bedre bruk av innvandreres kompetanse, utgjør nettverkene av tilskuddsmottakere et etterlengtet kompetansemiljø. Ordningen er imidlertid fortsatt lite kjent blant arbeidsgivere. Det er også fortsatt en overvekt av store virksomheter i urbane strøk som søker.

Følgeevalueringen pekte imidlertid også på at Mangfoldsprisen har hatt begrenset effekt. Prisen har gitt vinnerne en positiv, men kortvarig effekt, i form av anerkjennelse for sitt mangfoldsarbeid, økt synlighet og positiv omdømmebygging. Følgeevalueringen konkluderer med at ressursene brukt på Mangfoldsprisen kunne vært bedre anvendt, da andre tiltak som tilskuddsordningen og mika.no ser ut til å ha større potensial for å fremme økt etnisk mangfold i arbeidslivet.

Informasjonsformidling til nyankomne innvandrere

Nettstedet nyinorge.no er et nettsted som samler informasjon fra offentlige myndigheter for nyankomne. Det er utviklet av og driftes av IMDi og formålet er å gjøre det lettere for

²⁸ Mangfold-Inkludering-Kompetanse-Arbeidsliv (MIKA)

²⁹ Sætermo, T.F., Øverland, M.B., Svendsen, S., Sørfjorddal Hauge, E., Grønås-Werring, M. (2024). Evaluering av tiltak for økt mangfold i arbeidslivet. Oslo: NTNU Samfunnsforskning og Oxford Research. Følgeevalueringen: [Evaluering av tiltak for økt mangfold i arbeidslivet | IMDi](#)

nyankomne å få oversikt over rettigheter og plikter i sin nye hverdag i Norge. Første versjon av nettstedet rettet seg mot fordrevne fra Ukraina med kollektiv beskyttelse som målgruppe.

I løpet av 2024 har IMDi utvidet og tilpasset nettsiden nyinorge.no slik at nettstedet nå tilbyr helhetlig informasjon og veiledning til alle nyankomne flyktninger. Nettstedet er i tillegg oppgradert med ny informasjonsarkitektur og navigasjon, samt utbedret slik at det bedre oppfyller krav til universell utforming. IMDi har i løpet av året også utredet muligheten for å utvide nettstedets målgruppe til å omfatte utenlandske arbeidstakere³⁰.

Opplæring for asylsøkere i mottak

Integreringsloven legger til rette for at asylsøkere skal få tidlig kunnskap om norsk språk og samfunnsliv. Vertskommuner for mottak har ansvar for å tilby asylsøkere 175 timer i norsk og 25 timer i samfunnskunnskap. Asylsøkere i mottak har plikt til å delta i opplæringen. Målet med norskopplæringen er å gi asylsøkere et ferdighetsnivå i norsk som setter dem i stand til å bruke eller bygge videre på kompetansen sin i utdanning, arbeid og samfunnsliv. Målet med opplæring i samfunnskunnskap er å gi asylsøkere en tidlig introduksjon til norske lover, verdier og kultur.

I løpet av 2024 var det rundt 4 000 asylsøkere i mottak som var mellom 18 og 55 år, og i målgruppe for å motta opplæring i norsk og samfunnskunnskap i mottak. Målgruppen har økt med nesten 20 prosent fra 2023, og 80 prosent fra 2022. 60 prosent av de i målgruppen i 2024 var kommet inn i denne i løpet av året.

Som tabell 3.2.1 viser, hadde rundt 2 890³¹ av personene i målgruppen i 2024 deltatt i opplæring, og rundt 550 hadde fullført målet om 175 timer norskopplæring³². Dette innebærer at trenden med redusert andel som fullfører norskopplæring for asylsøkere i mottak, har fortsatt. Samtidig har det gjennomsnittlige registrerte timetallet gått ned fra 116 timer i 2022 til 100 timer i 2024. Dette kan skyldes at vertskommunene for mottak har en redusert kapasitet til å tilby opplæring, ettersom de også skal gi opplæring til personer som bosettes i de samme kommunene.

³⁰ Over 105 000 unike brukere besøkte nettstedet i løpet av 2024

³¹ som per utgangen av 2024 hadde deltatt i minst én time opplæring i norsk løpet av perioden de var i målgruppen

³² Det er viktig å være klar over at tallene for 2024 er foreløpige, og at flere timer kan registreres utover i 2025.

Tabell 3.2.1 Asylsøkere i mottak med plikt til opplæring i norsk etter integreringsloven, og deltagelse i opplæring. Foreløpige tall for 2024. 2022-2024.

	Asylsøkere med plikt*	Antall som har deltatt**	Andel av målgruppe som har deltatt	Antall som har fullført 175 timer norsk for asylsøkere***	Andel av målgruppe som har fullført 175 timer norsk for asylsøkere
2022	2 020	1 680	83 %	1 231	60 %
2023	3 355	2 564	76 %	1 003	29 %
2024	4 006	2 892	72 %	556	11 %

* Asylsøkere som var i målgruppe i løpet av året, uavhengig av når de kom inn i målgruppen.

** Asylsøkere i målgruppen som har deltatt med minst én time opplæring, uavhengig av hvilket år opplæringen skjedde i.

*** Asylsøkere i målgruppen som har fullført 175 timer norsk for asylsøkere, uavhengig av hvilket år opplæringen skjedde og ble fullført i.

Rundt 1 200 av personene i målgruppen, 30 prosent, hadde deltatt i opplæring i samfunnskunnskap³³, som vist i tabell 3.2.2. De hadde i snitt deltatt med 20 timer, og 691 personer hadde oppnådd timemålet på 25 timer. Vertskommunene melder om at det er mer krevende å tilby opplæring i samfunnskunnskap enn i norsk. Opplæringen i samfunnskunnskap skal være tilpasset deltagergruppen og den skal skje på et språk som deltagerne forstår. Dette gjør det utfordrende å samle nok personer med samme språk til klasseromsundervisningen.

Tabell 3.2.2 Asylsøkere i mottak med plikt til opplæring i samfunnskunnskap etter integreringsloven, og deltagelse i opplæring. Foreløpige tall for 2024. 2022-2024.

	Antall asylsøkere med plikt*	Antall deltakere**	Andel av målgruppen som har deltatt	Antall som har fullført 175 timer samfunnskunnskap for asylsøkere***	Andel som har fullført 175 timer samfunnskunnskap for asylsøkere
2022	2 020	934	46 %	626	31 %
2023	3 355	1 280	38 %	864	26 %
2024	4 006	1 211	30 %	691	15 %

* Asylsøkere som var i målgruppe i løpet av året, uavhengig av når de kom inn i målgruppen.

** Asylsøkere i målgruppen som har deltatt med minst én time opplæring, uavhengig av hvilket år opplæringen skjedde i.

*** Asylsøkere i målgruppen som har fullført 175 timer norsk for asylsøkere, uavhengig av hvilket år opplæringen skjedde og ble fullført i.

Hvor stor andel av asylsøkerne som har deltatt i opplæring i mottak, blir og påvirket av hvor lang behandlingstid UDI har for ordinære asylsøknader. 2024 var preget av lange opphold i mottak før UDI fattet vedtak og vertskommunene hadde derfor relativt lang tid på seg til å

³³ Som per utgangen av 2024 hadde deltatt i minst én time opplæring i samfunnskunnskap løpet av perioden de var i målgruppen

levere opplæringen. Tall fra 2024 viser at rundt 19 prosent startet opplæringen i norsk innen en måned etter at de kom til mottaket, mens tilsvarende andel for opplæring i samfunnskunnskap var i underkant av 10 prosent.

For å øke deltagelsen og kvaliteten i opplæringen har IMDi i 2024 arbeidet videre med et nettverk for vertskommuner for asylmottak, som også er nevnt under «IMDis tiltak for å sikre relevant informasjon til kommuner» i kapittel 3.1. *Bosetting*. Nettverket ble opprettet i 2020. I 2024 har vi vektlagt formidling og dialog om rask oppstart, kvalitet og tilbudsomfang. Nettverket er en arena for samarbeid, erfaringsutveksling og kompetanseutvikling. Det ble arrangert nettverkssamling på Gardermoen i mai, og alle vertskommuner ble invitert til digitale møter på høsten. De fleste vertskommunene deltok på disse arrangementene.

Karriereveiledning i kommunene

Karriereveiledning etter integreringsloven §11

I 2021 fikk fylkeskommunene som lovpålagt oppgave å gi karriereveiledning til personer i målgruppen for introduksjonsprogrammet (jf. integreringsloven § 11). Karriereveiledningen skal bygge på den gjennomførte kompetansekartleggingen. Målet er å bidra til at den enkelte kan ta reflekterte valg om arbeid og utdanning, og at anbefalinger fra karriereveileder til bosettingskommunen kan bidra til at introduksjonsprogrammet blir mer målrettet og resulterer i varig tilknytning til arbeidslivet.

Ifølge integreringsloven bør karriereveiledningen skje før oppstart av introduksjonsprogram som skal skje innen tre måneder etter bosetting. Når vi ser på personer som ble bosatt innen 30.09.2024, og som har rett og plikt til introduksjonsprogram, viser tabell 3.2.3 at 77 prosent var registrert med en opprettet sak om karriereveiledning i IMDinett. Personer bosatt etter 30.09.2024 medregnes ikke i tallgrunnlaget, ettersom de per utgangen av 2024 var bosatt i under 3 måneder, og dermed først har en rett og plikt til karriereveiledning og oppstart i introduksjonsprogram i 2025.

Tabell 3.2.3 Bosatte personer i målgruppe for introduksjonsprogram og antall og andel som er registrert med mottatt karriereveiledning. Foreløpige tall for 2024. 2022-2024.

	Bosatte personer i målgruppe for introduksjonsprogram	Reg. med mottatt karriereveiledning innen tre mnd. etter bosetting	Andel	Alle registrert med karriereveiledning	Andel
2022	2 001	909	45 %	1 640	82 %
2023	2 207	882	40 %	1873	85 %
2024*	1 765	815	46 %	1 363	77 %

* Bosatte i perioden 01.01.2024 til 30.09.2024.

Familieinnvandrede etter integreringslovens § 9 f har rett og plikt til å gjennomføre karriereveiledning dersom de er i målgruppen for introduksjonsprogram. Denne gruppen bosettes ikke med offentlig hjelp, og av de som ankom i løpet av 2024 har rundt halvparten gjennomført karriereveiledning, ifølge fylkeskommunenes registreringer i IMDinett. 30 prosent av de familieinnvandrede som ankom i 2024 har per utgangen av februar 2025 gjennomført karriereveiledningen innen 3 måneder fra de kom inn i kategori med rett og plikt til introduksjonsprogram.

IMDi vurderer at det kan være et forbedringspotensial i andel som mottar karriereveiledning før oppstart i introduksjonsprogram. For å bedre arbeidsflyten mellom karrieresentre og bosettingskommuner, utvikler IMDi i samarbeid med HK-dir et nytt system for karriereveiledning som ventes lansert i første halvdel av 2025. I 2024 deltok også IMDi på en nasjonal nettverksamling om karriereveiledning for nyankomne flyktninger i regi av HK-dir, og i de fylkeskommunale samlingene for karriereveiledere og programrådgivere fra kommunene. I disse møtepunktene har IMDi blant annet formidlet at registrering av karriereopplysninger i IMDis løsning er en forutsetning for at kommunene skal kunne motta karriereveilederens anbefaling om sluttmaal og innhold i introduksjonsprogrammet.

Karriereveiledning for personer med kollektiv beskyttelse

Bosatte personer med kollektiv beskyttelse har kun rett og ikke plikt til å gjennomføre karriereveiledning, jf. Integreringsloven § 37b. Alle fylkeskommunene har i 2024 hatt et tilbud om karriereveiledning til denne gruppen, men ikke alle bosettingskommuner har informert om eller bestilt karriereveiledning til disse.

Fylkeskommunen er ikke forpliktet til å registrere verken tilbudt eller gjennomført karriereveiledning for fordrevne fra Ukraina i IMDis system, og IMDi mangler derfor oversikt over antall som har fått individuell karriereveiledning. Fylkeskommunene gjennomfører også ofte gruppeveiledninger for denne gruppen, og dette er det ikke mulig å registrere hos IMDi.

For 2024 har HK-dir innhentet frivillig rapportering fra fylkeskommunene. Samlet rapporterer fylkeskommunene at 1 475 personer med kollektiv beskyttelse har fått individuell karriereveiledning i 2024. Utover dette rapporterer fylkeskommunene at 6 447 flyktninger har fått gruppeveiledning, hvorav de aller fleste er personer med kollektiv beskyttelse. Dette tyder på at majoriteten av personer med kollektiv beskyttelse som starter i introduksjonsprogrammet får en eller annen form for karriereveiledning, men at det er en lavere andel av denne gruppen som får karriereveiledning enn personer som har individuell beskyttelse. IMDi og HK-dir har i samarbeidet om oppfølgingen av karrieresentrene i 2024 oppfordret dem til å tilby karriereveiledning til personer med kollektiv beskyttelse.

Introduksjonsprogrammet

Antallet deltakere i introduksjonsprogram var på et rekordhøyt nivå i 2024, med nesten 36 000 deltakere. Flesteparten av disse var i likhet med i 2023 fordrevne fra Ukraina med kollektiv beskyttelse. IMDi fortsatte i 2024 med utstrakt veiledning, kompetanseheving og kunnskapsformidling overfor førstelinjen for å støtte opp under arbeidet med kvalifisering og arbeidsformidling gjennom introduksjonsprogrammet i kommunene.

De foreløpige tallene for 2024 viser at måloppnåelsen i form av overgang til utdanning var lavere enn i 2023, bare 4 prosent, fra 8 prosent i 2023. Andelen som har gått direkte over til arbeid fra introduksjonsprogrammet er på samme nivå som i fjor: 41 prosent.

Det var en økning i andelen deltakere som deltok i arbeidsrettede tiltak løpet av programmet, og særlig blant fordrevne fra Ukraina, sammenlignet med 2023. Dette antar IMDi har sammenheng med regelverksendringene som ble innført våren 2024, og som stiller krav til omfanget av arbeidsrettet innhold i program hos deltakere med arbeid som sluttmål.

Blant deltakere uten fullført videregående opplæring er det fremdeles bare om lag en tredjedel av deltakerne som får sluttmål om å fullføre hele eller deler av videregående opplæring, og som deltar i videregående opplæring innenfor rammene av introduksjonsprogrammet. Samtidig forventer IMDi at potensielle positive virkninger av den nye opplæringsloven på deltakelsen blant deltakere i introduksjonsprogram i grunnopplæring, og særlig i videregående opplæring, først vil komme til syne når loven har fått virke en stund. IMDi forventer også at foreslåtte endringer i integreringsregelverket om utvidet programtid for denne gruppen vil kunne føre til at flere får videregående opplæring i introduksjonsprogrammet, dersom endringene blir vedtatt.

IMDi gjør oppmerksom på at tallene for deltakelse i og resultater av introduksjonsprogram for 2024 som presenteres i årsrapporten er foreløpige. Endelige tall blir publisert på imdi.no våren 2025.

Deltakelse i introduksjonsprogram

Tabell 3.2.4 viser deltakelsen i introduksjonsprogram i 2020-2024, totalt og fordelt på rettighetsgrupper.

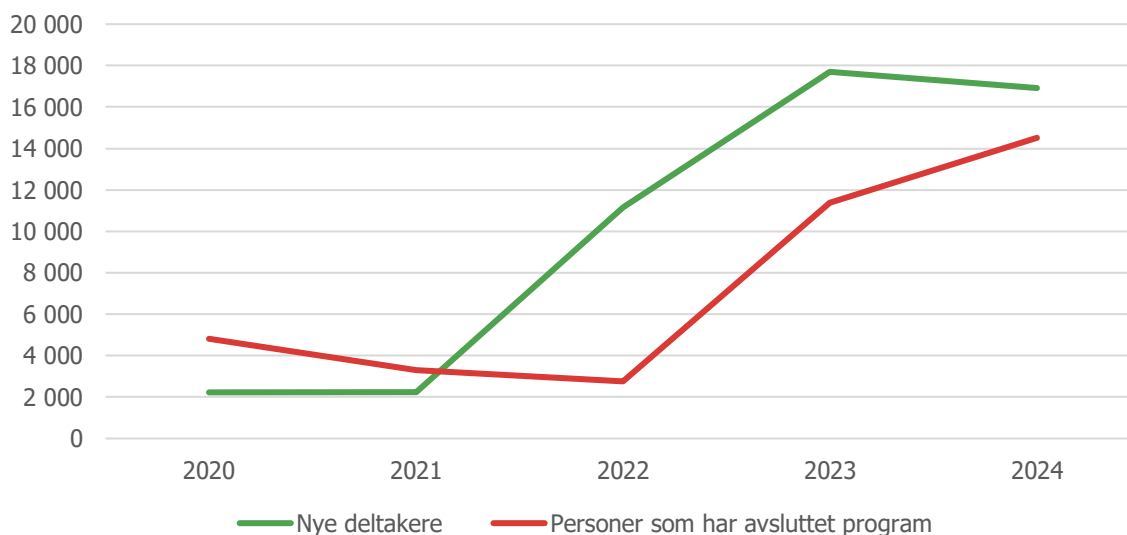
Tabell 3.2.4 Deltakere i introduksjonsprogram, nye deltakere, og deltakere som har avsluttet program. Tallet på personer. 2020–2024.

År	2020	2021	2022	2023	2024*
Deltakere med rett og plikt	12 727	9 716	8 906	8 346	8 271
Deltakere som kan få tilbud om program	1 215	879	626	575	427
Deltakere med kollektivt vern og rett	-	-	7 861	22 320	26 354
Deltakere med kollektivt vern som kan få tilbud om program	-	-	486	1 265	873
Deltakere i alt	13 942	10 595	17 879	32 506	35 925
Nye deltakere	2 227	2 246	11 166	17 699	16 922
Personer som har avslutta program	4 820	3 292	2 757	11 381**	14 513**

* Foreløpige tall per 20.01.2025. Endelige tall blir publisert på imdi.no våren 2025

** Deltakere som hittil mangler registrert avslutningsårsak er ikke inkludert

Som vi ser av tabell 3.2.4 ovenfor og visualisert i figur 3.2.5 nedenfor var det et høyere antall deltakere i introduksjonsprogram i 2024 enn i 2023, og de fordrevne fra Ukraina som har rett, men ikke plikt til deltakelse utgjør hele 73 prosent av alle deltakere. Samtidig er det færre nye deltakere i 2024 enn i 2023, noe som har sammenheng med synkende ankomster fra Ukraina.

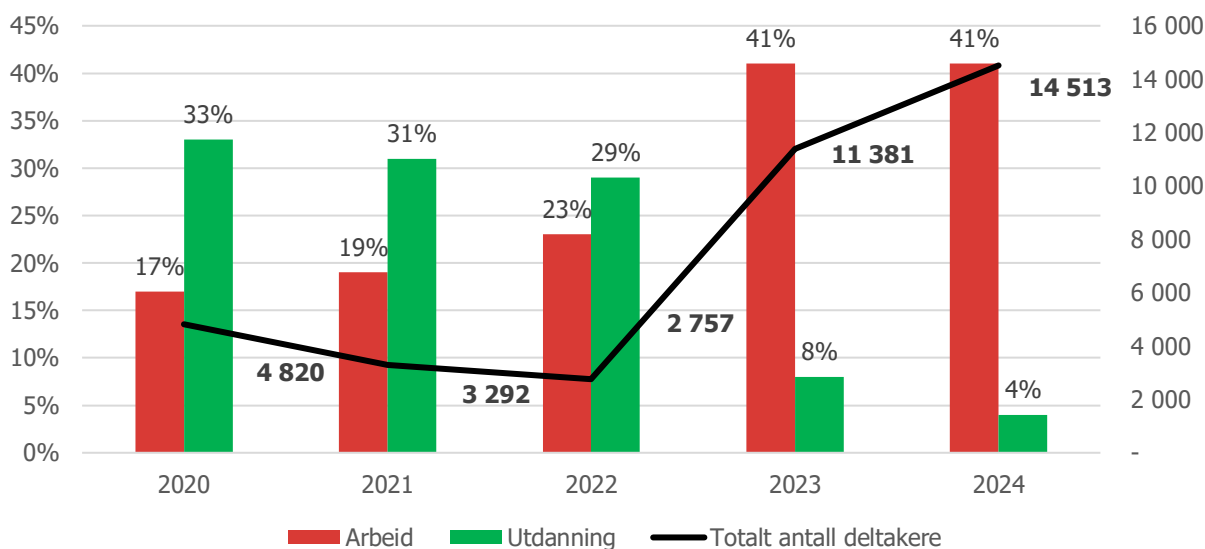
Figur 3.2.5 Nye deltakere og personer som har avsluttet program. Antall 2020–2024.

Resultater av deltakelse i introduksjonsprogram

Overgang til arbeid eller utdanning direkte etter avsluttet program

Figur 3.2.6 viser måloppnåelsen blant alle deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2020-2024.

Figur 3.2.6 Andel deltakere med overgang til arbeid og utdanning direkte etter avsluttet introduksjonsprogram. Prosent. 2020-2024*

* Foreløpige tall for 2024 per 21.01.2025. Endelige tall publiseres på imdi.no våren 2025

Måloppnåelsen var totalt 45 prosent i 2024, og var dermed noe lavere enn i 2023. Andelen av de som har måloppnåelse som har gått til arbeid er like høy som i 2023, mens andelen som går til utdanning er ytterligere redusert i 2024. Dette henger sammen med det høye utdanningsnivået blant fordrevne fra Ukraina, og målsettingen med politikken overfor denne gruppen som er rettet mot rask overgang til arbeid.

Status for deltakere som avsluttet introduksjonsprogram i 2022 ett år etter

65 prosent av deltakerne som avsluttet introduksjonsprogram i 2022 var i henhold til SSBs monitor sysselsatt og/eller i utdanning ett år etter endt program.³⁴ Blant kvinner økte andelen i arbeid eller utdanning fra 58 til 59 prosent, mens for menn var andelen redusert fra 75 til 73 prosent, fra avslutningen av programmet til målingen i 2023.

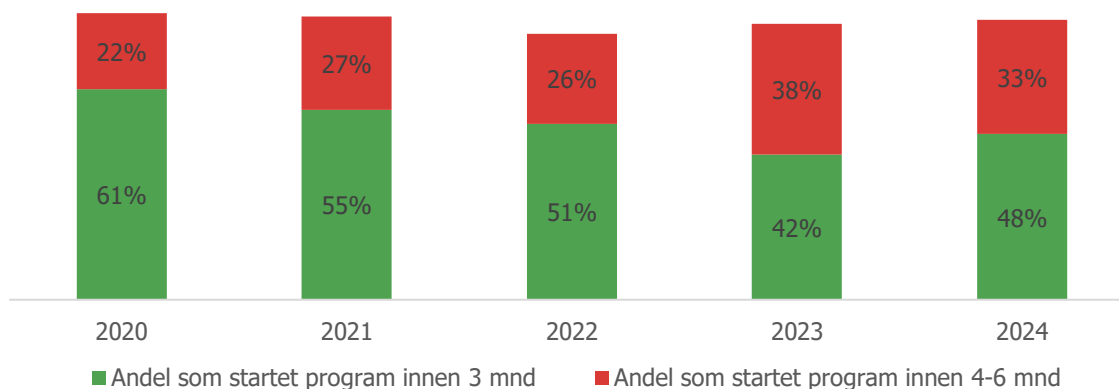
Andelen som var i arbeid eller utdanning i 2022-kohorten var på samme nivå som 2021-kohorten ett år etter avsluttet program.

³⁴ Status per november 2023.

Oppstart i introduksjonsprogram

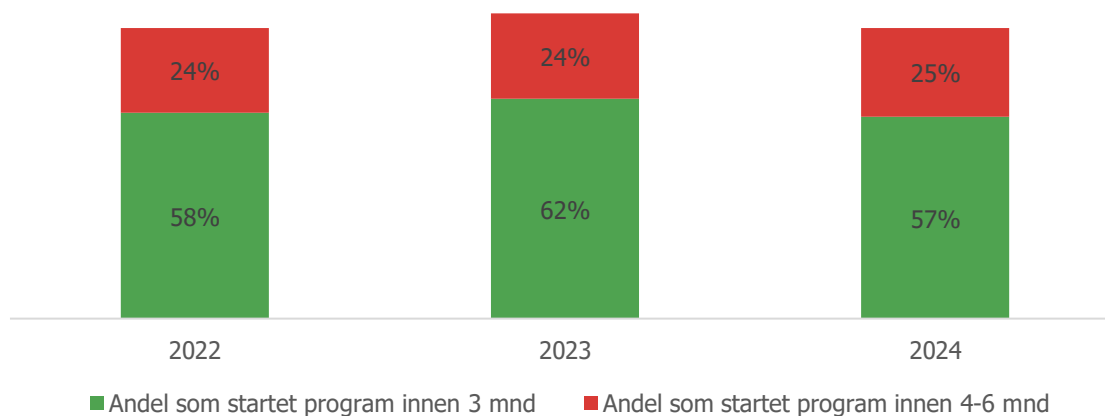
Figur 3.2.7 og 3.2.8 viser andelen av deltakerne i ulike rettighetsgrupper som startet i introduksjonsprogram innen 3 og 6 måneder etter bosetting i en kommune de siste årene.

Figur 3.2.7 Personer med rett og plikt som kom inn i målgruppa og starta i introduksjonsprogram innen 3 og 6 måneder. 2020-2024.*

* Kohortene går fra 1.10 til 30.09 hvert år. For 2024 er tallene per 17.1.2025 og foreløpige. Endelige tall blir publisert på imdi.no våren 2025.

Figur 3.2.8 Personer med rett som kom inn i målgruppa og starta i introduksjonsprogram innen 3 og 6 måneder. 2022-2024.*

* Kohortene går fra 1.10 til 30.09 hvert år. For 2024 er tallene per 17.1.2025 og foreløpige. Endelige tall blir publisert på imdi.no våren 2025.

Foreløpige tall for 2024 viser at en noe lavere andel av de fordrevne fra Ukraina startet i introduksjonsprogram innen både 3 og 6 måneder sammenlignet med 2023. Blant andre deltakere er andelen som startet opp innen 3 måneder noe høyere i 2024 enn i 2023, men det er fortsatt forskjeller mellom deltakergruppene.

Sluttmål

Tabell 3.2.9 viser hvilke sluttmaal deltakerne i introduksjonsprogram i 2024 hadde.

Tabell 3.2.9. Sluttmål for deltakere i introduksjonsprogram i 2024, uavhengig av alder.*

Sluttmål	Deltakere med rett (fordrevne fra Ukraina)		Deltakere med rett og plikt	
	Antall	Andel	Antall	Andel
Arbeid – personen har utdanning på videregående nivå fra før	21 383	88 %	641	9 %
Arbeid – personen har ikke utdanning på videregående nivå fra før	1 646	7 %	1 996	28 %
Fullføre hele eller deler av forberedende opplæring for voksne	60	0 %	2 244	32 %
Fullføre videregående opplæring / deler av videregående opplæring	538	2 %	2 091	29 %
Høyere utdanning – personen har utdanning på videregående nivå fra før	713	3 %	148	2 %
Totalt	24 340	100 %	7 120	100 %
Ikke registrert sluttmaal	1 770	7 %	332	5 %

* Foreløpige tall per 29.01.2025

Blant fordrevne fra Ukraina er 91 prosent registrert med sluttmaal som innebærer kort programtid, mens blant deltakere med rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram er andelen bare 11 prosent. Hele 61 prosent av deltakerne med rett og plikt til deltakelse har samtidig sluttmaal om å fullføre hele eller deler av grunnopplæringen, imens dette kun gjelder 2 prosent av de fordrevne fra Ukraina. Dette gjenspeiler det langt høyere utdanningsnivået blant fordrevne fra Ukraina enn blant andre deltakere.

Sluttmål for deltakere under 25 år uten utdanning på videregående nivå

Tabell 3.2.10 viser antall og andel av deltakere med rett og plikt til introduksjonsprogram under 25 år som ikke har fullført videregående nivå ved oppstart i introduksjonsprogram, mens tabell 3.2.7 viser tilsvarende tall for deltakere med rett til deltakelse (fordrevne fra Ukraina).

Tabell 3.2.10 Slutt mål for deltakere med rett og plikt til introduksjonsprogram under 25 år som ikke har fullført videregående opplæring ved oppstart i introduksjonsprogram i 2021-2024.

Slutt mål	2021		2022		2023		2024*	
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel
Arbeid	5	4 %	21	3 %	89	7 %	89	6 %
Fullføre deler av grunnskolen/forberedende opplæring for voksne	15	11 %	83	14 %	228	18 %	258	18 %
Fullføre grunnskolen/forberedende opplæring for voksne	37	26 %	136	23 %	240	19 %	301	21 %
Fullføre videregående opplæring	51	36 %	231	38 %	440	36 %	537	37 %
Fullføre delar av videregående opplæring	34	24 %	133	22 %	236	19 %	278	19 %
Totalt	142	100 %	604	100 %	1233	100 %	1463	100 %

* Foreløpige tall per 29.01.2025. Endelige tall blir publisert på imdi.no våren 2025

Tabell 3.2.11 Slutt mål for deltakere med rett til introduksjonsprogram (fordrevne fra Ukraina) under 25 år som ikke har fullført videregående nivå ved oppstart i introduksjonsprogram i 2023-2024.

Slutt mål	2023		2024*	
	Antall	Andel	Antall	Andel
Arbeid	94	23 %	133	24 %
Fullføre deler av grunnskolen/forberedende opplæring for voksne	4	1 %	4	1 %
Fullføre grunnskolen/forberedende opplæring for voksne	8	2 %	11	2 %
Fullføre videregående opplæring	196	47 %	277	50 %
Fullføre delar av videregående opplæring	114	27 %	129	23 %
Totalt	416	100 %	554	100 %

* Foreløpige tall per 29.01.2025. Endelige tall blir publisert på imdi.no våren 2025

Tallene viser at blant deltakerne med rett og plikt er det en lav andel som får mål om arbeid, noe som er i tråd med politikken om at flest mulig bør fullføre videregående opplæring. Samtidig er det noe over halvparten som får slutt mål om å fullføre hele eller deler av videregående opplæring. At en så høy andel får slutt mål om å fullføre hele eller deler av forberedende opplæring for voksne kan enten være et tegn på for lave ambisjoner for

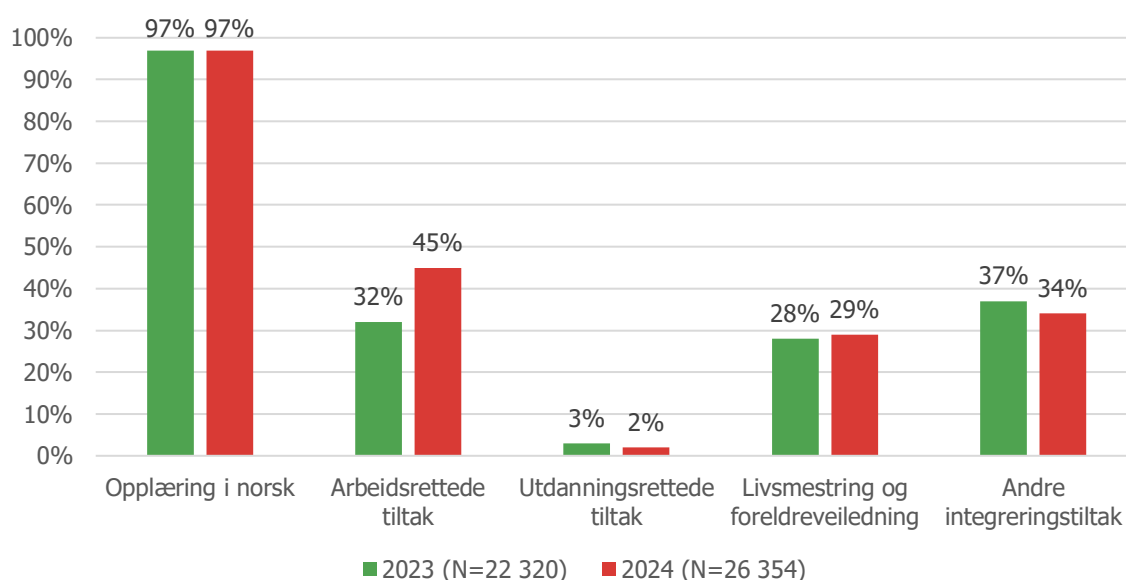
deltakerne, eller mer trolig at deltakerne ikke har forkunnskaper som tilsier at de vil klare å gjennomføre opplæring på videregående nivå innenfor rammene av deltakelsen.

Tallene viser også at andelen fordrevne fra Ukraina under 25 år som får sluttmaal om å fullføre hele eller deler av videregående opplæring er marginalt lavere enn i 2023. Dette kan ha sammenheng med deltakernes midlertidige oppholdsstatus i Norge, og det uttalte politiske målet om rask overgang til arbeid for fordrevne fra Ukraina som ble mer tydelig høsten 2023.

Innhold i introduksjonsprogram

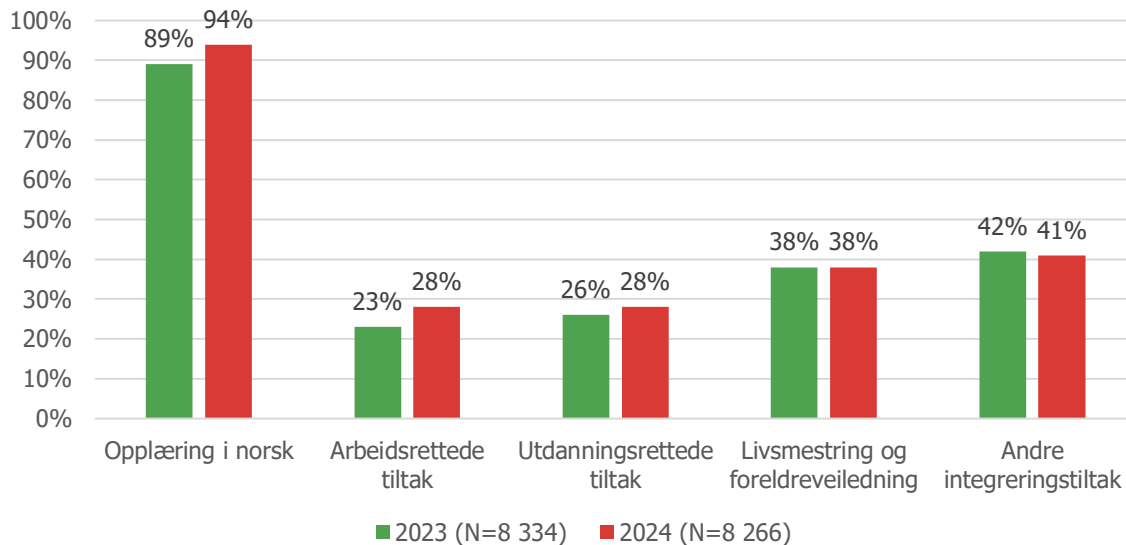
Figur 3.2.12 og 3.2.13 viser andelen deltakere i 2023-2024 som er registrert med tiltak innenfor de fire hovedgruppene av tiltak i introduksjonsprogrammet. En deltaker kan ha deltatt i flere typer tiltak innenfor tiltaksgruppene i løpet av året.³⁵

Figur 3.2.12 Innhold i introduksjonsprogram blant deltakere med rett til introduksjonsprogram (fordrevne fra Ukraina), fordelt på tiltakskategori. 2023 og 2024.

³⁵ Merk at deltakelse i tiltak for 1 300 deltakere med rettighetskategori "kan tilbys introduksjonsprogram», og 5 deltakere med ukjent rettighetskategori (skjermet id) ikke vises i tabellene for Innhold i introduksjonsprogrammet.

Figur 3.2.13 Innhold i introduksjonsprogram blant deltakere med rett og plikt til introduksjonsprogram (fordrevne fra Ukraina), fordelt på tiltakskategori. 2023 og 2024.

Vi ser av figurene at tilnærmet alle deltakere har deltatt i norskopplæring i 2024. Videre er det en høyere andel av de fordrevne fra Ukraina som er registrert med arbeidsrettede tiltak i 2024 enn i 2023, noe som var forventet ut fra innføringen av krav om deltakelse i slike tiltak etter tre måneder i program i begynnelsen av 2024.

Det er videre en langt høyere andel deltakere som har hatt utdanningsrettede tiltak blant deltakerne med rett og plikt enn blant de fordrevne fra Ukraina. Av deltakerne med rett og plikt som deltok i utdanningsrettede tiltak i 2024 deltok flesteparten (1770 av 2289) i grunnskoleopplæring/forberedende opplæring for voksne (FOV), og 534 deltakere deltok i opplæring på videregående opplæringsnivå. Utdanningsrettede tiltak inkluderer også blant annet kombinasjonsløp for voksne, studier i høyere utdanning, og realkompetansevurdering og godkjenning av utenlandsk utdanning. Det var et fåtall deltakere som deltok i andre tiltak enn grunnopplæring i 2024.

Utdanningsrettede tiltak i programmet 2024

I 2024 deltok 28 prosent av de med rett og plikt i utdanningsrettede tiltak, og blant fordrevne fra Ukraina med rett til introduksjonsprogram deltok 2 prosent. På lik linje som tidligere år, deltok fordrevne fra Ukraina i mindre grad i utdanningsrettede tiltak i programmet enn øvrige flyktninggrupper³⁶. Samlet deltok 8 prosent av alle introduksjonsdeltakere i utdanningsrettede tiltak i 2024.

³⁶ Overføringsflyktninger, flyktninger med innvilget asyl, opphold på humanitært grunnlag, og deltakere med opphold på selvstendig grunnlag

Det var samlet sett 6 prosent (2 001 deltakere) som deltok i forberedende opplæring for voksne (FOV) i 2024, noe som var på samme nivå som i 2023. Fra 2023 til 2024 var det imidlertid en viss økning i andelen som deltok i FOV blant de med rett og plikt: fra henholdsvis 18 til 21 prosent. 1 prosent av deltakerne som var fordrevne fra Ukraina deltok i FOV i løpet av 2024. Andelen som deltok i FOV i introduksjonsprogrammet i 2024 er lav blant deltakerne med rett og plikt, sett i sammenheng med at anslagsvis 30 prosent av disse ikke har fullført grunnskole.

Foreløpige tall viser at andel som deltok i videregående opplæring i introduksjonsprogrammet i 2024 er på samme nivå som året før. 7 prosent av de med rett og plikt deltok i videregående opplæring i introduksjonsprogrammet, mens andelen var 1 prosent blant fordrevne fra Ukraina.

Gitt at en høy andel av de med rett og plikt til introduksjonsprogram ikke har formelle kvalifikasjoner på videregående nivå eller høyere³⁷, deltar fremdeles en lav andel i videregående opplæring innenfor rammene av introduksjonsprogrammet. Se også vår omtale i innledningen.

³⁷ Anslagsvis 60 prosent har ikke utdanning på videregående nivå. Blant disse er ikke hele gruppen kvalifisert for opptak til videregående opplæring, men er i målgruppe for FOV eller Kombinasjonsløp hvor fylkeskommunene tilbyr opplæring på videregående nivå til voksne som ikke har fullført grunnskoleopplæring eller tilsvarende opplæring.

Deltakelse i foreldreveiledning blant de som er i målgruppen, 2021-2024

Siden 2021 har 9 941³⁸ introduksjonsdeltakere deltatt i foreldreveiledning som en del av programmet. I perioden 2021-2024 ble det bosatt 29 101 flyktninger som er voksne i familier med barn³⁹. Ikke alle disse er foreldre, men er voksne som bor sammen med familiemedlemmer. IMDi anslår at om lag 60 prosent av målgruppen blant de som ble bosatt i 2021 hittil har deltatt i foreldreveiledning. Tilsvarende tall for de som ble bosatt i 2022 og 2023 viser at om lag halvparten hittil har deltatt, mens for de som ble bosatt i 2024 viser foreløpige tall at i underkant av 30 prosent har deltatt.

Nye målinger i 2025 vil gi oppdaterte tall, og vi vil undersøke om andelen som deltar i foreldreveiledning har økt som følge av unntaksregelen som ble innført i juli 2023⁴⁰. IMDi vil vurdere om det er behov for ytterligere informasjon og veiledning til kommunene ved manglende deltakelse i foreldreveiledning⁴¹.

Om lag 90 prosent av kommunene oppgir at de tilbyr foreldreveiledning til deltakere i introduksjonsprogram i 2024 (NIBR 2024⁴²).

Nasjonalt introduksjonsregister (NIR)

Kommunene bruker Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) til å registrere enkeltpersoners deltakelse i introduksjonsprogram, opplæring i norsk og samfunnskunnskap og opplæring for beboere på mottak. Opplysninger fra NIR blir brukt til rapportering til departementet og til publisering av statistikk og til analyser i SSB og IMDi, og de er grunnlag for forskning og politikkutvikling på integreringsfeltet.

I tillegg til løpende vedlikehold og forbedringer av registeret har IMDi i 2024 tilpasset NIR til endringer i opplæringsloven som trådte i kraft 01.08.2024. Dette medførte behov for endringer i oppsettet rundt utdanningsrettede tiltak i introduksjonsprogrammet etter integreringsloven. Endringene kom på plass i september 2024. IMDi har satt i gang med et innsiktsarbeid for å se på behovet for en ny dataløsning på integreringsfeltet. NIR er i dag ikke tilpasset dagens omfattende behov for datadeling og direktoratet ser at det er behov for

³⁸ Antall registrert av kommunene per 14.02.2025

³⁹ Vi har nedjustert antallet som er i målgruppen for foreldreveiledning på bakgrunn av dette. Vi anslår at målgruppen for foreldreveiledning utgjør 80 prosent av alle voksne flyktninger bosatt i familier med barn, og at de resterende 20 prosent enten er foreldre til voksne barn og/eller er voksne barn som bor sammen. Anslaget er usikkert da vi ikke har tilgang til data som viser fordeling mellom foreldre og øvrige voksne familiemedlemmer

⁴⁰ Unntaksbestemmelsen innebærer at kommuner kan velge å tilby en kortere variant av foreldreveiledningen dersom kommunen har kapasitetsutfordringer som følge av høye ankomstene av flyktninger fra Ukraina og utfordringer med gjennomføring knyttet til kort programtid.

⁴¹ Dette er knyttet til videre oppfølging av anbefalte tiltak gitt av Fafo (2025) i forbindelse med oppdrag 2024-06, del 1 samt oppdragets del 2. Veiledning om og evaluering av modell for foreldreveiledning tilpasset høye ankomster.

⁴² [ODA Open Digital Archive: Settlement, integration and employment under a temporary perspective: Experiences and perceptions of Ukrainian refugees and municipal refugee services \(2023-2024\)](#)

en mer fleksibel løsning som raskere kan tilpasses regelverksendringer og dataflyt fra andre systemer.

Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere

Et av de viktigste tiltakene for at nyankomne innvandrere skal bli kvalifisert for deltakelse i arbeids- og samfunnsliv, er opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Fordrevne fra Ukraina med rett til norskopplæring var den største deltakergruppen i 2024, men deltakere med rett og plikt til opplæringen utgjorde om lag 34 prosent av alle deltakere.

Deltakelse i opplæring i norsk

Tabell 3.2.14 viser antallet personer som deltok i opplæring i norsk i 2020-2024, fordelt på hvilken rett og/eller plikt til å gjennomføre opplæringen de hadde.

Tabell 3.2.14 Deltakere i opplæring i norsk, fordelt på rettighetsgrupper. 2020 -2024.

	2020	2021	2022	2023	2024*
Deltakere med rett og plikt	24 009	20 230	17 664	18 133	18 681
Deltakere med bare plikt	2 163	2 106	2 170	2 797	4 329
Deltakere med bare rett ifølge introduksjonsloven**	81	48	27	21	18
Deltakere med kollektivt vern og rett til norskopplæring	-	-	10 552	27 164	31 884
Totalt	26 253	22 384	30 413	48 115	54 912

* Foreløpige tall per 17.01.2025. Endelige tall blir publisert på imdi.no våren 2025

** Deltakere med rett etter introduksjonsloven i alderen 55–67 år.

Kilde: NIR

Nesten 55 000 personer deltok i norskopplæring i 2024, noe som er et rekordhøyt antall. Antallet deltakere i opplæring i norsk har økt ytterligere i 2024 sammenlignet med tidligere år, og den største økningen har vært blant fordrevne fra Ukraina og blant deltakere som kun har plikt, men ikke rett til norskopplæring. Det er særlig i perioden august til november deltakelsen i denne målgruppen har vært uvanlig høy. IMDi har foreløpig ikke funnet forklaringen til økningen, men det har vært en økning i antall deltakere blant personer blant annet fra India, Pakistan, Iran og USA. Arbeidsinnvandringen fra disse landene har imidlertid ikke økt nevneverdig de siste årene.

Det var 31 884 fordrevne fra Ukraina med rett til opplæring som deltok i norskopplæring i 2024. I tillegg deltok 4 795 fordrevne fra Ukraina i utvidet norskopplæring, som ble innført som en mulighet for personer med kollektiv beskyttelse som har behov for dette, og dersom

kommunen har kapasitet, fra 1. juli 2023. 45 prosent av de fordrevne fra Ukraina som retten til opplæring i norsk har utløpt for, har fått vedtak om utvidet norskopplæring.

Oppstart i norskopplæring

Tabell 3.2.15 viser andelen av personene som fikk rett, eller rett og plikt til opplæring i norsk, som startet i opplæringen innen 3 og 6 måneder de siste fem årene. Tallene for hvor høy andel som startet innen 6 måneder inkluderer personer som startet innen 3 måneder.

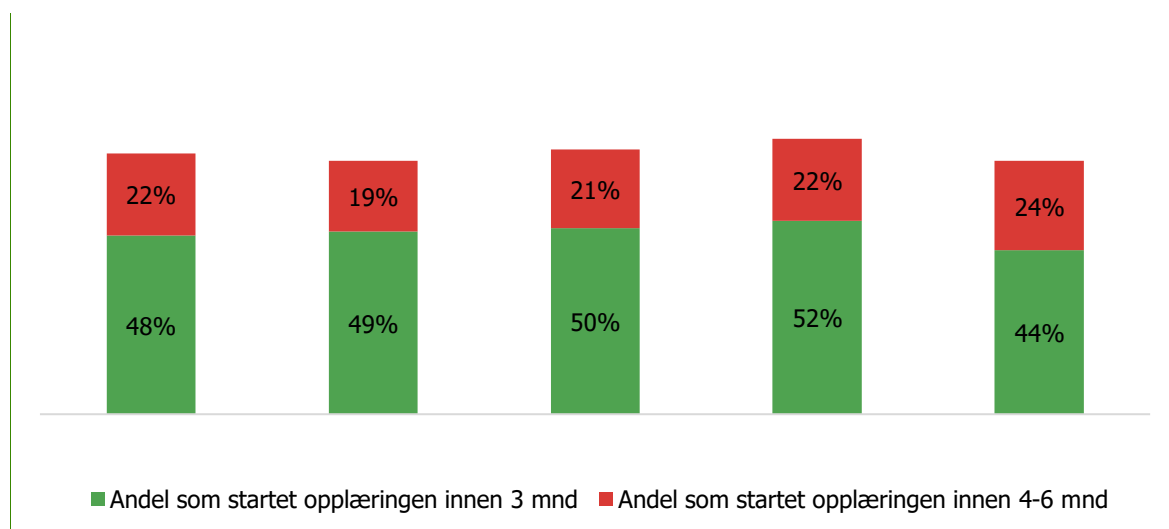
Tabell 3.2.15 Personer som fikk rett, eller rett og plikt til opplæring i norsk, og som startet i norskopplæring innen 3 og 6 måneder. 2020-2024.

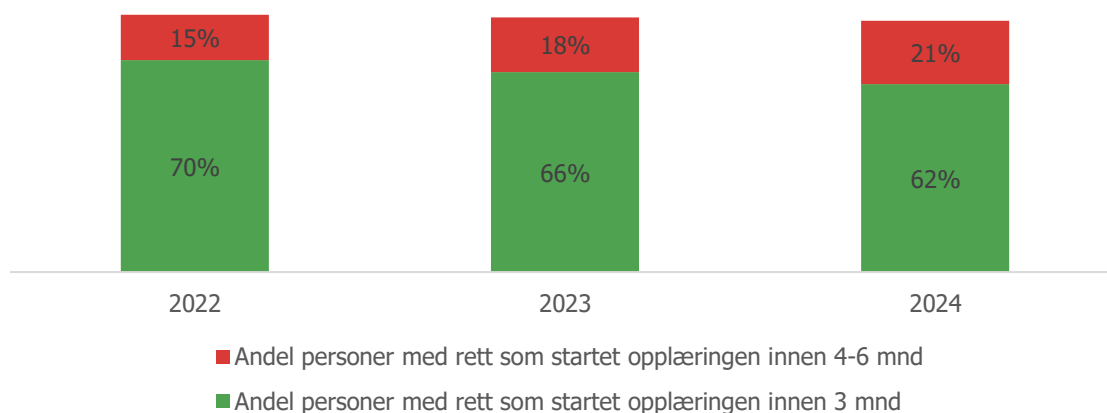
Kohort	Rettsgruppe	Personer som fikk retten	Prosentdel som startet i opplæring innen 3 måneder	Prosentdel som startet i opplæring innen 6 måneder
2020	Rett og plikt	4 942	48 %	70 %
2021	Rett og plikt	5 620	49 %	68 %
2022	Rett og plikt	5 858	50 %	71 %
	Rett (kollektiv beskyttelse)	16 583	70 %	85 %
2023	Rett og plikt	6 802	52 %	74 %
	Rett (kollektiv beskyttelse)	19 618	66 %	84 %
2024*	Rett og plikt	3 938	44 %	68 %
	Rett (kollektiv beskyttelse)	10 971	62 %	83 %

* Foreløpige tall per 29.01.2025. Endelige tall blir publisert på imdi.no våren 2025. Tallene for 2024 gjelder perioden 1.1.–30.9.2024. Tallene for 2020–2023 viser oppstart i norskopplæring blant de som fikk rett, eller rett og plikt i perioden 1.1.–31.12. Tiden til oppstart er for personer med rett og plikt beregnet ut ifra når personen kom inn i målgruppen for opplæring, til personens første registrerte norsktid. For deltakere med rett er tiden til oppstart beregnet ut fra når personene fikk rett til norskopplæring, til registrert startdato for opplæringen.

Kilde: NIR

Figur 3.2.16 Andel personer med rett og plikt som startet opplæring innen hhv 3 og 6 mnd 2020-2024.

Figur 3.2.17 Andel personer med rett som startet opplæring innen hhv 3 og 6 mnd. 2022-2024.

De foreløpige tallene for 2024 viser at en lavere andel av samtlige deltakere startet i norskopplæring innen både 3 og innen 6 måneder sammenlignet med 2023. Blant fordrevne fra Ukraina er imidlertid andelen som startet opp innen 6 måneder kun marginalt lavere i 2024 enn i 2023. Andelen av de fordrevne fra Ukraina som startet opplæringen innen både 3 og 6 måneder er også høyere enn andelen av øvrige deltakere som startet i opplæring.

Deltakelse i opplæring i samfunnskunnskap

Tabell 3.2.18 viser antallet personer som fikk rett og plikt til modulbasert opplæring i samfunnskunnskap, og antallet og andelen som deltok i opplæring i løpet av 2022-2024.

Tabell 3.2.18 Personer som fikk rett og plikt til modulbasert opplæring i samfunnskunnskap, og som har deltatt i opplæring. 2022-2024.

	Personer som fikk rett og plikt	I opplæring i løpet av året*	Prosentdel i opplæring i løpet av året
2022	5 796	1 123	19 %
2023	6 878	1 716	25 %
2024**	5 488	1 398	25 %

* Minst en time opplæring i løpet av året.

** Foreløpige tall per 29.01.2025

De foreløpige tallene for 2024 viser at antallet personer som fikk rett og plikt i løpet av året er noe lavere enn i 2023, mens andelen av disse som har igangsatt opplæringen i løpet av året er på samme nivå som i 2023. Fordrevne fra Ukraina har ikke rett og plikt til opplæring i samfunnskunnskap, men kommunene kan tilby opplæring dersom de har kapasitet.

Blant personer med rett og plikt til opplæring i samfunnskunnskap som hadde gjennomføringsfrist i 2024⁴³ har om lag 7 av 10⁴⁴ personer deltatt i opplæring og/eller gjennomført prøve i samfunnskunnskap. Dette er en økning sammenlignet med 2023, da andelen var om lag 6 av 10. Dette skyldes imidlertid trolig regelverksendringen i andre halvdel av 2023⁴⁵ som innebærer at fristen for å gjennomføre opplæringen løper fra når opplæringen blir tilbudt. For personer som fikk innvilget oppholdstillatelse eller ankom Norge før 1. august 2023 begynte gjennomføringsfristen å løpe når de kom inn i målgruppen for rett og plikt til opplæring i samfunnskunnskap.

Blant personene med gjennomføringsfrist i 2024, har 40 prosent⁴⁶ avlagt prøve i samfunnskunnskap. Av disse besto 97 prosent⁴⁷ prøven. At ikke en høyere andel har gjennomført prøve i samfunnskunnskap skyldes trolig at en høy andel ikke har igangsatt eller fullført opplæringen.

Tilskudd til norskopplæringsordningen

IMDi forvalter tilskudd til norskopplæringsordningen. Ordningen skal gi et fleksibelt tilbud til voksne innvandrere som har brukt opp, eller ikke har rett på gratis norskopplæring etter integreringsloven. Gjennom ordningen tilbyr godkjente tilbydere et begrenset antall timer gratis norskopplæring, som skal bidra til at deltakerne oppnår nivå B1 eller høyere.

Et mål med ordningen er også å bidra til innovasjon i metoder for norskopplæring hvor frivillige organisasjoner, offentlige og private aktører samarbeider.

IMDi fordelte kr 47,4 mill. over norskopplæringsordningen i 2024, noe som tilsvarer 68 opplæringstilbud til nær 4900 deltakere. Tilskudd ble tildelt 46 unike tilbydere, som er en økning fra 33 tilbydere i 2023, herunder private tilbydere, ideelle- og frivillige organisasjoner og kommunale voksenopplæringsentre. Det har også vært en fortsatt økning i opplæringstilbud hvor ulike aktører samarbeider i gjennomføringen av tilbudene i 2024.

Tilbyderne rapporterer om positive resultater av opplæringen og gode erfaringer med gjennomføring av fleksible gratiskurs. I takt med økt erfaring hos tilbyderne meldes det om stadig bedre rutiner for kartlegging av deltakernes språkkunnskaper ved oppstart og ved avslutning av undervisning. Dette gjør at undervisningen blir bedre tilpasset ved oppstart, samtidig som deltakerne og IMDi får en bedre dokumentert progresjon etter gjennomførte kurs. Stadig flere dokumenterer god progresjon for deltakere og mange når målet om B1 eller høyere. Denne progresjonen er en god indikator på ordningens nytte for enkeltpersoner

⁴³ 5 115 personer

⁴⁴ 3 395 personer

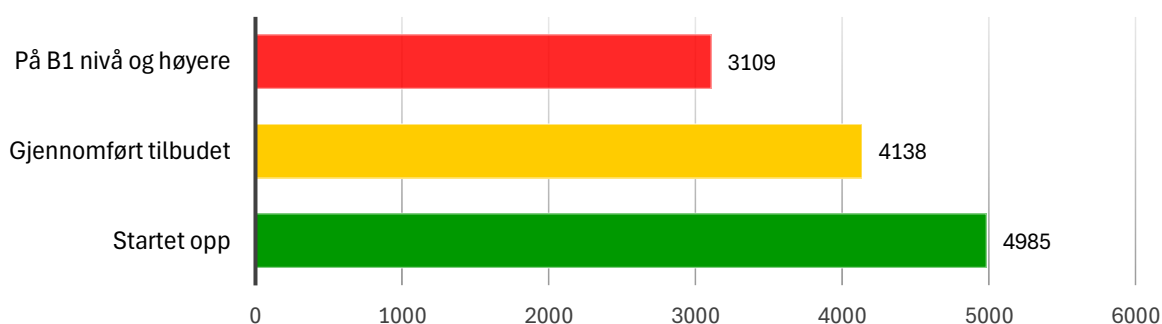
⁴⁵ Endring for deltagere som får innvilget oppholdstillatelse eller ankommer Norge etter 1. august 2023: "§ 33. Krav til opplæring i samfunnskunnskap. ... Opplæringen skal gjennomføres innen ett år fra den datoen deltageren har fått tilbud om oppstart av opplæringen, med tillegg av godkjent permisjon».

⁴⁶ 2 057 personer

⁴⁷ 1 994 personer

på vei til kvalifisering for eller i arbeid. Stadig flere tilbyr mer bransjerettete kurs og skreddersydde kurs til behov for deler av målgruppen. Som en del av opplæringen blir mange også koblet til andre tilbud og tiltak som er fordelaktige for språklig progresjon, som språktrening i regi av frivilligheten. Det er fortsatt mange ukrainere som får opplæring gjennom ordningen, og noen av disse går rett til gratis kurs etter å ha gjennomført rettighetsbasert opplæring. Gjennom deltakelse på gratis kurs i regi av ordningen har rundt 3100 enkeltpersoner oppnådd B1 eller høyere språknivå.

Figur 3.2.19 Antall deltakere og resultater på gratis norskkurs i regi av norskopplæringsordningen i 2024.

Figur 3.2.19 gir en oversikt over antall deltakere i 2024 som startet norskkurs i regi av tilskuddsordningen, antall som fullførte kurs og antall som oppnådde B1 eller høyere.

3.3 Innvandrere har høy deltakelse i samfunnsliv

Det er et overordnet mål for integreringspolitikken at innvandrere skal delta i det norske samfunnslivet. IMDi skal bidra til at innvandrere deltar på alle samfunnets ulike arenaer og ikke møter unødige barrierer. Negativ sosial kontroll og æresrelatert vold står i veien for retten til å leve frie liv. Rasisme og diskriminering er barrierer for deltakelse på alle samfunnsarenaer, og arbeidet på dette feltet er en viktig del av innsatsen for å få til en vellykket integrering.

Styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet

2024 var det siste året i gjennomføringen av regjeringens strategi *Hverdagsintegrering – Strategi for å styrke sivilsamfunnets rolle på integreringsfeltet (2021– 2024)*. Målene for strategien har vært å øke deltakelse i sivilsamfunnet blant innvandrerbefolkningen, å løfte og støtte sivilsamfunnets innsats for integrering, og å utvikle bedre samarbeid og rammebetingelser. IMDi har hatt ansvar for å gjennomføre flertallet av de 25 tiltakene i strategien og flere av disse er FoU-opppdrag. I strategiens siste år har fokuset særlig vært på aktiv bruk og formidling av kunnskapsgrunnlag fra strategiperioden.

Viktig kunnskapsutvikling som resultat av IMDIs oppdrag i strategiperioden 2021 - 2024

Rapporten [*Frivillige organisasjoner og integrering. Utredning av kompetansesenter for frivillig innsats Ideas2Evidence & Agenda Kaupang, 2022*](#) utredet behov for kompetansesenter og kompetansemiljø som støtter opp om aktørene i sivilsamfunnet på integreringsfeltet. Rapporten viser at frivillige organisasjoner trenger mer støtte i form av veiledning, kompetansebygging, erfaringsdeling og kunnskap for å kunne styrke rollen sin og supplere det kommunale integreringsarbeidet. Hovedanbefalingen er å utnytte og videreutvikle samarbeid mellom eksisterende aktører på feltet. IMDi blir anbefalt å styrke sin rolle som nasjonalt kompetansesenter for frivillig innsats på integreringsfeltet og som koordinerende og samordnende aktør. IMDi bruker funnene aktivt i videreutvikling av sin rolle som pådriver og tilskuddsforvalter på integreringsfeltet opp mot kommuner, sivilsamfunnet og andre aktører på integreringsfeltet.

Rapporten [*Innvandrerperspektiv på sivilsamfunnsdeltakelse*](#) (*Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, 2022*) undersøker innvandreres deltakelse i sivilsamfunnet. Ulike innvandergruppers opplevelse av barrierer og suksessfaktorer for deltakelse viser at tidligere erfaringer med sivilsamfunn har stor påvirkning på hvordan ulike innvandergrupper forstår frivillig arbeid i Norge og verdien av frivillig engasjement. Arbeid kan både fremme og hemme deltakelse i frivillig sektor, og innstramminger i regelverket for oppholdstillatelse har hatt stor innvirkning på sivilsamfunnsdeltakelsen blant innvandrere. Manglende språkkunnskap blir framhevet som en viktig barriere. IMDi har brukt funnene fra forskningen i arbeidet med ny veileder til offentlige virksomheter om tilpasset og tilgjengelig informasjon til personer med innvandrerbakgrunn.

Rapporten [*Rekruttering og inkludering i organisasjonslivet*](#) (*NORCE, 2024*) ble lansert i januar 2024. Formålet er å utrede metoder for økt mangfold i rekruttering og inkludering i organisasjonslivet. Forskerne kommer med anbefalinger til tiltak for økt rekruttering og inkludering av barn, unge og voksne med innvandrerbakgrunn i organisasjonslivet. Anbefalingene er rettet mot ulike offentlige forvaltningsnivå og ulike frivillige organisasjonstyper. Disse har blitt formidlet på IMDIs regionale konferanser til frivilligheten, kommunalt og fylkeskommunalt ansatte og brukes i pådriverarbeid ovenfor de aktørene funnene retter seg mot.

Disse forskningsprosjektene har gitt verdifull kunnskap, bl.a. om barrierer for deltakelse og metoder for rekruttering til deltakelse i frivilligheten og om ulike aktørers rolle og virksomhet på feltet. Dette er kunnskap som IMDi har formidlet på ulike arenaer i løpet av perioden og som fortsatt vil kunne ha nytte for utviklingen av feltet framover, også for IMDIs eget utviklingsarbeid.

Strategien Hverdagsintegrering har bidratt til betydelig kunnskapsutvikling om sivilsamfunnet og dets rolle på integreringsfeltet, og til IMDIs kunnskapsformidling og -deling. IMDIs arbeid med koordinering og oppfølging av tiltak i strategien vil fortsette også i 2025.

IMDis ungdomspanel og referansegruppe

IMDis ungdomspanel og Referansegruppen for hverdagsintegrering har som mål å legge til rette for ulike innvandergruppers medvirkning i beslutningsprosesser og deltakelse som reelle aktører i utviklingen av integreringspolitikken. Panelet og referansegruppen ble etablert henholdsvis i 2022 og 2023 som et tiltak i regjeringens strategi for Hverdagsintegrering.

I 2024 har ungdomspanelet løftet fram sine perspektiver ved å delta på ulike konferanser og bidratt til IMDIs kampanje om en åpen og inkluderende debattkultur på nett og nettsiden NORA. Panelet har også gitt innspill til regjeringens nye handlingsplan mot diskriminering av og hat mot muslimer og handlingsplanen mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, samt høringen til mannsutvalgets rapport. De har også gitt råd til integreringsmyndighetene

og ansatte i kommuner som jobber med integrering. I møte med disse trakk gruppen frem viktigheten av barns medvirkning, kompetanseheving i tjenestene og mer mangfoldig rekruttering til ungdomsråd på kommunalt nivå, som forutsetninger for en bedre integrering og inkludering. Dette er laget til en kort film som kan sees [her](#).

Politidirektoratet og Bufdir har også fått innspill på tema som forebygging av ungdomskriminalitet, barns medvirkning og hvordan nå ut til barn og unge med informasjon om rasisme og diskriminering. IMDi får tilbakemelding fra ulike aktører at de bruker innspillene aktivt og ungdommene opplever arbeidet som spennende og viktig påvirkningsarbeid.

IMDI opprettet Referansegruppen for hverdagsintegrering i 2023. Den var bredt sammensatt av representanter fra sivilsamfunnet fra både landsdekkende organisasjoner, nasjonale ressursmiljø og innvandrersamfunn. Representantene for disse har gitt innspill til gjennomføring av tiltakene i regjeringens strategi for hverdagsintegrering og regjeringens nasjonale integreringskonferanse. I 2024 ga referansegruppen innspill til bl.a. innsats for å synliggjøre innvandrersamfunners rolle, IMDis tilskudd til frivillige organisasjoner og rammebetingelser, utenforskap blant barn og unge og rasisme og integrering.

Organisasjonene gir uttrykk for at referansegruppen har vært en nyttig og en viktig arena for å dele erfaringer og drøfte utfordringer/muligheter på integreringsfeltet mellom ulike nivåer. Referansegruppen har bidratt med konstruktive innspill som har vært nyttige i gjennomføring av tiltak.

Regionale konferanser om integrering og sivilsamfunn

I samarbeid med fylkeskommuner, kommuner og lokale frivillige organisasjoner, inkludert innvandrersamfunn, har IMDi i perioden 2022- 2024 gjennomført tre regionale konferanser årlig. Konferansene har sitt utgangspunkt i regjeringens strategi for Hverdagsintegrering med formål om å legge til rette for samarbeid mellom stat, fylkeskommuner, kommuner og sivilsamfunnet, for å dele erfaringer og bygge nettverk mellom aktørene på integreringsfeltet.

I 2024 ble konferansene gjennomført i Telemark, Innlandet og Vestlandet med ca. 500 deltakere totalt fra sivilsamfunn, kommuner og fylkeskommuner. Representanter for disse aktørene var også med i referansegruppene IMDi samarbeidet aktivt med i planlegging av konferansene. Gruppene ga nyttige innspill om regionale behov, tema og utforming av konferansene. Noen av temaene på konferansene i 2024 var: tilrettelegging for deltagelse i frivilligheten, rasisme, diskriminering, ungt utenforskap, arbeid som inkluderingsarena, verdien av innvandrersamfunn og samarbeid mellom frivilligheten, kommunen og næringsliv. Gjennom arbeidet med disse temaene har IMDi hatt særskilt fokus på å løfte fram gode eksempler fra sivilsamfunnets arbeid og overførbare erfaringer med vellykket integreringsarbeid og samarbeid mellom ulike typer aktører lokalt.

Intensjonsavtaler med landsdekkende frivillige organisasjoner

IMDi har hatt intensjonsavtaler med 10 frivillige organisasjoner i perioden 2021-2024. Målet med intensjonsavtalene er å bidra til integrering av flyktninger og innvandrere i Norge, og å øke deltakelse av flyktninger og innvandrere i frivillig organisasjonsliv, lokalt og sentralt. Det har vært økt kontakt og samarbeid mellom IMDi og organisasjonene i 2024. I tillegg til bilaterale møter har det vært møter knyttet til innsatsen for mottak og integrering av ukrainske flyktninger, samarbeid om gjennomføring av regionale konferanser, og i gjennomføring av forsknings- og utviklingstiltak. Flere av organisasjonene har også bidratt som mentorer i prøveordningen for små og nystartede organisasjoner.

Tilskuddsordninger til frivillige organisasjoner

Frivillige organisasjoner kan søke IMDi om tilskudd til ulikt integreringsarbeid. Noen av ordningene er søkbare, mens andre tildeles til organisasjoner over statsbudsjettet. Frivillige organisasjoner, lokale lag og foreninger tilbyr til sammen et mangfold av ulike tiltak som bidrar til deltakelse og integrering for innvandrere. Dette utgjør et viktig supplement til kommunenes integreringsarbeid. IMDis vurdering av måloppnåelse for tilskuddsordningene er basert på dialog med og tilbakemeldinger fra tilskuddsmottakere gjennom 2024. Ytterligere beskrivelser av tiltak, med vurderinger av ordningenes resultat- og måloppnåelse vil oversendes i rapport om bruk av tilskuddsmidler på post 71 og post 73 innen 1. juni 2025.

For å sikre at våre tilskuddsordninger fungerer etter formålet har Ideas2Evidence - på oppdrag fra IMDi - evaluert IMDis ordninger rettet mot sivilsamfunnet. Evalueringen ble ferdigstilt i 2024, og gir IMDi verdifull kunnskap om i hvilken grad tilskuddsordningens innretning og forvaltning av disse fungerer godt og fremmer ulike integreringsmål etter formålet. Resultatene fra evalueringen har IMDi brukt aktivt i 2024 til videreutvikling av tilskuddsordningene *Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner og nasjonale ressursmiljø* – både i utforming av regelverk og forbedring av tilskuddsforvaltningen og oppfølgingen av søkere.

Tabell 3.3.1 Tilskuddsordninger og enkelttilskudd til frivillig virksomhet (kap. 671, post 71 og post 73). Støttebeløp 2021-2024. Tall i mill. kroner.

Tilskuddsordninger og enkelttilskudd til frivillig virksomhet	Innvilget 2021	Innvilget 2022	Innvilget 2023	Innvilget 2024
Post 71 – Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner	106,2	127,6	132,5	132,5
Post 71 – Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner, ekstraordinær tilleggsutlysning – fordrevne fra Ukraina		45,0		
Post 71 – Tilskudd til informasjonstiltak for innvandrerbefolkningen i regi av frivillige organisasjoner ifbm. koronapandemien	40,0	20,0		
Post 71 – Tilskudd til nasjonale ressursmiljø på integreringsfeltet	37,5	37,5	37,5	37,5
Post 71 – Tilskudd til norskopplæringsordningen	30,0	80,0	52,8	47,4
Post 73 – Øremerket enkelttilskudd til navngitte organisasjoner i statsbudsjettet	12,8	11,8	*	
Sum	227,1	321,9	222,8	217,4

* IMDis del på post 73 var på 13,6 mill. kroner. Midlene går ikke til frivillig virksomhet og er derfor ikke tatt med her.

Nasjonale ressursmiljø på integreringsfeltet

Tilskuddet på 37,5 mill. kroner ble tildelt som øremerket enkelttilskudd i statsbudsjettet til 14 nasjonale ressursmiljø på integreringsfeltet.

[Evalueringen av enkeltstående tilskudd til de nasjonale ressursmiljøene](#) tyder på at tilskuddene bidrar til økt aktivitet blant organisasjonene (Ideas2evidence og Proba 2024, s.2). Selv for organisasjoner med flere inntektskilder, blir tilskuddet essensielt fordi det gjør det mulig å prioritere aktiviteter som kunnskapsarbeid, påvirkningsarbeid og representasjon av målgruppen opp mot myndigheter og øvrig befolkning. Det gir også fleksibilitet til å justere aktiviteten når nye behov oppstår. Organisasjonene produserer en rekke resultater, hovedsakelig knyttet til kunnskapsproduksjon i ulike former. Evalueringen peker på at det likevel er betydelige forskjeller i organisasjonenes effektivitet, og hvor mye de produserer for de tildelte midlene. Den viser også store forskjeller i hvor tett kontakt organisasjonene har med innvandrerbefolkningen, i hvilken grad de kan sies å representere målgruppen og i hvilken grad de lykkes med å formidle målgruppens erfaringer.

IMDi hadde dialogmøter med ressursmiljøene i 2024 der de la frem sitt arbeid på integreringsfeltet for 2024, og hvilke tendenser de vurderte som de viktigste på feltet. Flere nevner utenforskap og diskriminering som områder det er behov for flere tiltak, samtidig som det mangler dokumentert forskning på diskriminering. Behovet for representasjon på viktige samfunnsarenaer ble også løftet fram som nødvendig for å skape tillit og tilhørighet.

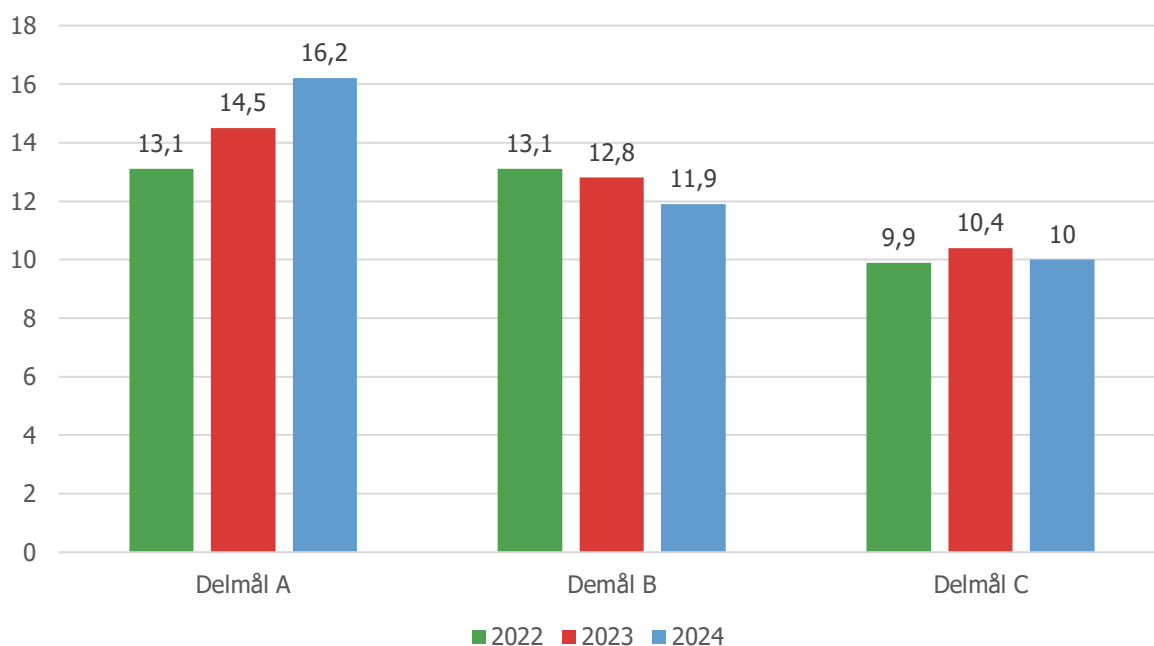
Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner

Gjennom tilskuddsordningen *Integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner* kan frivillige organisasjoner, ideelle aksjeselskap og sosiale entreprenører få støtte til prosjekt, enkelttiltak, aktiviteter og drift. Formålet med ordningen er å øke arbeids- og samfunnslivsdeltakelsen blant innvandrere i Norge. I tillegg er det et mål at driftstilskudd skal øke kompetansen og kapasiteten i frivillige innvandrersorganisasjoner som driver integreringsarbeid, samt øke organisasjonenes samarbeid med det offentlige og andre frivillige aktører. IMDi forvalter 30 prosent av bevilgningen, og gir støtte til tiltak og prosjekter av nasjonal karakter, samt driftstøtte til innvandrersorganisasjoner. 40 kommuner forvalter resterende 70 prosent av bevilgningen og gir støtte til prosjekter av lokal karakter og driftstøtte til lokale innvandrersorganisasjoner.

Ordningen ble forskriftsfestet i 2024 på bakgrunn av et behov for et mer tilgjengelig og presist regelverk, med god sammenheng mellom bestemmelsene og forvaltningen mellom IMDi og kommunene. IMDi erfarer at forskriftsfesting førte til at forvaltningsprosessen med både utlysning, tildeling og klagebehandling ble forenklet. Den har også gitt IMDi mulighet for tidligere utlysning av tilskuddet fra 2025, slik at tilskuddsmottakere får lengre tid til å gjennomføre prosjekter. IMDi mottok i 2024 et høyt antall henvendelser fra frivillige organisasjoner og de 40 kommunene som forvalter tilskudd, knyttet til forståelsen av forskriften, og direktoratet har arbeidet målrettet med veiledning. Direktoratet hadde i 2024 fokus på å formidle den nye forskriften på en god måte gjennom utlysningen og digitalt informasjonsmøte tilgjengelig for alle potensielle søkere. IMDi har også hatt møter og løpende kontakt med de 40 kommunene for å sikre en omforent forståelse av hvordan forskriften skal forvaltes. Vi erfarer at kommunenes forvaltning av midler bidrar til å styrke frivilligheten lokalt, og bidrar til tettere kontakt, erfaringsdeling og økt kompetanse mellom IMDi og kommunene.

Denne tilskuddsordningen ble evaluert i 2023 og 2024. Funnene og anbefalingene fra denne bruker IMDi sin videreutvikling av ordningen og tilpasning av forskriften framover.

Figur 3.3.2 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner. Støtte fra IMDi til prosjekter etter delmål for ordningen, fra 2022-2024. Tall i mill.kroner.

Del A: Stimulere til fellesskap, tillit og tilhørighet i lokalsamfunn, herunder arbeid mot rasisme og diskriminering og for mangfold i lokalsamfunn

Del B: Øke kunnskapen om det norske samfunnet og styrke kvalifiseringen for arbeid eller utdanning

Del C: Forebygge negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlesting

IMDi har fordelt 38,2 mill.kr til nasjonale prosjekter i 2024 mens 91,8 mill. kroner ble viderefordelt til 40 kommuner for forvaltning i lokalt. IMDi fordelte støtte til 87 prosjekter under ordningens tre delmål. I tillegg ble regionale innvandrersamfunnsorganisasjoner støttet med 0,77 mill. Kroner til driftsutgifter. Kommunene støttet til sammen 949 lokale tiltak og aktiviteter.

Fordeling av støtte på delmålene

Under delmål A fikk 41 nasjonale prosjekter støtte av IMDi, mens 578 lokale prosjekter fikk støtte fra kommunene. Tilskuddet bidrar til å skape møteplasser mellom innvandrere og den øvrige befolkningen gjennom prosjekter som Inkludering i korps, i regi av Korpsnett Norge, og En inkluderende fotballhverdag i regi av Norges Fotballforbund. Begge prosjekter bidrar til økt deltakelse og mangfold i korpsmiljøet og i idretten i lokalsamfunnet. Fire prosjekter fikk støtte til arbeid mot rasisme og diskriminering. Ett av dem var filmer om rasisme av Stiftelsen Kvinneuniversitetet Nord, med formål om å skape bevisstgjøring om diskriminering av etniske og religiøse minoriteter

Under delmål B fikk 25 nasjonale prosjekter støtte fra IMDi, mens 252 lokale prosjekter fikk støtte fra kommunene. IMDi ga støtte til flere nasjonale prosjekter som omfatter arbeidsrettede tiltak. Tiltak som tilbyr norsktrening, inkludert tegnspråk i regi av frivillige norsktrenere ble også støttet. Treningen kombineres ofte med andre aktiviteter, og det er i hovedsak større organisasjoner som har fått støtte, som Røde Kors. Organisasjonen

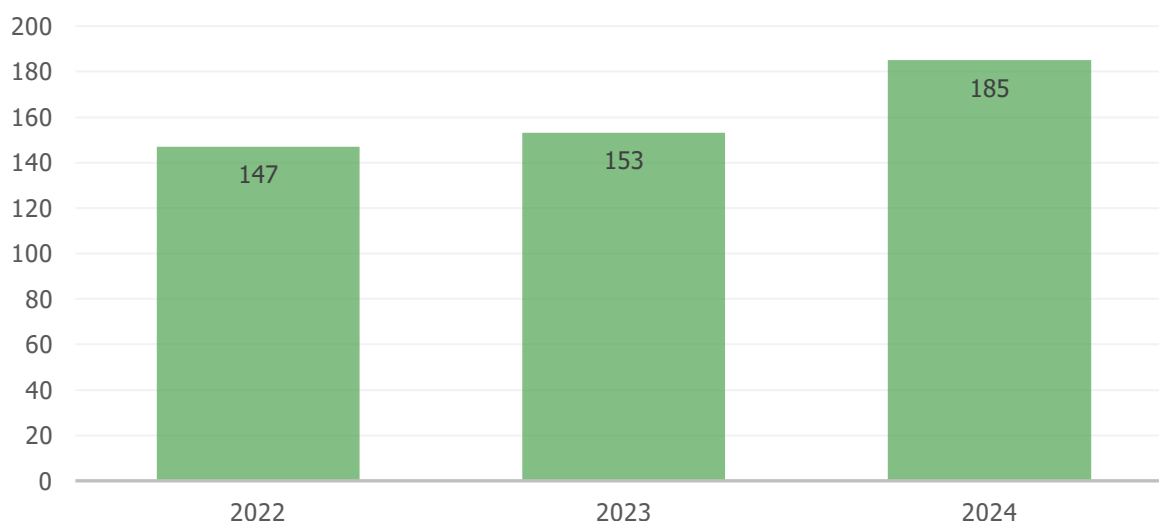
rapporterer om økt behov for norsktreningstilbud grunnet rekordhøye ankomster de siste årene. Deres norsktreningstilbud hadde over 33 000 besøk i 2024 i 82 kommuner.

Under delmål C fikk 21 nasjonale prosjekter støtte fra IMDi, mens 119 lokale prosjekter fikk støtte fra kommuner til forebyggende arbeid.² Det ble også gitt støtte til likestilling og likeverd mellom kjønn. Som tidligere år er det et fåtall mindre organisasjoner, inkludert innvandrersamfunn, som har søkt prosjektmidler fra IMDi. Dette gjelder spesielt delmål C, noe som kan forklares med at små organisasjoner kan mangle erfaring, kompetanse eller ressurser for å gjennomføre metodeutviklingsprosjekt med overføringsverdi nasjonalt.

Tildeling av driftsstøtte

I tillegg til støtten til prosjekter er det bevilget driftsstøtte til lokale og regionale innvandrersamfunn. Driftsstøtten bidrar til økt inkludering og representasjon for innvandrerbefolkningen, og IMDi vurderer støtten som et positivt tiltak for å styrke innvandrersamfunnene og deres rolle på feltet. I 2024 fikk 185 lokale organisasjoner driftsstøtte fra kommunene, og 9 regionale organisasjoner fikk driftsstøtte fra IMDi. I tillegg fikk 9 innvandrersamfunn støtte gjennom prøveordningen for små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet (2022-2024). 12 av de 40 kommuner tildelte ikke driftsstøtte til lokale innvandrersamfunn i 2024, noe som er uendret fra 2023. Resultatene fra kommunenes tildelinger viser at det er fortsatt et potensial for å nå ut med støtte til flere lokale innvandrersamfunn, og IMDi vil ha fokus på dette i videre oppfølging av kommunene som forvalter tilskudd i 2025.

Figur 3.3.3 Antall lokale innvandrersamfunn som har fått driftsstøtte fra kommuner i 2022-2024.

Den kommunale forvaltningen av integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner

I 2022 ble antall kommuner som forvalter tilskuddet utvidet fra 20 til 40. Dette har resultert i økning i antall lokale integreringstiltak som støttes, fra 658 i 2021 til 949 i 2024.

Utvidelsen av forvaltningen til 20 nye kommuner førte samtidig til et stort behov for kompetanse hos de nye kommunale forvalterne, og IMDi har gjort en betydelig innsats i oppfølgingsarbeidet opp mot kommuner i 2023 og 2024. Det ble blant annet arrangert digitale informasjonsmøter for å gjøre kommunene bedre rustet til å forvalte tilskuddet og sikre at nye verktøy, rutiner og systemer for tilskuddsforvaltning kom på plass. IMDi opplever at kommunenes forvaltning av tilskuddet har blitt mer profesjonalisert de siste årene, og at det er gjensidig nyttig med tettere kontakt mellom statlig og lokalt forvaltningsnivå i løsning av det felles forvaltningsoppdraget.

Evalueringsordningene på integreringsfeltet rettet mot frivillige organisasjoner 2023-2024

I 2024 ble en evaluering av tilskuddsordningene på integreringsfeltet rettet mot frivillige organisasjoner ferdigstilt. [Utredningen](#) presenterer viktige funn og anbefalinger for *Tilskudd til nasjonale ressursmiljø på integreringsfeltet* og *Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner*. Anbefalingene er rettet både mot statlig og kommunal forvaltning av tilskuddsordningene og er knyttet til rammefordeling, tildelingsform, samt forslag til justeringer i målformuleringer.

Prøveordning for små og nystartede organisasjoner

IMDi har i 2024 fortsatt arbeidet med prøveordningen for å styrke små og nystartede organisasjoner på integreringsfeltet, som var et av tiltakene i regjeringens strategi for Hverdagsintegrering. Ni små og nystartede organisasjoner har deltatt i ordningen fra 2022-2024 med mål å teste ut nye støtteformer til innvandrersorganisasjoner. I tillegg til å motta tilskudd til integreringsaktiviteter har disse blitt koblet til hver sin mentor, for å prøve ut veiledning og kompetanseheving gjennom mentoring.

Prøveordningen har gitt mulighet til å prioritere organisasjonsutvikling over en toårsperiode, og har gjort det mulig for flere å oppskalere sine prosjekter, opprette en deltidsstilling eller leie lokaler. Mentorene har lagt vekt på at ordningen har bidratt til læring for begge parter. IMDi evaluerer ordningen underveis i prøveperioden og sluttrapporten vil foreligge våren 2025.

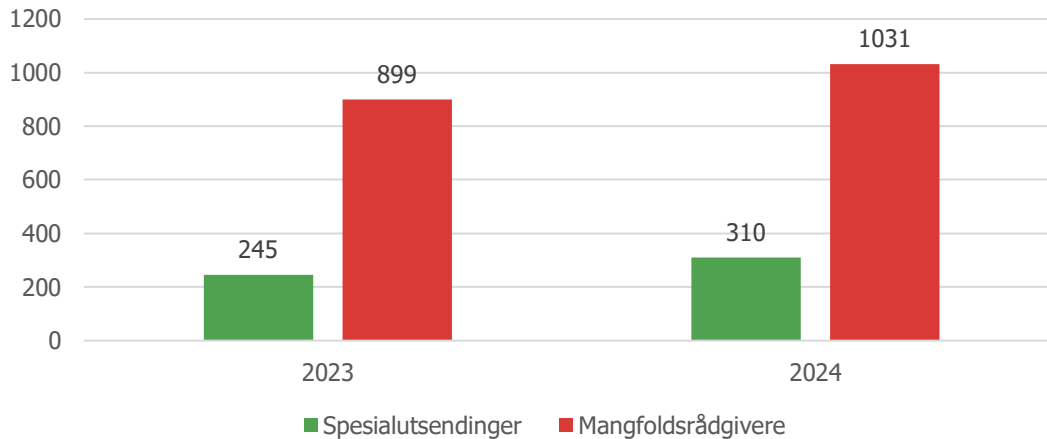
Arbeid mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold

Forebygging av negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse var et prioritert område for IMDi i 2024. Gjennom målrettet innsats har IMDi bidratt til å bistå utsatte og styrke hjelpeapparatets kompetanse. Denne innsatsen har inkludert arbeidet til IMDis fagteam, mangfoldsrådgivere og spesialutsendingene for integreringssaker, som har gitt råd og veiledning til utsatte, samt kompetanseheving for hjelpeapparatet. Innsatsen inkluderer også deltagelse i det nasjonale tverretatlige kompetanseteamet. I tillegg har tematikken vært integrert i arbeidet med digitalisering, kunnskapsutvikling og politikkutforming for å sikre en helhetlig tilnærming. Resultatet av dette arbeidet har vært økt kjennskap til negativ sosial kontroll og æresrelatert vold og bruk av IMDis tjenester.

I 2024 ga mangfoldsrådgivere og spesialutsendinger for integreringssaker råd og veiledning i totalt 1 341 saker om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Antall saker hos spesialutsendingene økte med 26,5 %, fra 245 i 2023 til 310 i 2024, mens mangfoldsrådgiverne hadde en økning på 14,7 %, fra 899 til 1 031 saker.

Antall registrerte saker er ikke en målestokk for omfanget av slike saker totalt sett, men viser hvor mange saker IMDi har bistått i. Mørketallene kan være betydelige. Økningen fra 2023 til 2024 skyldes antakelig en kombinasjon av økt kompetanse i hjelpeapparatet, flere mangfoldsrådgivere og økt kjennskap til de særskilte tjenestene (IMDis fagteam for forebygging av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, spesialutsendingsordningen og kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold). Samtidig kan økt eksponering i media og samfunnet generelt ha bidratt til at flere saker avdekkes og at flere tør å melde fra.

Figur 3.3.4 Antall saker registrert av mangfoldsrådgivere og spesialutsendinger for integreringssaker.

IMDis arbeid med råd og veiledning i enkeltsaker

IMDis mangfoldsrådgivere

IMDis 65 mangfoldsrådgivere (tidligere minoritetsrådgivere) er utplassert på videregående skoler og på enkelte ungdomsskoler og voksenopplæringssentre. Ordningen er en sentral del av myndighetenes innsats for å motvirke og forebygge negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. I 2024 har mangfoldsrådgivere gitt råd og veiledning i 1031 saker der barn, unge og voksne har vært i risiko for, eller allerede blitt utsatt for negativ sosial kontroll og æresrelatert vold.

Flertallet av sakene i 2024 omhandlet ulike grader av negativ sosial kontroll, men inkluderte også tilfeller relatert til tvangsekteskap, ufrivillige utenlandsopphold og vold og trusler der ære antas å være en underliggende motivasjon. Som i tidligere år har flertallet av de som mottok bistand fra mangfoldsrådgivere vært jenter. Sakene har i størst grad omfattet personer med opprinnelse fra Syria, Somalia, Afghanistan, Pakistan, Irak og Russland. Sakene kan være komplekse og involvere ulike instanser. Flere mangfoldsrådgivere rapporterer om økende polarisering i ungdomsmiljøene, særlig knyttet til holdninger rundt religiøsitet, skeiv identitet, likestilling, rasisme og diskriminering. Denne polariseringen kan resultere i negativ sosial kontroll mellom elever, med konsekvenser for skolemiljøet og elevenes familieforhold og private liv.

Mangfoldsrådgiverne har fått utvidede oppgaver gjennom tiltak i *Handlingsplan mot rasisme og diskriminering – ny innsats 2024–2027* (tiltak 20), og i *Regjeringens handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold (2023–2026)* (tiltak 32). Mandatet til ordningen ble endret i 2024 og mangfoldsrådgivere skal nå også gi råd og veiledning til elever som er utsatt for

rasisme og diskriminering, og til skeive, ved å bidra til å gjøre relevante hjelpetilbud og tjenester kjent.

IMDi erfarer at tilstedeværelsen av mangfoldsrådgivere ved flere skoler bidrar til økt avdekking av saker knyttet til negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. IMDi vurderer det dermed som positivt at mangfoldsrådgiverordningen blir styrket med fire nye stillinger i 2025. I tillegg viderefører IMDi tilbudet om ordningen ved ungdomsskoler og voksenopplæringssentre for å sikre en tidlig og forebyggende innsats.

Pilotprosjekt med mangfoldsrådgivere på ungdomsskoler og voksenopplæringssentre

Høsten 2021 ble det startet opp et treårige pilotprosjekt med mangfoldsrådgivere på fem ungdomsskoler i utsatte byområder og to voksenopplæringssentre. IMDi besluttet våren 2024 at disse stillingene videreføres i ordinær drift. Arbeidet har blitt følgeevaluert av NOVA, for å undersøke hvordan en eventuell utvidelse av utvidelsen av mangfoldsrådgiverordningen kan bidra til måloppnåelse. NOVA støtter en videreføring av mangfoldsrådgiverordningen på ungdomsskoler og voksenopplæringssentre, men anbefaler enkelte endringer dersom det skal videreføres innenfor dagens ordning, blant annet at metodikk bør utvikles til institusjonene ordningen virker innenfor, og den målgruppen mangfoldsrådgivere møter der. IMDi jobber videre med å følge opp anbefalingene fra NOVA.

Negativ sosial kontroll på skolen (2024)

På oppdrag fra IMDi har Proba samfunnsanalyse undersøkt hvordan negativ sosial kontroll kan utspille seg mellom elever, samt skolens innsats for å forebygge og håndtere dette. Formålet med dette oppdraget har i tillegg vært å identifisere kjennetegn på godt arbeid blant skoler som lykkes i dette arbeidet.

Rapporten viser at negativ sosial kontroll ofte er en forlengelse av andre arenaer for kontroll, men at skolen også kan være et fristed for utsatte. Proba finner at det er behov for kompetanseheving og bevisstgjøring om negativ sosial kontroll mellom elever. Det anbefales at mangfoldsrådgiverordningen styrkes og at skolene bør legge vekt på et godt skole-hjem-samarbeid, særlig i tilfeller der deler av elevmassen tilhører minoritetsmiljøer med lav tillit til offentlige institusjoner og begrenset kunnskap om det offentlige velferdstilbudet.

Spesialutsendinger for integreringssaker

IMDi, i samarbeid med Utenriksdepartementet (UD), fungerer som fagmyndighet for fire spesialutsendinger for integreringssaker. Disse utsendingene er stasjonert ved ambassadene i Amman (Jordan), Ankara (Tyrkia), Islamabad (Pakistan) og Nairobi (Kenya).

Spesialutsendingene styrker den konsulære bistanden til norske borgere i utlandet som er utsatt for negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, inkludert tvangsekteskap. I 2024 håndterte spesialutsendingene 310 saker, hvor de bidro med råd og veiledning.

Som tidligere år handlet størsteparten av sakene om ufrivillig utenlandsopphold. Disse sakene har elementer av negativ sosial kontroll, trusler og vold, og kan også omfatte frykt for tvangsekteskap. Majoriteten av de som mottok bistand var jenter, og sakene involverte i størst grad personer med opprinnelse fra Somalia, Syria, Afghanistan, Pakistan, Irak og Russland. Spesialutsendingene beskriver at bakgrunnen for tilbakeholdelse i utlandet varierer, men kan ofte henge sammen med en eller flere faktorer som behov for å beskytte eller gjenopprette familiens/slektens ære, frykt for barneverntjenesten i Norge, et ønske om å forhindre «fornorsking» av egne barn, forhindre rusmisbruk, konflikter i ekteskap eller familieforhold, samt økonomiske årsaker, da det anses billigere å oppdra barn i foreldrenes opprinnelsesland.

De konsulære sakene er ofte komplekse og ressurskrevende, og noen strekker seg over flere år. I tillegg til å gi direkte bistand, samarbeider spesialutsendingene med lokale myndigheter og organisasjoner og gir regelmessige rapporter til IMDi og UD om utviklingstrekk innenfor sine ansvarsområder.

IMDi observerer en økende bevissthet omkring problematikken knyttet til ufrivillige utenlandsopphold, både hos offentlige instanser, frivillige organisasjoner og i befolkningsgrupper med bakgrunn fra de aktuelle landene. Den økte bevisstheten kan kobles til det rekordhøye antallet innmeldte saker om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, samt spesialutsendingenes innsats innen kompetanseheving for hjelpeapparatet.

IMDis arbeid med kompetanseheving om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold

IMDis fagteam for forebygging av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold

IMDis fagteam spiller en sentral rolle i å øke bevisstheten og kunnskap om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold blant relevante målgrupper, herunder skoler uten mangfoldsrådgivere, voksenopplæringssentre, flyktningetjenesten og øvrige deler av tjenesteapparatet som møter utsatte personer. Gjennom kompetansehevingstiltak arbeider fagteamet for å fremme og forsterke forståelsen av fenomenene negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, samt formidle informasjon om hvordan slike forhold kan identifiseres. Dette gjør det lettere for tjenester å gjenkjenne, kartlegge, håndtere og forebygge disse problemene. Fagteamet tilpasser kompetansehevingstiltakene til de ulike målgruppenes behov, slik at innholdet blir relevant og nyttig for fagpersoner på ulike områder.

I 2024 gjennomførte fagteamet 76 kompetansehevingsoppdrag på nasjonalt nivå, i alle landets fylker. De fleste oppdragene ble gjennomført fysisk, men noen ble også levert digitalt eller som hybride løsninger.

Mangfoldsrådgivernes kompetansehevingsoppdrag og utadrettede virksomhet

En sentral del av mandatet til mangfoldsrådgiverne er å styrke kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i aktuelle samarbeidspartnere i hjelpeapparatet.. I 2024 gjennomførte mangfoldsrådgiverne 237 kompetansehevingsoppdrag. Flere av disse oppdragene ble gjennomført i samarbeid med de regionale ressursentrene for vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS), kommuner, fylkeskommuner og Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. I tillegg ble flere kompetansehevingsoppdrag utført i samarbeid med IMDis fagteam og spesialutsendingene for integreringssaker.

Kompetansehevingen og samarbeidet med andre aktører har ført til økt etterspørsel fra ansatte i relevante tjenester, noe som trolig har bidratt til at flere utsatte personer får nødvendig veiledning og støtte. Dette har styrket den samlede innsatsen for å identifisere, håndtere og forebygge negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, og dermed bidratt til en mer effektiv håndtering.

Spesialutsendinger for integreringssaker sine kompetansehevingsoppdrag og utadrettede virksomhet

I 2024 gjennomførte spesialutsendingene for integreringssaker 24 kompetansehevingsoppdrag for tjenesteapparatet i Norge. Kompetansehevingstiltakene ble gjennomført både gjennom digitale innlegg og fysisk tilstedeværelse ved seminarer, konferanser og nettverksbygging i løpet av de tre ukelange oppholdene de hadde i Norge. Spesialutsendingene deltok også i mindre, mer fokuserte forum sammen med utvalgte tjenester og ressurspersoner, der formålet var å fremme erfaringsutveksling og samarbeid om utfordringer knyttet til negativ sosial kontroll og æresrelatert vold.

Kompetansehevingen ble gjennomført i tett samarbeid med IMDis fagteam, mangfoldsrådgivere, kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold og relevante lokale aktører, herunder frivillige organisasjoner. Temaene som ble belyst i disse oppdragene, inkluderte konkrete tilnærminger for håndtering av enkeltsaker, samt økt forståelse for transnasjonale problemstillinger i saker som involverer negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Målet med disse kompetansehevingstiltakene var blant annet å bidra til en mer proaktiv innsats i Norge, slik at utsatte personer kan få bistand før de ufrivillig befinner seg i utlandet. Spesialutsendingenes erfaringer fra arbeid med enkeltsaker og deres omfattende forståelse av de landspesifikke forholdene har vært avgjørende for kvaliteten på kompetansehevingen. IMDi har erfart at den økte kontakten og erfaringsutvekslingen mellom spesialutsendingene og det norske hjelpeapparatet har ført til en økning i antallet henvendelser fra fagpersoner i de ordinære tjenestene som søker råd og veiledning i enkeltsaker.

Tilskuddsmidler til RVTS sitt kompetansehevende arbeid

De regionale ressursssentrene for vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) har som mål å styrke kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. I 2024 tildelte IMDi 1,04 millioner kroner til RVTS til kompetanseheving på dette området, spesielt gjennom de regionale nettverkene. Midlene ble brukt til ulike tiltak som nettverkssamlinger, seminarer, konferanser og fagdager, både i fysisk og digitalt format. Målgruppene har inkludert et bredt spekter av aktører i det offentlige hjelpeapparatet, frivillige organisasjoner og trossamfunn, som alle spiller en viktig rolle i det forebyggende arbeidet.

I tillegg til de faglige samlingene, har det blitt utviklet filmer rettet mot utsatte ungdommer for å øke bevisstheten om risikoen for negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. De regionale nettverkene, som er koordinert av de fem RVTSene, har samarbeidet med IMDi fagteam, mangfoldsrådgivere og spesialutsendinger for integreringssaker. Dette samarbeidet har blant annet ført til felles arrangementer og bidrag til kompetanseheving, og det har styrket samhandlingen mellom aktørene som er involvert i forebygging og håndtering av slike saker.

Felles strategier for de særskilte tjenestene

IMDi og Bufdir har i 2024 arbeidet med utvikling av strategier som har som mål å gjøre de særskilte tjenestene mer synlige og styrke kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i de ordinære tjenestene.⁴⁸ Det ble innhentet innspill fra et bredt spekter av aktører, herunder offentlige hjelpetjenester, kommunale og fylkeskommunale sektorer, frivillige organisasjoner og de særskilte tjenestene. Arbeidet ferdigstilles innen 01.05.2025.

Nasjonal konferanse om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold

I april 2024 arrangerte IMDi en todagers nasjonal konferanse, med om lag 400 deltakere fra førstelinjetjenester, sektormyndigheter, ledelse og andre sentrale aktører på feltet. Konferansen hadde som mål å øke bevisstheten rundt tematikken, samt formidle kunnskap om hvordan utfordringer knyttet til negativ sosial kontroll og æresrelatert vold påvirker den utsattes liv og hverdag. I tillegg til å dele kunnskap om forebyggende tiltak, ble det satt søkelys på gutters og menns rolle, oppdragelse, foreldrestøtte, utenforskap, nordiske perspektiver på fagfeltet og styrking av hjelpeapparatet. Tilbakemeldinger fra deltakere viser at konferansen opplevdes som faglig solid, nyttig og inspirerende.

⁴⁸ Oppdrag 2024-11: Utarbeide en strategi som er felles for Bufdir og IMDi for å heve kompetansen om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i de ordinære tjenestene

Oppfølging av handlingsplan mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold

I 2021 lanserte regjeringen handlingsplanen "Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021–2024)". IMDi har hatt en sentral rolle i gjennomføringen av handlingsplanen, blant annet gjennom koordinering av ulike tiltak og samarbeid mellom relevante aktører som jobber med forebyggende arbeid. Dette inkluderer blant annet ansvaret for å koordinere flere nettverk som bidrar til implementeringen av planen. Dette arbeidet bidrar til en helhetlig og målrettet innsats mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Ved å samle kompetanse og erfaring fra ulike sektorer, styrker IMDi kunnskapsgrunnlaget, samordner innsatsen og legger til rette for effektive tiltak som kan bidra til økt beskyttelse og bedre støtte for utsatte grupper.

Blant disse nettverkene inngår *nasjonalt nettverk for kunnskapsutvikling og kompetanseheving*, som omfatter direktorater med ansvar for tiltak i handlingsplanen, RVTS, samt Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS). Nettverket inkluderer også IMDis fagteam for forebygging av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, i tillegg til Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll.

Et av formålene til nettverket er å tilrettelegge for informasjonsutveksling og samordning av innsatsen mellom nasjonale og regionale aktører, inkludert RVTS og NKVTS. Møtene i nettverket har bl.a. hatt fokus på utviklingen av en felles strategi for de særskilte tjenestene på feltet. Møtene har også inkludert dialog med *referansegruppen for handlingsplanen Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold*.

Referansegruppen for handlingsplanen består av frivillige organisasjoner og ressurspersoner, og dens primære funksjon er å gi myndighetene tilbakemeldinger om utviklingstrekk i berørte miljøer. Gruppen spiller også en viktig rolle i å øke bevisstheten om arbeidet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold i disse miljøene. I 2024 ble det gjennomført to møter i referansegruppen. I møtene har referansegruppen bidratt i arbeidet med utvikling av tiltak for de særskilte tjenestene og innspill til en ny handlingsplan. Referansegruppen har bidratt til å styrke forståelsen av problematikken og utvikle felles mål på feltet.

Nordisk praktikernettverk samler aktører fra hjelpeapparatet, direktorater og frivillige organisasjoner i Norden for erfaringsutveksling og kunnskapsdeling. I 2024 ble det holdt to digitale samlinger med fokus på nordiske trender og metoder for å måle resultater av forebyggende arbeid.

IMDis digitale innsats mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold

Sosiale medier er en viktig plattform for IMDis arbeid mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. I 2024 har IMDi videreført sin strategiske tilstedeværelse på digitale kanaler, inkludert Instagram og Snapchat, der mangfoldsrådgivere formidler informasjon rettet mot ungdom. Gjennom nettportalen Nora og samarbeid med Ung.no forsterker IMDi sitt arbeid med å nå målgruppen på relevante digitale plattformer.

Mangfoldsrådgivere i sosiale medier

IMDis deltakelse på nettstedet ung.no er en viktig del av mangfoldsrådgivernes utadrettede innsats. Ung.no er det offentliges informasjonskanal for ungdom, og er drevet av Bufdir. I 2024 besvarte mangfoldsrådgiverne 140 spørsmål om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, hvor 78 % av spørsmålene kom fra jenter, 18 % fra gutter, og 3 % fra ungdom med annen kjønnsidentitet. På ung.no kan både spørsmålsstillere og andre lesere gi sin vurdering av svar på spørsmål. IMDi mottok gode tilbakemeldinger i 2024, med positive vurderinger fra 76 % av spørsmålsstillere og 51 % av andre lesere. IMDi har tidligere skrevet artikler om kontroll og vold på ung.no, og det lenkes gjensidig mellom ung.no og nettportalen Nora.

Videre deltar IMDi i Bufdirs tverretatlige DigiUng-samarbeid og gir faglige innspill om ungdomstemaer som berører IMDis ansvarsområder. Innspillene er basert på bidrag fra relevante fagavdelinger i IMDi, samt ungdomspanelet.

Nettportalen Nora

Nettportalen Nora er utviklet for å gi unge informasjon om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Primærmålgruppen for nettportalen er ungdom og utsatte personer, mens den sekundære målgruppen inkluderer skoler og hjelpeapparatet. Formålet er bygge tillitt hos målgruppen og senke terskelen for å oppsøke hjelp. For å nå dette målet har IMDi lagt vekt på å kommunisere på en relaterbar og ikke-generaliserende måte.

Innholdet på Nora benyttes aktivt av både mangfoldsrådgivere og fagteamet i kompetansehevende arbeid, og hjelpeapparatet oppfordres til å bruke portalen som en ressurs. Videre bidrar mangfoldsrådgivere, ungdomspanelet og fagteamet med faglige innspill for kontinuerlig forbedring av det redaksjonelle innholdet. For å sikre relevans i dette arbeidet, involverer IMDi ungdom i utviklingen av kampanjer og innhold til portalen. I 2024 spilte ungdomspanelet en særlig viktig rolle i dette arbeidet, noe som bidrar til at innholdet balanserte alvoret i temaene med en tilnærming som oppmuntrer ungdom til å oppsøke hjelp.

IMDi lanserte for første gang en skrive- og fotokonkurranse for ungdom i alderen 15–25 år på Nora i 2024. Konkurransen, initiert av ungdomspanelet, var rettet mot ungdom uten ferietilbud og oppfordret dem til å sende inn bidrag som utforsket krysskulturell identitet og

erfaringer med negativ sosial kontroll. Deltakerne hadde muligheten til å delta anonymt, og konkurransen ble markedsført via Nora, mangfoldsrådgivere på skoler og gjennom sosiale medier. Konkurransen resulterte i totalt 43 tekster og fotobidrag. Seks vinnerbidrag ble publisert på Nora.

Digitale kampanjer på sosiale medier er en viktig del av IMDi arbeid for å sikre at ungdom får råd, veiledning og oppfølging i tråd med sine behov og rettigheter. Nora fungerer som en fast landingside for IMDi kampanjer om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold rettet mot ungdom. I 2024 gjennomførte IMDi kampanjer på plattformer som Tiktok og Snapchat. Sommerkampanjen i mai og juni hadde særlig fokus på temaene ufrivillig utenlandsopphold, retten til å velge partner selv og LHBT+ (4 millioner visninger), mens julekampanjen hadde fokus på tilgjengelige hjelpetjenester i høytiden (5.2 millioner visninger).

Tverretatlige strategier og samarbeid

IMDi har siden 2007 vært engasjert i utvikling av tjenester og nærmiljøaktiviteter i områder som står overfor særlige levekårsutfordringer i Oslo og Drammen. I 2024 forvaltet IMDi 38,9 millioner kroner til områdesatsingen i Oslo og 1,1 millioner kroner til områdesatsingen i Drammen. Satsingen i Oslo er organisert i tre hovedområder: utvikling av nærmiljø, sysselsetting, og oppvekst og utdanning. Satsingen i Drammen retter seg mot fysisk og sosial attraktivitet og bærekraft i bydel Strømsø. I Oslo har IMDi deltatt i programstyret/strategisk styre i hvert av delprogrammene, var representert i panel på den nasjonale områdesatsingskonferansen, og har deltatt i andre relevante fora. I 2024 har hovedfokuset vært å samle erfaringer fra prosjektene som kan gi nasjonal overføringsverdi.

Etatssamarbeidet om utsatte barn og unge

IMDi deltar i Etatssamarbeidet om utsatte barn og unge som involverer 13 statlige etater. I 2024 har IMDi videreført arbeidet med å gi innspill og dele kunnskap for å sikre mangfolds- og integreringsperspektivet. Dette gjelder både det generelle arbeidet for etatssamarbeidet, og i oppdragene som etatssamarbeidet jobber med, herunder arbeidet med de prioriterte temasakene ungdomskriminalitet og psykisk helse.

Målet for etatssamarbeidet er å gi alle barn og unge og familiene deres nødvendig og tilpasset hjelp og oppfølging. For å få til dette jobber en med å styrke den tverrsektorielle innsatsen og å finne nye måter å skape gode lag rundt barn og unge. Etatssamarbeidet skal også understøtte samordningsarbeidet til departementene som skjer gjennom Kjernegruppen for utsatte barn og unge (KUBU).

Handlingsplan mot rasisme og diskriminering (2024-2027)

IMDi har i 2024 fulgt opp flere tiltak i handlingsplanen mot rasisme og diskriminering.

IMDis mangfoldsrådgivere har med tiltak 20 i handlingsplanen fått i oppdrag å gi råd og veiledning til unge som er utsatt for rasisme og diskriminering, og gjøre relevante hjelpetilbud og tjenester kjent. Mangfoldsrådgiverne løser dette ved å blant annet være tilgjengelige for samtaler med enkeltelever, og bidra til undervisningsopplegg om temaene ved skolene de er utplassert.

På oppdrag for IMDi har Proba gjennomført et FoU-prosjekt for å utvikle en metode som kartlegger opplevd diskriminering blant innvandrerbefolkningen på kommunalt nivå. Det er inngått samarbeid med noen av landets kommuner som har en høy andel innbyggere med innvandrerbakgrunn, hvor kartleggingsmetoden testes og lokale tiltak utvikles basert på funnene. IMDi har, som en oppfølging av tiltakene i handlingsplanen, inkludert temaene rasisme og diskriminering i regionale integreringskonferanser i 2024. Som en del av oppfølgingen av tiltakene i handlingsplanen har IMDi inkludert tema rasisme og diskriminering på de regionale integreringskonferansene.

IMDis ungdomspanel har gitt innspill for å styrke arbeidet mot rasisme og diskriminering på ung.no. Ungdomspanelet understreket behovet for at barn og unge får kunnskap om rasisme fra tidlig alder, inkludert generell fenomenforståelse, varslingsmuligheter, samt hvilke hjelpetjenester som finnes for vitner eller ofre for rasisme. Ungdomspanelet fremhevet viktigheten av tilstedeværelse på flere informasjonskanaler, inkludert skolen, internett og kampanjer. Blant de foreslåtte tiltakene var skolebesøk fra ung.no, produksjon av korte videoer og infografikk som enkelt kan deles på sosiale medier.

IMDi har videre fulgt opp flere av tiltakene i handlingsplanen som retter seg mot arbeidslivet, blant annet ved å utvikle indikatorer for etnisk mangfold i arbeidslivet (nærmere omtalt i kapittel 3.2) IMDi har også startet arbeidet med en kampanje om diskriminering i arbeidslivet, som vil lanseres i 2025.

Handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme

Regjeringens handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme har som mål å sikre at myndighetene, gjennom kunnskapsutvikling, tidlig forebygging og tverrsektorielt samarbeid, identifiserer personer i risikozonen og møter dem med effektive tiltak. Handlingsplanen vektlegger blant annet styrking av kunnskap og kompetanse, bedre samarbeid og koordinering, forebygging av rekruttering til ekstreme miljøer og støtte til reintegrering, samt tiltak for å motvirke radikalisering på digitale arenaer og gjennom internasjonalt samarbeid.

IMDi deltar i en direktoratsgruppe som følger utviklingen innen radikalisering og voldelig ekstremisme (tiltak 11 i handlingsplanen). Gruppen identifiserer behov for justeringer eller nye tiltak og gir faglige råd til en departementsgruppe. IMDi har bidratt gjennom deltakelse i møter, innspill i faglige diskusjoner og formidling av relevant forskning og utredninger.

Som en del av innsatsen mot radikalisering og voldelig ekstremisme, tok IMDi i 2024 også initiativ til et forskningsprosjekt som sammenstiller tidligere forskning og annen relevant kunnskap om levekårsutsatte områder og sosialt utenforskap i Norge, Sverige og Danmark. Formålet med prosjektet er å utarbeide en kunnskapsoppsummering om parallellsamfunn, som etter planen ferdigstilles i 2025.

Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024-2028): Trygghet for alle

I opptappingsplanen som omhandler vold og overgrep i nære relasjoner (2024-2028), er et av tiltakene å etablere en struktur på direktoratsnivå for bedre tverrsektorielt samarbeid og samordning av innsatsen mot vold og overgrep. IMDi deltar i dette samarbeidet, som ledes av Bufdir og koordineres av Sekretariatet for konfliktrådene (SfK).

Regjeringens handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold (2023-2026)

IMDi følger opp handlingsplanen for kjønns- og seksualitetsmangfold gjennom deltakelse i direktoratgruppen, en tverrsektoriell gruppe som arbeider for en helhetlig gjennomføring av relevante tiltak. Direktoratgruppen møtes jevnlig for å koordinere og sikre kontinuerlig fremdrift.

IMDi har i 2024 fulgt opp rekke tiltak i handlingsplanen, herunder tiltak 33 som handler om å utvikle en kompetansepakke om lhbt+. Denne kompetansepakken er utviklet i samarbeid med direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) og frivillige organisasjoner, og er ment for bruk i norskopplæring, introduksjonsprogram og voksenopplæring. Målgruppen for tiltaket er lærere og veiledere i norskopplæring og introduksjonsprogram, samt skoleeiere og ledere i voksenopplæringen. Kompetansepakken skal gi målgruppen nødvendig kunnskap og praktiske verktøy for å kunne forberede og gjennomføre undervisning om kjønns- og seksualitetsmangfold ved deres voksenopplæringssentre. For å sikre kvalitet og relevans, er det etablert en referansegruppe med deltakere fra frivillige organisasjoner som aktivt bidrar til utviklingen av kompetansepakken.

Andre tiltak (32) følges blant annet opp gjennom mangfoldsrådgivernes innsats på ungdomsskoler, videregående skoler og voksenopplæringen. Mangfoldsrådgiverne har i 2024 informert om hjelpetilbud knyttet til kjønns- og seksualitetsmangfold, gitt veiledning, arrangert grupper, deltatt i markeringer og holdt undervisninger for å forebygge negativ sosial kontroll og æresrelatert vold.

Mandatet til mangfoldsrådgiverne ble revidert første kvartal i 2024. Som en del av revisjonen, ble informasjonsmateriell, inkludert plakater og brosjyrer, oppdatert. I tillegg er det utviklet en oversikt over relevante hjelpetilbud- og tjenester, både nasjonalt og regionalt,

det er utarbeidet et undervisningsopplegg rettet mot elever, skolens ansatte og andre samarbeidspartnere.

3.4 Tolking i offentlig sektor

IMDi er fagmyndighet for tolking i offentlig sektor. IMDi skal gi veiledning og drive målrettet kunnskapsutvikling og formidling på tolkefeltet. IMDi eier og drifter Nasjonalt tolkeregister.

IMDis kjerneoppgave som nasjonal fagmyndighet for tolking er å arbeide for at offentlig sektor har tilgang til et tilstrekkelig antall kvalifiserte tolker, slik at de er i stand til å etterleve tolkelovens krav til bruk av tolk.

Offentlige organers etterlevelse av tolkeloven

Bruk av kvalifiserte tolker i offentlig sektor

Tolkelovens § 6 fastslår at offentlige organer skal bruke tolk når det er nødvendig for å sikre rettsikkerhet og yte forsvarlig hjelp og tjeneste, mens § 7 stiller krav om at tolken skal være kvalifisert. En kvalifisert tolk er en tolk som oppfyller kriteriene for oppføring i Nasjonalt tolkeregister.

Rapporten Tolkemonitor⁴⁹ utarbeides av Oslo Economics og Agenda Kaupang på oppdrag fra IMDi, og presenterer offentlige organers bruk av tolk. Rapporten er todelt og presenterer offentlige organers bruk av tolk på ulike språk og hvor godt offentlige virksomheter lykkes med etterlevelse av tolkelovens bestemmelser om bruk av tolk og retningslinjer for dette. Tolkemonitor – som per 31.12.2024 har tilgjengelige tall for 2023⁵⁰ og første halvår 2024⁵¹ – er et viktig kunnskapsgrunnlag for IMDis arbeid med veiledning av offentlige virksomheter og prioritering av språk til kvalifiserings- og utdanningstilbud i tolking. Kunnskapen er også viktig for offentlige virksomheter som skal planlegge organisatoriske løsninger og rekruttering for å sikre at de får dekket sitt behov for kvalifiserte tolker, og for andre sektormyndigheter som bistår underliggende etater og virksomheter med dette.

Basert på innrapporterte data anslås en total oppdragsmengde på rett over 1 717 000 tolkeoppdrag på talespråk i 2023. Dette innebærer en økning i antall tolkeoppdrag på om lag 40 prosent sammenlignet med 2022. IMDi vurderer at innføringen av tolkeloven har hatt en effekt på offentlige organers bruk av tolk. Forklaringen på den store økningen i antall tolkeoppdrag kan også være en reell økning i tolkebehovet som følge av flere flyktninger, og at tidligere år kan være preget av pandemiestriksjoner. Det kan tenkes at noe av

⁴⁹ [Tolkemonitor LOV 2023 | IMDi](#)

⁵⁰ [Tolkemonitor SPRÅK 2023 | IMDi](#)

⁵¹ [Tolkemonitor SPRÅK første halvår 2024 | IMDi](#)

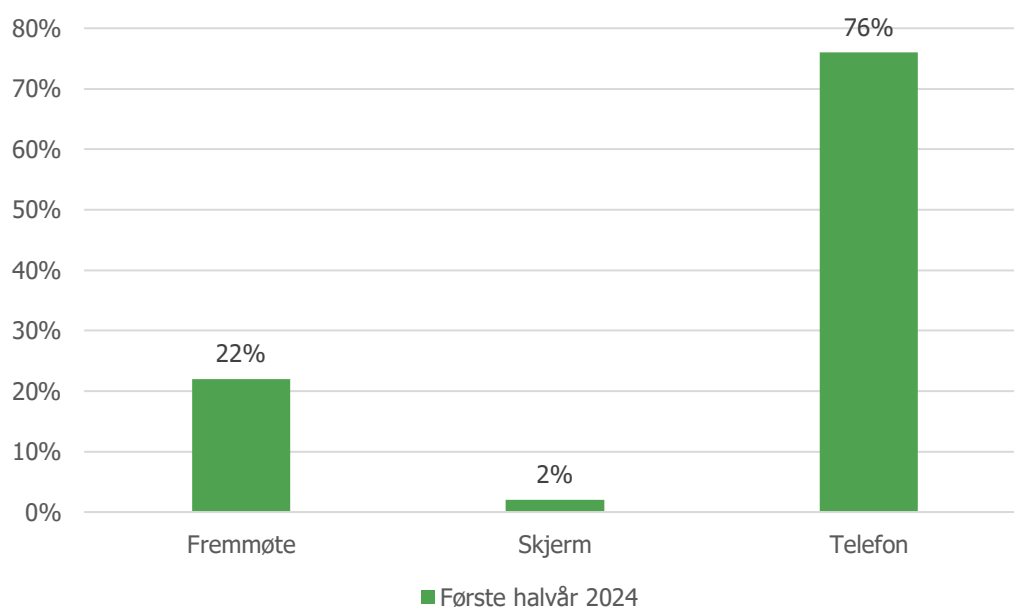
datagrunnlaget for 2023 er bedre enn tidligere år, og at det derfor har vært en viss underestimering tidligere år.

For første halvår 2024 anslår vi at det totalt har blitt gjennomført rett i underkant av 1 045 000 tolkeoppdrag. Oppdragsmengden for talespråk tilsvarer en vekst på omtrent 22 prosent fra første halvår 2023, mens oppdragsmengden på tegnspråk- og skriveolking er redusert med omtrent 5 prosent. De 20 talespråkene det gjennomføres flest oppdrag på, står for en betydelig andel av den totale oppdragsmengden (omtrent 92 prosent).

Det er imidlertid slik at enkelte offentlige tolkeformidlere og offentlige virksomheter i 2024 ikke ønsket å dele sine tall om tolkeoppdrag eller rapportere opplysninger til Tolkemonitor. En mulig forklaring kan være at de anser at deres manglende etterlevelse kan utgjøre et omdømmeproblem for organet. IMDi anser at manglende rapportering av offentlige data er svært problematisk. IMDi er i dialog med de aktuelle aktørene om deling av offentlige data og forventer at innrapporteringen vil være bedre i 2025.

Telefontolking var i første halvår 2024 fortsatt den mest utbredte tolkemethoden, slik det også var i 2023 og 2022. Telefontolking stod for rundt 76 prosent av alle innrapporterte oppdrag første halvår 2024. Skjermtolking øker ikke, til tross for tidligere antakelser om dette og betydelig oppmerksomhet over flere år fra IMDi og offentlige myndigheter. Telefontolking fremstår som det foretrukne valget fordi det er enkelt og billig for brukerne for å løse deres behov for tolk, spesielt i korte tolkede samtaler.

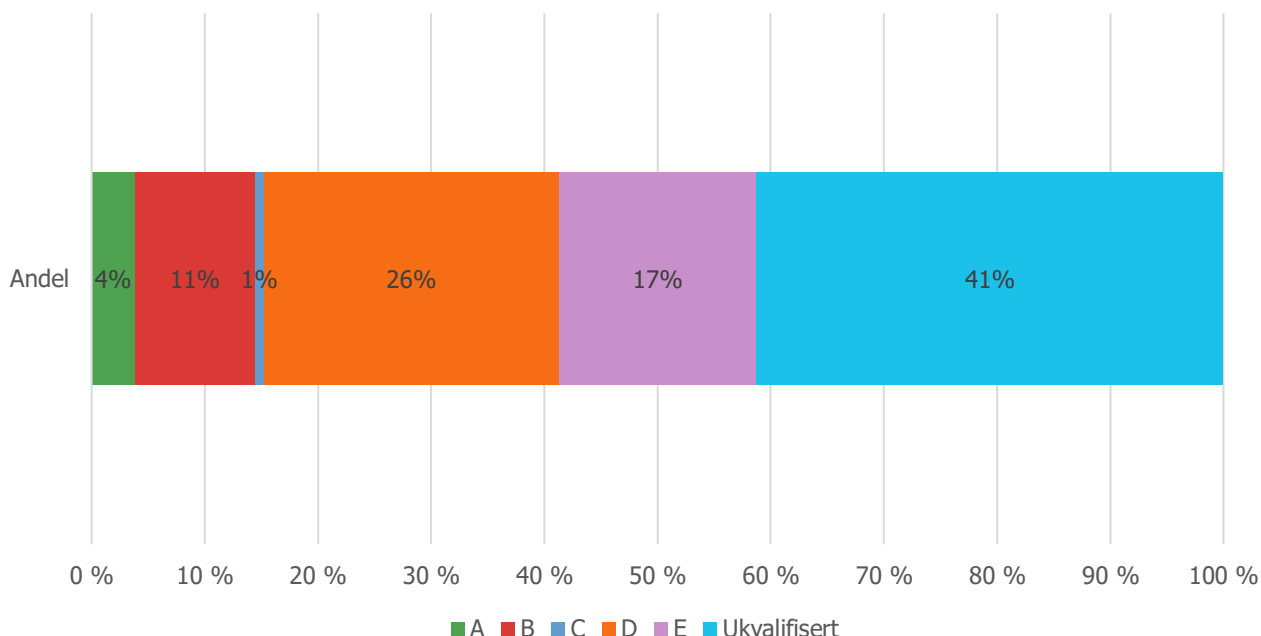
Figur 3.4.1 Oversikt over hvordan tolkeoppdrag ble gjennomført første halvår 2024.

15 prosent av oppdragene i 2023 er utført av tolker på de tre høyeste kvalifikasjonsnivåene (tolker med statsautorisasjonsbevilling og/eller bachelor i tolking, det vil si nivå A–C). 26 prosent ble utført av tolker med tolkeutdanning (nivå D) og 17 prosent av tolker med

tospråklig kvalifikasjon og innføringskurs i tolkens ansvarsområde (nivå E). De resterende 41 prosent av oppdragene ble dekket av tolker uten tolkefaglige kvalifikasjoner.

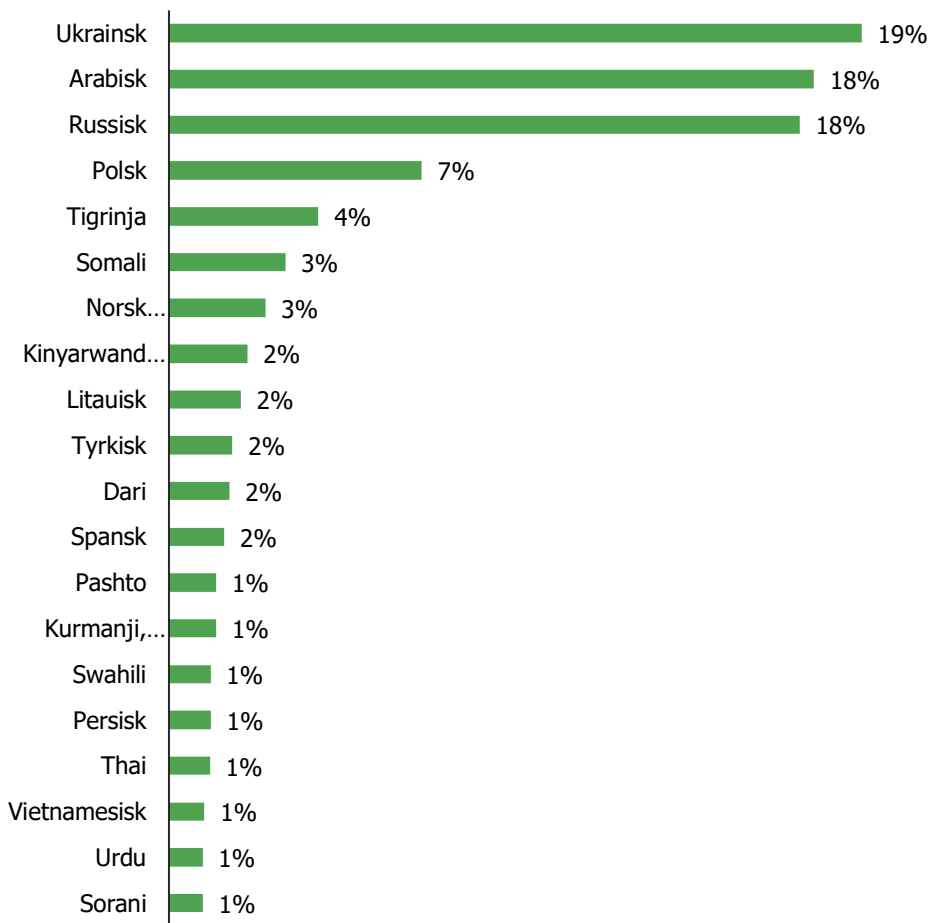
Figur 3.4.2 Overordnet fordeling av oppdrag fordelt på tolkens kvalifikasjonsnivå.

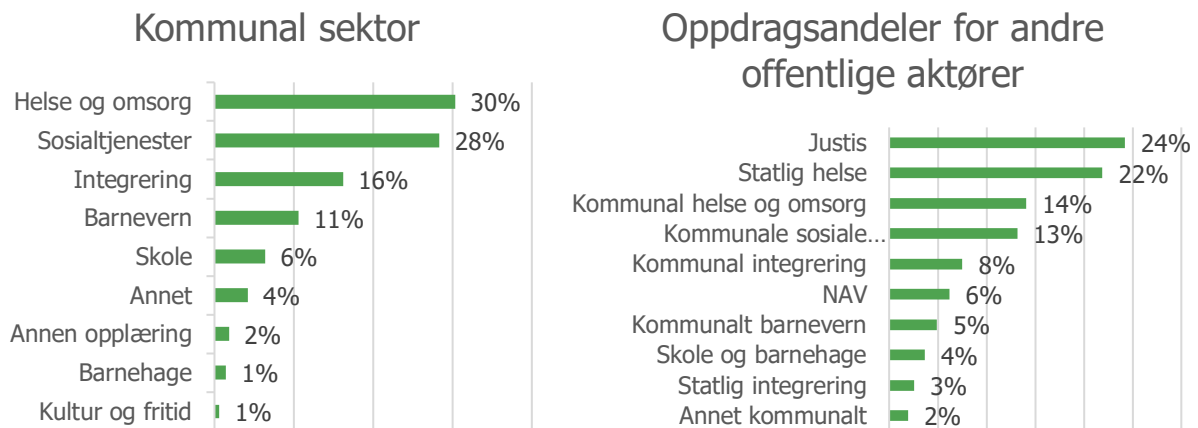
Dette viser en fortsatt økning i antall tolkeoppdrag i offentlig sektor med innføringen av tolkeloven og at offentlige organer i større grad etterlever kravet om å bruke tolk. Antall oppdrag utført med kvalifisert tolk øker også, men i ikke i like stor grad, slik at andelen oppdrag utført av kvalifiserte tolker faller noe, fra 61 prosent i 2022 til 59 prosent i 2023.

99,5 prosent av de innrapporterte oppdragene i første halvår 2024 ble gjennomført på språk hvor det finnes kvalifiserte tolker i Nasjonalt tolkeregister.

Arabisk var fram til og med 2023 det mest etterspurte tolkespråket i Norge. 21 prosent av alle tolkeoppdrag som ble gjennomført i 2023 var mellom arabisk og norsk. Første halvår 2024 ble ukrainsk det mest etterspurte språket. 19 prosent av alle tolkeoppdrag som ble gjennomført første halvår 2024 var mellom ukrainsk og norsk. Etter ukrainsk følger arabisk, russisk, polsk, tigrinja, somali og norsk tegnspråk som de mest brukte tolkespråkene første halvår 2024.

Figur 3.4.3 De mest etterspurte språkene for tolking i offentlig sektor første halvår 2024.

I kommunal sektor gjennomføres den største andelen av oppdragene innenfor helse og omsorg og sosialtjenester. For offentlig sektor totalt er det justissektoren som utgjør den største sektoren, etterfulgt av statlig helse og kommunal helse og omsorg.

Figur 3.4.4 Sektorfordeling for kommunale tolkeoppdrag.

Retningslinjer for bruk av tolk

Tolkeloven § 9 pålegger offentlige organer som jevnlig bruker tolk å ha retningslinjer for bestilling og bruk av tolk. Våre undersøkelser viser ingen signifikante forbedringer i etterlevelsen av tolkelovens § 9 om retningslinjer og bestilling av tolk. Dette til tross for at flere offentlige organer oppga at de jobbet med å forbedre retningslinjene sine allerede i 2022.

Tolkemonitor LOV for 2023 finner at 13 prosent offentlige virksomheter har retningslinjer som tilfredsstiller tolkelovens krav til hva slike retningslinjer skal inneholde. Tallet for 2022 var tilsvarende. 51 prosent har retningslinjer som kun delvis tilfredsstiller kravene, mens 36 prosent ikke har retningslinjer for bestilling og bruk av tolk. I IMDi's kommuneundersøkelse 2023⁵² derimot, oppgir hele 65 prosent av kommunene selv at de har felles retningslinjer, mot kun 26 prosent to år tidligere.

Basert på at funnene om hvorvidt offentlige organer har retningslinjer for bruk av tolk spriker, og at flertallet av slike retningslinjer heller ikke oppfyller lov- og forskriftskravene til retningslinjenes innhold når disse blir kontrollert opp mot lovkravet, vurderer IMDi at det fortsatt bør rettes veiledningsinnsats mot offentlige organer som har mye bruk av tolk, slik at de får utarbeidet gode retningslinjer.

Tilsyn med offentlige organers bruk av tolk

Formålet med Tolkemonitor LOV er å måle offentlige organers etterlevelse av tolkeloven. Indikatoren for å måle etterlevelse av § 4 (forbud mot bruk av barn som tolk) og § 6 (krav til

⁵² <https://www.imdi.no/om-imdi/rapporter/2024/imdis-kommuneundersokelse-2023/>

å bruke tolk) er funn fra tilsyn med tolkeloven og øvrige tilsyn hvor tolkelovens bestemmelser er vurderingstema. Tolkeloven har vært tema for få tilsyn. Selv om det ikke er gjennomført egne tilsyn etter tolkeloven, har tolkelovens bestemmelser blitt hensyntatt i andre tilsynssaker. Det gjaldt tilsynssaker der kommunikasjon var en del av vurderingstemaene innen saksområder som helse, barnevern, sosiale tjenester og opplæring. Det har ikke vært mulig å slå fast et nøyaktig tall på antall tilsyn, men tolkeloven har blitt lagt til grunn for deler av tilsynsmyndighetenes arbeid. Selv med et lite grunnlag er det funnet avvik knyttet til bestemmelsene i tolkeloven, som indikerer underforbruk av tolk og bruk av barn som tolk.

Det at tilsynsmyndighetene, særlig Statsforvalterne, har begynt å bruke tolkeloven som grunnlag for deler av sitt arbeid, tyder på at de statlige tilsynsmyndighetene kjenner tolkeloven og muligheten til å føre tilsyn med at offentlige organer oppfyller sine plikter etter tolkelovens bestemmelser. Det er vår vurdering at det fortsatt bør rettes oppmerksomhet mot problemstillinger både rundt bruk av barn som tolk og rundt tilstrekkelig bruk av tolk, både i offentlige organer og myndighetene som fører tilsyn med dem.

Veiledning og pådriverarbeid

IMDi skal legge til rette for etterlevelse av tolkeloven gjennom utadrettet, målrettet og aktiv veiledning og oppfølging av store tolkebrukere og -formidlere, herunder private formidlingsbyråer. Gjennom utvikling og formidling av veilednings- og informasjonsmateriell skal IMDi veiledningsinnsats bidra til bedre etterlevelse av tolkeloven, og til å redusere negative konsekvenser ved bruk av ukvalifiserte tolker og barn til tolking. Veiledning er for eksempel rettet spesifikt mot utvalgte offentlige sektorer som har mangelfull etterlevelse av en eller flere paragrafer i Tolkeloven samt offentlige tolketjenester og private tolkebyråer⁵³.

IMDi arrangerte Nasjonal tolkekonferanse i april 2024. Hovedmålgruppen er tolkebrukere og tilsynsmyndigheter i offentlig sektor, samt tolker, utdanningsinstitusjoner og tolkeformidlere. Konferansen fungerer som en møteplass for å diskutere viktige temaer innen tolking i offentlig sektor, og bidrar til profesjonalisering og deling av god praksis. Tilbakemeldingene er svært positive og viser at konferansen støtter implementeringen av tolkeloven ved å informere offentlige organer om tilgang til kvalifiserte tolker.

I tillegg har IMDi for andre år på rad organisert seminar for deltakere fra 26 tolketjenester og tolkeformidlere med fokus på tolkeloven og utfordringer knyttet til etterlevelse av denne. Alle de største offentlige og private tolkeformidlerne var representert, med en felles målsetning om å utveksle kunnskap.

I løpet av 2024 har det dannet seg et mønster hvor en del offentlige virksomheter, hovedsakelig i kommunal sektor, spesifikt etterspør tolker i laveste kategori og til og med

⁵³ Oppdrag 2024-14 Legge til rette for etterlevelse av tolkeloven ved utadrettet, målrettet og aktiv veiledning og oppfølging av store tolkebrukere- og formidlere, herunder private formidlingsbyråer

helt ukvalifiserte tolker til oppdrag, da disse utgjør en mindre belastning på virksomhetenes budsjetter. Dette er en konsekvens av at det i dag er vanlig med differensierte satser for tolkers timespris og tolkeformidlers formidlingsgebyrer, som belønner formidlingsbyråer for å tildele tolkeoppdragene til tolker med formelle kvalifikasjoner. Differensierte satser kan stimulere tolker til å øke sine kvalifikasjoner, men har altså en potensielt alvorlig slagside, som må hensyntas i IMDis videre informasjons- og pådriverarbeid.

Kvalifisering av tolker

Regjeringen bevilget i 2024 21,5 millioner kroner til kvalifisering av tolker. IMDis andel utgjorde 17 millioner kroner og finansierer statsautorisasjonsordningen i tolking, Tospråktesten og kurstilbud i tolkens ansvarsområde. IMDi tildelte 15,8 millioner kroner til OsloMet, og 1,2 millioner kr til Samisk høgskole. Høgskulen på Vestlandet (HVL) mottok 4,5 millioner kroner direkte fra AID til finansiering av studietilbud for tolker. Øvrige studietilbud i Norge for tolker finansieres av budsjettene for universitets- og høyskolesektoren. Antallet nye tolker i Nasjonalt tolkeregister øker, om enn ikke i like stor grad som IMDi ville forvente at økningen i tilskuddsmidler siden 2021 skulle tilsi. Strykprosenten ved Tospråktesten og statsautorisasjonsprøven er høy og stigende, og det er det behov for mer treffsikker rekruttering av personer som har de språklige forutsetningene til å kunne bestå prøvene.

IMDis tilskuddsforvaltning har som mål å legge til rette for en mest mulig treffsikker og effektiv tolkekvalifisering, hvor kvalifiseringstilbudene innrettes mot de språkene hvor behovet er størst.

Tospråktesten

Tospråktesten er en muntlig prøve for potensielle tolker, og et opptakskrav til tolkeutdanningene. IMDi har stilt krav til OsloMet om å teste flere kandidater for å kunne kvalifisere nok tolker innen dispensasjonsperioden for tolkeloven utløper i 2026. OsloMet rapporterer at etterspørselen etter Tospråktesten har økt betraktelig siden innføringen av tolkeloven. For å kunne øke testkapasiteten har de derfor i flere år brukt ressurser på utviklingsarbeid og digitaliseringsprosesser. OsloMet opplever det imidlertid som krevende å planlegge prøvetilbudet og fullt utnytte testkapasiteten. Andelen som består prøven, har gått ned i takt med at antall kandidater har økt. Spørsmålet er om dette viser en tendens der resultatet avtar med økt antall kandidater, eller om markedet begynner å bli uttømt for potensielle tolker med tilstrekkelige språkferdigheter til å bestå prøven, spesielt i språk der det testes hyppig.

I 2024 har til sammen 732 kandidater gjennomført Tospråktesten fordelt på 12 språk ved OsloMet. Av disse fikk 34 % tilfredsstillende resultat. Totalt ble det lyst ut tilbud om testing i 16 språk, og det ble gjennomført testing i 12 av disse. I rohingya var det et fåtall kvalifiserte søkere (søkere som oppfyller norskkravet), men grunnet mangel på sensorressurser måtte testingen utsettes til 2025. Med unntak av rohingya, fikk samtlige kvalifiserte søkere tilbud om å ta Tospråktesten i 2024. Antallet språk tilbudt i 2024 var lavere enn tidligere år og

under måltallet på 25 språk. Dette skyldes at totalt ni språk, opprinnelig planlagt for høsten 2024, ble utsatt til senere år i samråd med IMDi. Årsaken var et svært høyt antall søkere på arabisk og russisk, som medførte omprioritering av ressurser.

I tillegg til tilbudet ved OsloMet, har 11 kandidater gjennomført Tospråktesten i samiske språk ved Samisk høyskole, hvor samtlige besto. Det at Samisk høyskole fikk ansvar for Tospråktesten i samiske språk i 2023, har styrket rekrutteringen av samiskspråklige tolker til Nasjonalt tolkeregister.

Av alle som besto Tospråktesten, har 187 kandidater fordelt på 19 språk gjennomført kurs i Tolkens ansvarsområde og med det kunnet søke om oppføring i Nasjonalt tolkeregisters laveste kategori.

Autorisasjonsprøven for tolker

Autorisasjonsprøven i tolking er en krevende ferdighetsprøve i praktisk tolking. Prøven er et viktig ledd i kvalitetssikringen av tolketjenester til offentlig sektor og skal bidra med å sikre tolketjenester av høy kvalitet. Kandidater som består prøven, kan få oppføring i de øverste kategoriene (A–C) i Nasjonalt tolkeregister og søke om bevilling som statsautorisert tolk.

I 2024 ble det lyst ut tilbud om testing i 7 språk: engelsk, mandarin, tamil, tigrinja, ukrainsk, vietnamesisk og bosnisk/kroatisk/serbisk/montenegrinsk. I tillegg ble det gjennomført praktiske prøver for kandidater som bestod silingsprøven i 2023 i russisk, gresk og italiensk, samt utsatte prøver i arabisk, polsk og tyrkisk.

Totalt gjennomførte 79 kandidater silingsprøven fordelt på 8 språk og 56 kandidater den praktiske prøven fordelt på 12 språk i 2024. Det var 16 kandidater i 7 språk (engelsk, gresk, italiensk, mandarin, polsk, russisk og ukrainsk) som bestod prøven i sin helhet, og som kunne søke om bevilling som statsautorisert tolk. Søkertallene varierer mellom de ulike språkene. Likevel meldte det seg noe færre kandidater enn forventet til prøvene. Til sammenligning gjennomførte 172 kandidater silingsprøven på 7 språk i 2023, og 64 kandidater den praktiske prøven på 10 språk.

Beståttprosenten på autorisasjonsprøven varierer også fra språk til språk og i flere språk er det ingen som består prøven. OsloMet og IMDi vil følge nøye med på utviklingen i andelen som består prøven framover. Dette gjelder særlig i lys av innføringen av nytt prøveformat i 2025, herunder ny digital silingsprøve og andre tiltak som skal bidra til å redusere strykprosenten og sikre at de rette kandidatene testes.

Tolkeutdanning

50 personer fullførte i 2024 bachelor i tolking ved OsloMet, HVL og NTNU. Fordelt på tolkespråk var det 31 med norsk tegnspråk, 7 med fransk, 6 med latvisk, 3 med amharisk og

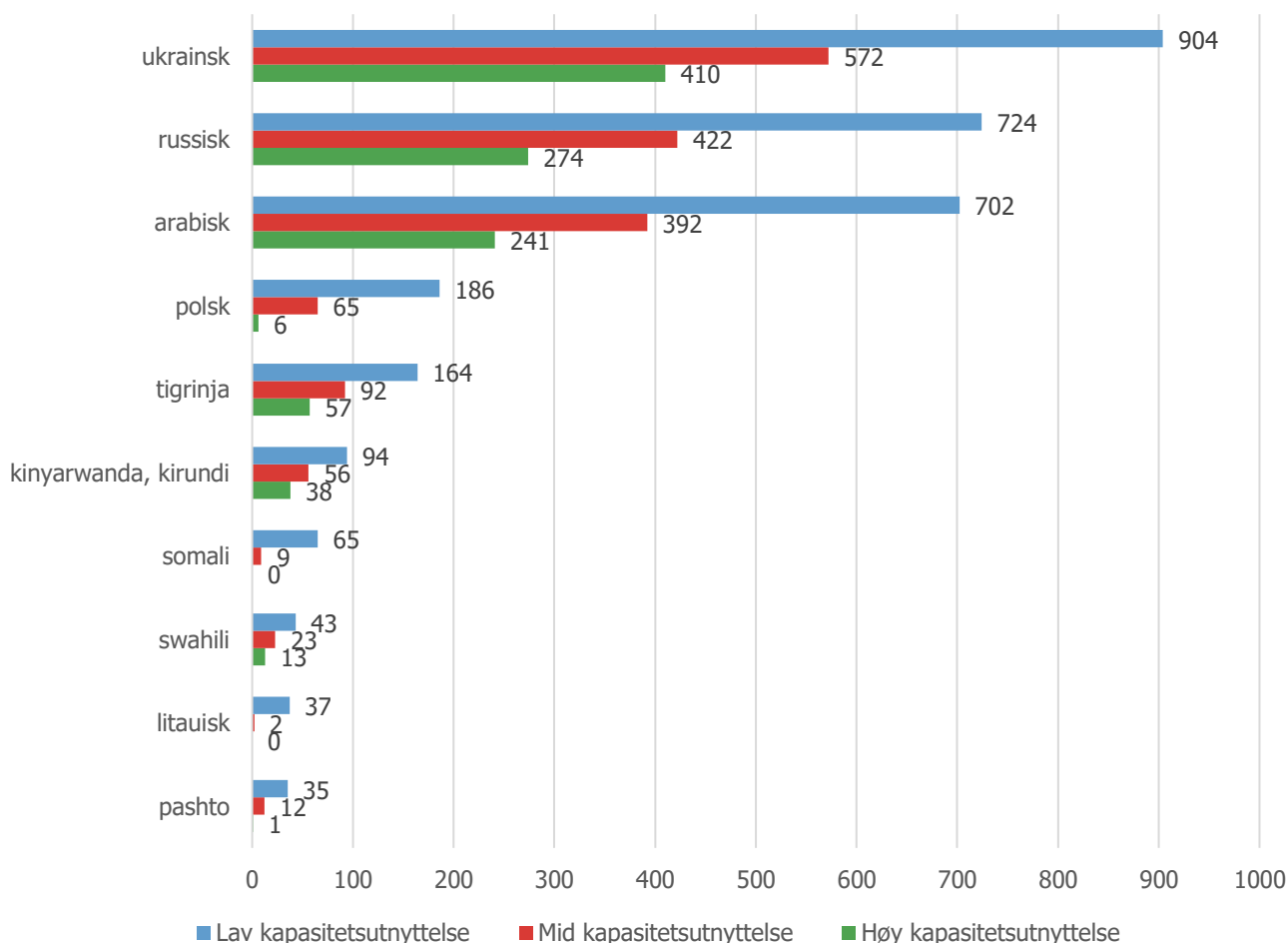
3 med urdu. 34 personer fullførte et grunnemne med innføring i tolking ved HVL og OsloMet, fordelt på tolkespråkene arabisk, ukrainsk og russisk.

Språk med underdekning av kvalifiserte tolker

Tolkelovens krav om bruk av kvalifisert tolk gjelder for alle fagpersoner i offentlig sektor. Offentlige organer gis dispensasjon fra kravet om å bruke kvalifisert tolk frem til og med 31. desember 2026, slik at kravet om å bruke kvalifisert tolk vil gjelde fullt ut først etter en overgangsperiode på fem år etter lovens ikrafttredelse. Behovet for en slik overgangsperiode har blant annet sammenheng med behovet for å få en bedre dekning av kvalifiserte tolker. Behovet for flere kvalifiserte tolker gjelder både for språk hvor det finnes få eller ingen kvalifiserte tolker, og for språk med spesielt store tolkebehov.

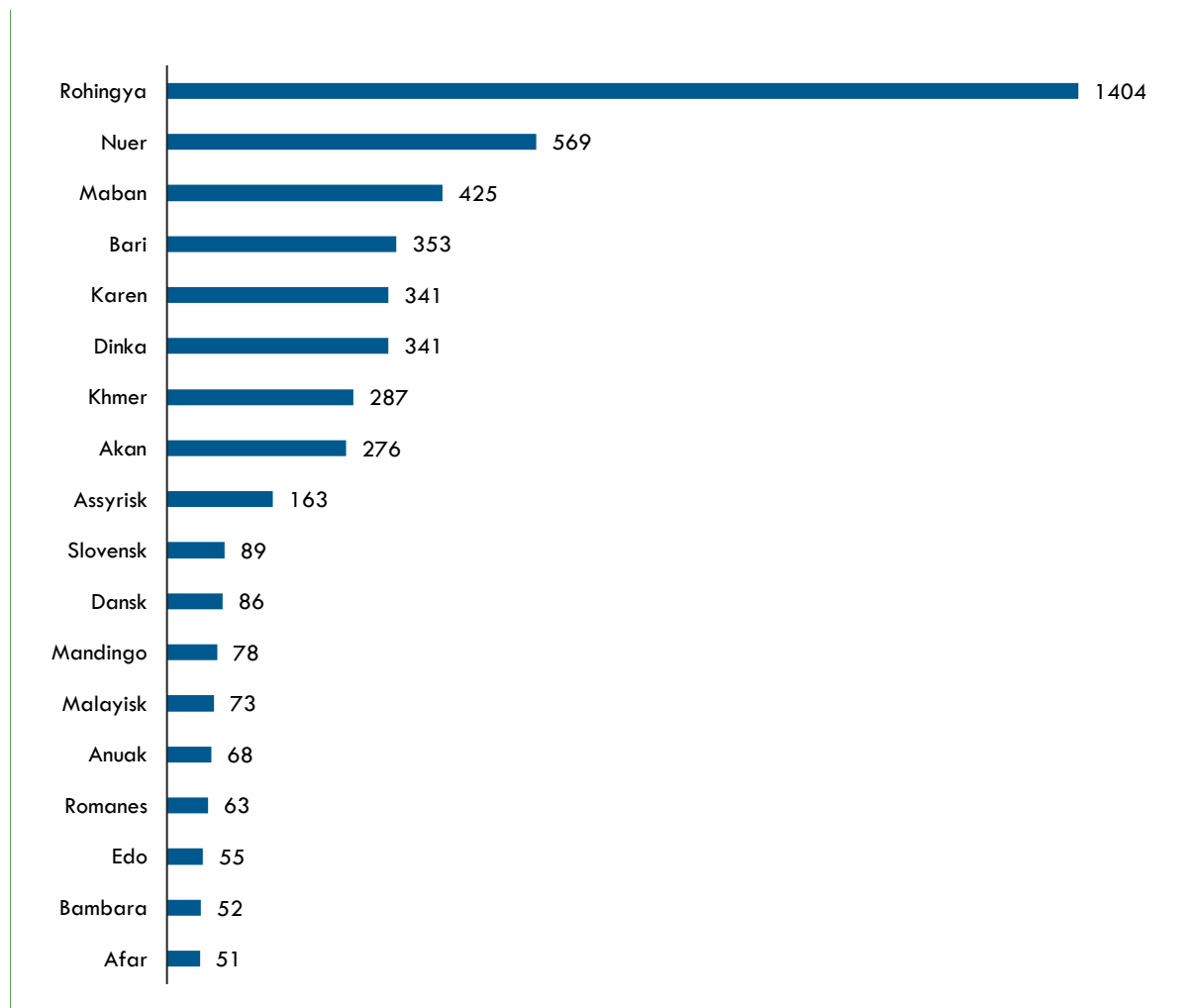
Våre funn viser at det er for få tolker på 19 av språkene i Nasjonalt tolkeregister dersom man legger til grunn at offentlige virksomheter oppnår en middels kapasitetsutnyttelse av de kvalifiserte tolkenes kapasitet på de tolkespråkene hvor behovet er størst.

3.4.5 Kvalifiseringsbehov for de ti språkene med størst behov.

Tolkemonitor for første halvår 2024 viser at det er gjennomført tolkeoppdrag på 18 språk uten oppføringer i Nasjonalt tolkeregister og som samtidig utløser et behov for mer enn 50 tolkeoppdrag. Dette utgjør 0,5% av tolkeoppdragene i offentlig sektor. Disse språkene er henholdsvis afar, akan, anuak, assyrisk, bambara, bari, dansk, dinka, edo, karen, khmer, maban, malayisk, mandingo, nuer, rohingya, romanes og slovensk. Blant disse identifiserer vi et særlig behov for kvalifisering av tolker på ett språk: rohingya med 1404 beregnede antall oppdrag.

3.4.6 Språk uten kvalifisert tolk med minst 50 beregnede oppdrag.

Dette innebærer at det er behov for å kvalifisere flere tolker på en del språk. Det er spesielt behov for flere studieplasser. IMDi mener at nivået kvalifiseringstilbudene for hvert språk tilbys på, bør gjenspeile omfanget av tolkebehovet.

Evaluerings av kvalifiseringstilbudet for tolker

IMDi har igangsatt en evaluering av det helhetlige kvalifiseringstilbudet i tolking i Norge. Proba samfunnsanalyse og Verian har på oppdrag for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

(IMDi) evaluert kvalifisering og organisering av kvalifiseringstiltak for tolker. Et viktig formål med prosjektet er å undersøke om dagens kvalifiseringstiltak for tolker svarer på samfunnets behov for kvalifisering av tolker og om det er ressurseffektivt og bidrar til at tolker får ferdigheter og kompetanse som gjør dem i stand til å gjennomføre tolkeoppdrag i tråd med tolkelovens krav til kvalitet i tolking. Prosjektet ble igangsatt i oktober 2023, og sluttrapport overleveres IMDi i løpet av første kvartal 2025. IMDi vurderer at dette prosjektet vil gi en helhetlig forståelse av kvalifiseringstilbudet for tolker i Norge i dag og vil benytte funnene inn i direktoratets dialog med utdanningsinstitusjonene.

Nasjonalt tolkeregister

I løpet av 2024 har antall oppføringer i Nasjonalt tolkeregister økt med 22,57 % (fra 2782 til 3410 oppføringer).

Det er færre unike personer enn oppføringer i registeret, siden oppføringer teller språk og en tolk kan ha oppføringer i flere språk. Antallet unike personer har økt fra 2 338 den 31.12.2023 til 2 639 den 31.12.2024. 679 personer er oppført med to eller flere språk, 329 av disse er tegnspråktolker som samtidig er oppført med kompetanse i skriveolking.

Andelen tolker oppført med høyere kvalifikasjoner eller tolkeutdanning (kategori A-D), altså enten bachelorgrad, statsautorisasjon eller grunnenne i tolking var ved utgangen av året 57,9 prosent (1530 av 2639 tolker). I 2023 var andelen 63 prosent. Det betyr at andelen tolker med bare en helt grunnleggende innføring i tolkeyrket øker. Dette kan forklares ved at kapasiteten ved Tospråktesten og TAO-kurs har blitt styrket siden 2021, men antall studieplasser ved tolkeutdanningene ikke har økt i like stor grad.

Tabell 3.4.7 Antall oppføringer i Nasjonalt tolkeregister per 31.12.2024, etter kvalifikasjonskategorier. 2020-2024.

Kvalifikasjonskategori	Antall oppføringer				
	2020	2021	2022	2023	2024
Kategori A: statsautorisasjon og bachelorgrad	18	26	66	92	101
Kategori B: bachelorgrad eller statsautorisasjon og grunnenne	217	234	242	483	551
Kategori C: statsautorisasjon	43	45	42	43	46
Kategori D: grunnenne	745	814	879	997	1368
Kategori E: Tospråktesten og kurs (TAO) eller statsautorisert translatør/fagomsetjar og kurs (TAO)	630	829	1 016	1167	1344
Totalt	1 653	1 948	2 245	2782	3410

Tolking for fordrevne fra Ukraina

Per 31.12.2024 var det 289 kvalifiserte tolker i russisk og 174 kvalifiserte tolker i ukrainsk i Nasjonalt tolkeregister. Andelen tolker som har statsautorisasjonsbevilling og/eller bachelorgrad i tolking er lav på begge språk, 12 prosent på russisk og 2 prosent på ukrainsk. 19 prosent av tolkene på russisk og 30 prosent av tolkene på ukrainsk har kortere tolkeutdanning (minimum 30 studiepoeng). Over to tredjedeler av tolkene på begge språk (69 prosent på russisk og 67 prosent på ukrainsk) har kun en tospråklig prøve og et kort orienteringskurs (TAO) hvor de får informasjon om tolkeloven og tolkens ansvarsområde.

Funn i flere IMDi-rapporter viser en god del negative erfaringer blant fordrevne fra Ukraina med tolkers språklige og tolkefaglige kompetanse, noe vi tror kan henge sammen med at over to tredjedeler av de kvalifiserte tolkene på begge språk er uten utdanning i yrket (kun Tospråktest og TAO-kurs). Det er ingen tegn til nedgang i tolkebehovet på ukrainsk og russisk til tross for lavere ankomsttall, noe som skyldes at tolkebehovet vedvarer noen år etter ankomst og at antallet russisk- og ukrainsktalende innbyggere øker raskere enn tilegnelsen av norskkunnskaper i denne innbyggergruppen.

Dette innebærer at det fremdeles er et stort behov for flere kvalifiserte tolker i russisk og ukrainsk, i tillegg til en del andre språk (som er omtalt tidligere i dette kapittelet). Begge språkene prioriteres høyt ved utdannings- og kvalifiseringstilbudene i tolking, men det er behov for flere studieplasser ved utdanningene. IMDi vil videreføre dialogen med utdanningsinstitusjonene som tilbyr tolkeutdanning og tolkekvalifisering om dette i 2025.

4. Styring og kontroll i virksomheten

IMDis opplegg for styring og kontroll bidrar til måloppnåelse for både løpende driftsoppgaver og utviklingsprosjekter. Risikostyring, internkontroll, sikkerhet og beredskap er integrert i styringen av virksomheten.

Virksomhetsstyringen i IMDi følger et årshjul tilpasset styringsprosessene i statlige virksomheter. Planer og budsjetter støtter opp under målene i tildelingsbrevet fra eierdepartementet og prioriteringer for å utvikle organisasjonen.

IMDi konkretiserer og formaliserer mål, styringsparametere, resultatkrav, budsjetter og fullmakter i årlige forventningsnotater og disponeringsskriv til divisjonene. Dette er grunnlaget for intern rapportering på måloppnåelse og budsjett. IMDi rapporterer til departementet på kravene i tildelingsbrevet.

Risikostyring er integrert og viktig del av virksomhetsstyringen i IMDi, med god systematikk i arbeidet med risikovurderinger. Gjennom risikostyringen identifiserer IMDi forhold som kan inntreffe og redusere måloppnåelsen (risikoer). For å redusere risikoene iverksettes tiltak slik at restrisikoen er på et akseptabelt nivå. I tillegg til overordnede risikovurderinger på virksomhetsnivå, gjennomfører IMDi i økende grad risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) som går mer i dybden innenfor ulike fagområder.

IMDi har hatt tett dialog med departementet om risikostyring gjennom året, med fokus på metodikk og hvordan risikostyringen bedre kan inngå i styringsdialogen med departementet. IMDis risikokart ble oversendt departementet i forkant av etatsstyringsmøtet høsten 2024.

De viktigste overordnede risikovurderingene på virksomhetsnivå fremgår av tabell 4.1 og er oppdatert per 31.12.2024.

Tabell 4.1 Risikoer knyttet til mål, med risikovurdering for 2024 per 31.12.2024.

Overordnet mål	Risiko	Risikovurdering (restrisiko etter tiltak)
Mål 2: Kvalifiseringen for nyankomne er målrettet og har høy kvalitet	Risiko for at kommunene mangler kapasitet til kvalifisering av nyankomne	Middels (middels)
	Risiko for at kommunene mangler nødvendig kompetanse for gi nyankomne målrettet kvalifisering av høy kvalitet.	Middels (middels)
	Risiko for at deltakerne ikke får tilstrekkelig informasjon og veiledning fra kommunene og fylkeskommunene om tilbud som gir formelle kvalifikasjoner innenfor rammen av introduksjonsprogrammet	Høy (middels)
	Risiko for manglende tilbud som gir formelle kvalifikasjoner innenfor rammene av introduksjonsprogrammene	Høy (middels)
Mål 4: Bosettingen er styrt og spredt, rask og treffsikker	Risiko for at en stor andel kommuner har nådd metningspunktet med hensyn til bosetting etter IMDis anmodning	Høy (middels)
Mål 5: Offentlig sektor har tilstrekkelig tilgang på, og bruker, kvalifiserte tolker	Risiko for at offentlige virksomheter ikke får tilgang til tolk når de trenger det og for at de unnlater å bruke tolk.	Høy (middels)
	Risiko for at det ikke kvalifiseres et tilstrekkelig antall tolker.	Høy (middels)
Mål 6: Integreringspolitikken er helhetlig og samordnet	Risiko for at det tar lengre tid å få bidrag fra andre relevante etater, samt å få etatene til å prioritere arbeidet med livshendelsen Ny i Norge	Middels (middels)
Andre risikoer	Risiko for brudd på informasjonssikkerhet og personvern	Høy (middels)
Andre risikoer	Risiko for IT-angrep fra utenforstående	Høy (middels)
Andre risikoer	Risiko for manglende styring av midlertidig bemanning pga. usikkerhet knyttet til videreføring av ekstrasbevilgningen	Høy (høy)

Sikkerhet og beredskap

IMDis trusselbilde er preget av at sektoren håndterer store mengder sensitiv personlig informasjon, samt internasjonale og politiske interesser.

Generelt vurderes sikkerheten i IMDi å være god. I 2024 ble IMDis krise- og beredskapsplaner, med delplaner, oppdatert. Det ble gjennomført to øvelser med direktørens ledergruppe.

Informasjonssikkerheten i IMDi vurderes også å være god. Det er generelt få hendelser med minimale konsekvenser. Ledelsens årlige gjennomgang for 2024 innebar en systematisk

gjennomgang av arbeidet med informasjonssikkerhet, som en del av videreutviklingen av den helhetlige styringen på området.

Personvernombudet er tett koblet på arbeidet med informasjonssikkerhet, for eksempel ved utvikling og tilpasninger av digitale løsninger, blant annet i arbeidet med bosetting av det store antall fordrevne fra Ukraina.

Kunnskapsutvikling

For å bidra til å utvikle helhetlig og kunnskapsbasert politikk og tiltak på integreringsfeltet har IMDi et særlig ansvar for kunnskapsutvikling. IMDi har også et ansvar for å samordne med andre direktorater, slik at kunnskapsutviklingen i ulike sektorer ses i sammenheng og kompletterer hverandre. Kunnskapen skal også bidra til en opplyst offentlig debatt. IMDi bestiller forskning, foretar evalueringer, iverksetter FoU-prosjekter, utvikler integreringsindikatorer og statistikk, og oppsummerer kunnskap. Kunnskapen formidles til departementet, andre statlige etater, kommuner, frivillige organisasjoner, arbeidsgivere og befolkningen for øvrig. Kunnskap formidles blant annet på en rekke lanseringsseminarer, på IMDis nettsider, samt gjennom nyhetsbrevet og sosiale medier, der IMDi når langt flere enn tidligere. I tillegg deler IMDi kunnskap med relevante aktører gjennom deltakelse i tverrsektorielle nettverk og møter både i Norge og internasjonalt.

IMDi etablerte i 2024 et nettverk for FoU, analyse og statistikk.⁵⁴ Nettverket skal sikre bedre oversikt over kunnskap og kunnskapsbehov på integreringsfeltet, og sikre mer systematisk samarbeid om kunnskapsutvikling på tvers av sektorer. IMDi har det administrative ansvaret for samarbeidsnettverket, med planlagt oppstartsmøte i februar 2025.

FoU og statistikk

I 2024 utbetalte IMDi 26,9 mill. kroner i FoU-midler på kap. 601, post 21, til 47 prosjekter, både pågående og nye. De spenner bredt innenfor IMDis ansvarsområder og er knyttet til kvalifisering til arbeidslivet, bosetting av flykninger, negativ sosial kontroll, oppvekst og frivillighet, rasisme og diskriminering, med mer.

For å bidra til målet om at det store antall fordrevne fra Ukraina kommer raskt i arbeid eller opplæring og deltar i samfunnslivet, er det på oppdrag fra IMDi utarbeidet årlige rapporter om ukrainske flyktningers erfaringer med integrering og offentlige tjenester i Norge.⁵⁵ Kunnskapen gir viktig informasjon om flyktningene selv og kommunenes kapasitet til å bosette og integrere dem. Dette styrker grunnlaget for å utvikle tiltak.

⁵⁴ Oppdrag 2024-15: Etablere et systematisk samarbeid om FoU, analyse og statistikk med relevante etater på integreringsfeltet.

⁵⁵ Vilde Hernes, Aadne Aasland, Oleksandra Deineko, Marthe Handå Myhre and Trine Myrvold. Settlement, integration and employment under a temporary perspective: Experiences and perceptions of Ukrainian refugees and municipal refugee services (2023-2024). NIBR REPORT 2024:10

Den bekymringsfulle utviklingen med økning i barne- og ungdomskriminalitet er noe av bakgrunnen for et prosjekt som skal gi kunnskap om hva som skaper og opprettholder segregering, utenforskap og parallellsamfunn, og hvilke tiltak som har dokumentert effekt. Rapport vil foreligge høsten 2025.

I det øvrige arbeidet med kunnskapsutvikling har IMDi prioritert kunnskap som kan styrke innvandreres deltakelse i samfunnslivet. Eksempler er: *Barn i familier med fluktbakgrunn - tiltak for inkludering, medvirkning og tilhørighet*,⁵⁶ *Negativ sosial kontroll på skolen*,⁵⁷ *Mangfoldsledelse*,⁵⁸ *Holdninger til innvandring, integrering og mangfold - Integreringsbarometeret*,⁵⁹ samt *Forskjellsbehandling, diskriminering og rasisme i norsk grunnskole*.⁶⁰

IMDi gjennomfører også i økende grad undersøkelser og analyser selv, for eksempel den årlige indikatorrapporten *Hvordan går det med integreringen i Norge?*,⁶¹ rapporten *Etnisk mangfold og inkludering i arbeidslivet*,⁶² *Tolkers kapasitet og tilgjengelighet*,⁶³ IMDis kommuneundersøkelse, og IMDis nasjonale brukerundersøkelse blant deltakere i introduksjonsprogram.

Det pågår et betydelig løft for å gjøre IMDis tall og statistikk bedre og mer tilgjengelige, der utviklingen av et datavarehus står sentralt. Det har gitt klare gevinster internt, blant annet mer tilgjengelige datakilder/tallgrunnlag og automatisering av prosesser, og for brukerne, med blant annet flere statistikker og hyppige oppdateringer på IMDis tall- og statistiksider (www.imdi.no/om-integrering-i-norge/statistikk/).

Beregningsutvalget

IMDi har ansvaret for Beregningsutvalgets (partssammensatt utvalg med stat og kommunesektoren) årlige kartlegging av kommunenes utgifter til bosetting og integrering, med årlig rapport. Kartleggingen viser forholdet mellom kommunenes utgifter og de statlige tilskuddene til formålet (integreringstilskudd, særskilt tilskudd for enslige mindreårige og tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere), og danner grunnlag for å vurdere om det er rimelig samsvar.

⁵⁶ Tina Mathisen, Marie Louise Seeberg, Ingeborg Sofie Fretheim, Ingrid Gaarder Harsheim og Nina Skrove Falch. Barn i familier med fluktbakgrunn Sluttrapport: tiltak for inkludering, medvirkning og tilhørighet. NOVA RAPPORT NR. 3/24

⁵⁷ Negativ sosial kontroll på skolen. Proba-rapport nr. 2024 – 3.

⁵⁸ Turid Sætermo, Stina Svendsen, Mari Bore Øverland, Aisha Iqbal, Clas Lenz og Karina Storeng Ikhsani. Hva er mangfoldsledelse og hvordan virker det? NTNU Samfunnsforskning 2024

⁵⁹ Jan-Paul Brekke, Audun Fladmoe, Stine Hesstvedt, Dag Wollebæk. Holdninger til innvandring, integrering og mangfold. Integreringsbarometeret 2024. ISF-rapport 2024:7

⁶⁰ Brit Lynnebakke, Marianne Takvam Kindt, Ragnar Hjelset Alne og Rune Borgan Reiling. Forskjellsbehandling, diskriminering og rasisme i norsk grunnskole. NIFU-rapport 2024:14

⁶¹ Hvordan går det med integreringen i Norge? Indikatorer, status og utviklingstrekk i 2024 ([lenke](#))

⁶² Etnisk mangfold og inkludering i arbeidslivet. Indikatorer, status og utviklingstrekk ([lenke](#))

⁶³ «Elsker selve jobben som tolk, men ...» Undersøkelse av kapasitet og tilgjengelighet hos tolker i Nasjonalt tolkeregister 2023 ([lenke](#))

I 2023 var dekningsgraden for integreringstilskuddet 91,8 prosent, mot 97,3 prosent året før. For enslige mindreårige var samlet dekningsgrad for integreringstilskuddet og det særskilte tilskuddet 113,8 prosent, mot 117,4 prosent året før. Dekningsgraden for norsktilskuddet var 80,1 prosent, mot 77,1 prosent fra året før. Utvalgets rapport omtalte også faktorer av betydning for kommunens utgifter, og en analyse av utbetalt sosialhjelp til mottakere av introduksjonsstønad.

I 2023 - 2024 gjennomførte utvalget en kartlegging av utgifter kommunene, som vertskommuner for statlige mottak, hadde i 2023. Vertskommunetilskuddet dekket 82,1 prosent av utgiftene til ordinære mottak og 81,0 prosent av utgiftene til tilrettelagte avdelinger.

I 2024 startet forberedelser til en ny kartlegging av kommunenes helseutgifter. Siste kartlegging var i 1996. Kartleggingen gjennomføres i 2025, og rapporten kommer i 2026.

Digitalisering

Digitalisering prioriteres høyt for å bidra til måloppnåelse i IMDi. IMDis digitale tjenester skal baseres på brukernes behov, være tilpasningsdyktige når rammebetingelsene endrer seg og utnytte teknologiske muligheter.

I 2023 etablerte IMDi en rekke digitale tjenester. I 2024 er disse tjenestene videreutviklet, og særlig innen bosetting, som er det tjenestområdet IMDi har brukt mest ressurser på å utvikle. I tjenesten som kartlegger flyktningers kompetanse, er det nå enklere å dele informasjonen med andre aktører, særlig kommunene. Tjenesten kartlegger nå også annen bosettingsrelevant informasjon, som behov for individuell tilrettelegging, tilhørighet til Norge og livssituasjon. I tillegg kan tjenesten nå også brukes på kommisjonsreiser for uttak av overføringsflyktninger i land der det må tas særlige sikkerhetshensyn.

Tjenesten for beregning og utbetaling av integreringstilskudd er videreutviklet, blant annet med enklere håndtering av saker som krever saksbehandling. For tjenesten for utbetaling av tilskudd til norskopplæring er beregningsgrunnlaget forbedret. I tjenesten for tilskudd for bosetting av personer med alvorlig funksjonsnedsettelse er selvbetjeningsløsningen utviklet med automatisk utsettelse av frister for søknader og rapportering. Generelt er tjenestene gjort langt mer brukervennlige for kommunene.

IMDi har utviklet nye www.imdi.no, med lansering tidlig i 2025. Tidligere hadde IMDi flere nettsteder på ulike tekniske løsninger med ulikt design. Nå er alt samlet i én teknisk løsning med ett visuelt uttrykk.

Datavarehuset er en stor digital satsing, se nærmere omtale i avsnittet om kunnskapsutvikling ovenfor.

IMDi ser potensialet ved å ta i bruk KI og er i gang med å vurdere mulighetene på ulike fagområder. For eksempel kan det være aktuelt å bruke KI i arbeidet med treffsikker bosetting. www.nyinorge.no kan dra nytte av KI i oversettelse og generering av informasjon fra ulike datakilder. I forvaltningen av de søknadsbaserte tilskuddsordningene er det et potensiale for blant annet søknadsbehandlingen, herunder vurderingene. Datavarehuset har potensiale som datakilde for fremtidig KI-bruk.

I 2023 innførte IMDi ny digital styringsmodell, i tråd med produkt- og tjenesteorientert styring. Grunnprinsippet er at ansvaret for utredning, utvikling, drift og videreutvikling av den enkelte digitale tjeneste er plassert ett sted i organisasjonen, med styring, planlegging og budsjettering i et langsiktig perspektiv. Modellen skal også sikre helhetlig styring av de samlede digitale tjenestene. I 2024 er det lagt ned et betydelig arbeid med å implementere modellen, som også innebærer organisasjonsutvikling, samt å legge til rette for høyere endringstakt og bedre tilpasningsevne. Det vil ta tid før modellen gir de store gevinstene, men allerede nå har endringstakten økt, tilpasningsevnen er bedret, og brukernes behov ivaretas.

Generelt vil det være slik, at med økende digitalisering øker også utgiftene til drift og videreutvikling av tjenestene. Med den digitale styringsmodellen, vil tjenestene kunne få lengre levetid og redusere behovet for å utvikle nye tjenester.

Tilskuddsforvaltning

IMDi forvalter et stort antall tilskuddsordninger, som skal bidra til at innvandrere deltar i arbeids- og samfunnsliv. For de samlede tilskuddsordningene utbetalte IMDi 25,7 mrd. kroner til kommuner, frivillig virksomhet og private i 2024. Noen få lyser ikke ut og omtales ikke her (områdesatsing, nasjonale ressursmiljøer, kvalifiseringsordninger for tolker, kvalifisering i integreringsmottak og noen få tilskudd vedtatt av Stortinget, på kap. 671, postene 62, 71, 72 og 73). Rapporteringen her bygger på rapporteringen i kapittel 3.

Innen 1. juni 2025 oversendes departementet en utdypende rapport om tilskudd til økt kvalitet i kommunenes tjenester, frivillig virksomhet og etnisk mangfold i arbeidslivet. Den baseres på tilskuddsmottakernes rapportering, som ikke kommer før årsrapporten er ferdig.

Om tilskuddsordningene

Ordningene *Integreringstilskudd*, *Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige* og *Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere* skal finansiere kommunenes tjenester og bidra til deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. Samlet utbetaling var 25,5 mrd. kroner. Ordningene har ikke rapporteringsplikt, men en del resultater måles, blant annet oppstart, deltagelse og gjennomføring i norskopplæring og introduksjonsprogram, samt hvor mange som kommer i arbeid eller utdanning etter avsluttet introduksjonsprogram, og hvor raskt. Se nærmere omtale i kap. 3.2. *Tilskudd til kommuner*

for bosetting av personer med alvorlig funksjonsnedsettelse og/eller alvorlige atferdsvansker hadde samlet utbetaling på 683,9 mill. kroner. Tilskuddssatsenes størrelse er av betydning for kommunenes vilje til bosetting, og Beregningsutvalgets kartlegging viser dekningsgraden (se nærmere omtale i avsnittet om Kunnskapsutvikling ovenfor).

Flere søknadsbaserte ordninger skal bidra til å utvikle tiltak for effektive kvalifiseringsløp i kommunene og fylkeskommunene, med samlet utbetaling på 206,1mill. kroner. *Tilskudd til Jobbsjansen* bidro i 2024 til cirka 1000 deltakerplasser, og 72 prosent av deltakerne videre til arbeid eller utdanning. De senere årene har resultatene vært stabilt høye. Gjennom *Tilskudd til utvikling av kommunale kvalifiserings- og integreringstiltak* bidrar kommunene til utviklingsarbeid i 58 prosjekter, og erfaringene deles mellom kommunene. Prosjekter om digitale løsninger har blant annet vist muligheter til å bruke KI i norskopplæring og arbeidsrettede tiltak. *Tilskudd til etablering og gjennomføring av tilrettelagt fag- og yrkesopplæring* finansierte cirka 1350 deltakere i 2024, en betydelig økning fra 850 i 2023, og frafallet så langt er svært lavt.

To søknadsbaserte ordninger skal bidra til frivillig virksomhet for økt deltagelse og integrering, med samlet utbetaling på 177,7 mill. kroner. Den ene ordningen, *Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner*, ga prosjektstøtte til 1035 landsdekkende og lokale aktiviteter – et mangfold av ulike tiltak gjennom organisasjoner, lokale lag og foreninger, samt driftsstøtte til 185 lokale og 9 regionale organisasjoner. Ordningen bidrar til et høyt aktivitetsnivå, som når et stort antall personer. Prøveordningen med driftsstøtte til 9 små og nystartede innvandrersorganisasjoner har gitt dem nyttig kompetanseheving. Den andre ordningen, *Tilskudd til norskopplæringsordningen*, ga cirka 4900 voksne opplæringstilbud utover lovfestet norskopplæring gjennom 46 tilbydere (33 i 2023). Ordningen styrker norskferdighetene og stimulerer til videre opplæring og kvalifisering. Cirka 3100 deltakere har oppnådd nivå B1 eller høyere.

Tilskudd til etnisk mangfold i arbeidslivet skal bidra til etnisk mangfold og rekruttering av innvandrere. 11,0 mill. kroner ble utbetalt til 26 virksomheter. I 2024 var det totalt 62 søknader på tilskuddsordningen på totalt 34,3 mill kroner. Ordningen virker, virksomhetene øker rekrutteringen av innvandrere og bruker deres kompetanse bedre.

Forvaltning og effektivisering

IMDi gir råd, veileder og hever kompetansen i kommunene, fylkeskommunene og NAV. Det er tett oppfølging av prosjekter som får støtte, slik at prosjekter som har overføringsverdi og utviklede tiltak blir innført som en del av det ordinære tjenesteapparatet. Kunnskap og erfaringer deles aktivt med og mellom kommunene på læringsarenaer som IMDis årlige bosettingskonferanse, Fagverksted, kompetansehevende samlinger med kommunene og nettverkssamlinger for prosjektene. De 40 kommunene som forvalter 70 prosent av *Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner*, får råd og veiledning, med flere samlinger om blant annet regelverk og kunnskaps- og erfaringsdeling. Det tar tid å bygge opp lik forvaltningspraksis. Evalueringen av ordningen i 2023 - 2024 ga godt grunnlag for videreutvikling av ordningen. Forskriftsfestingen av ordningen skal evalueres i 2025.

I 2024 har IMDi gått gjennom alle brevmalene som benyttes i tilskuddsforvaltningen, i tråd med anbefalingene for klart språk. Hensikten er at det skal bli lettere å finne og forstå den informasjonen søkerne på tilskudd trenger for å forvalte og rapportere på tilskuddsmidlene

Kommuner og frivillige organisasjoner viser meget stor interesse for de søknadsbaserte ordningene. Samlet søknadssum for Jobbsjansen overskred budsjettrammen med 38 prosent. For utvikling av kommunale kvalifiseringstiltak var søknadssummen over dobbelt så stor som budsjettet. For integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner er søknadssummen høyere enn budsjettrammen. Total søknadssum for norskopplæringsordningen var tre ganger større enn budsjettet. I den samlede søknadsmassen ligger informasjon av betydning for videreutvikling av ordningene, blant annet typer tiltak det er behov for, geografisk spredning og representativitet.

IMDis forvaltning av tilskuddsordningene er omfattende. For søknadsbaserte ordninger som er lyst ut med rundskriv, behandlet IMDi til sammen 2060 søknader, og 1549 ble innvilget. Samlet søknadsbeløp var 805,0 mill. kroner (omfatter ikke Tilskudd for bosetting av personer med alvorlig nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker, siden søknadsbeløpet ikke er tilgjengelig).

For å effektivisere forvaltningen har IMDi de senere årene utviklet digitale løsninger, med klare gevinster for de store regelstyrte ordningene, og i all hovedsak får rett kommune utbetalt rett beløp til rett tid. Digitaliseringen har vært avgjørende for rask utbetaling av det store tilskuddsvolumet som følge av det store antallet fordrevne fra Ukraina.

De digitale løsningene for de søknadsbaserte ordningene har gjort det enklere å søke om tilskudd, og søknadsbehandlingen, oppfølgingen og rapporteringen fra tilskuddsmottakerne er betydelig effektivisert. Dette gir løpende oppdatert status for alle ledd i saksbehandlingen og et bedre grunnlag for IMDis rapportering til departementet.

Tabell 4.2 viser omfanget av forvaltningen av de søknadsbaserte tilskuddsordningene.

Tabell 4.2 Søknadsbaserte tilskudd IMDi forvaltet i 2024. Tall i mill. kroner.

Kap./post	Tilskuddsordning	Antall søknader	Antall innvilgede søknader	Omsøkt beløp	Utbetalt beløp
671/60	Tilskudd for bosetting av personer med alvorlig nedsatt funksjons- evne og/eller atferdsvansker	1528	1223	Ikke tilgjengelig	683,8
671/62	Tilskudd til etablering og gjennomføring av tilbud om fag- og yrkesopplæring for voksne innvandrere	11	10	25,5	16,4
671/62	Tilskudd til Jobbsjansen	32	28	137,8	118,7
671/62	Tilskudd til pilotering av per capita-basert Jobbsjansen	5	5	11,2	10,5
671/62	Tilskudd til utvikling av kommunale kvalifiserings- og integreringstiltak	131	61	151,9	60,3
671/71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner, forvaltet av IMDi	188	87	137,9	37,8
671/71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner, forvaltet av 40 kommuner	40	40	91,8	91,8
671/71	Tilskudd til norskopplæringsordningen	74	69	135,1	45,9
671/73	Tilskudd til tiltak for økt etnisk mangfold i arbeidslivet	61	26	34	10,9

Saker fra Riksrevisjonen

Ifølge Riksrevisjonens revisjonsbrev for 2023 er det ikke fremkommet forhold som tilsier at IMDi har disponert bevilgningene i strid med regelverk for økonomistyring i staten. Det var derfor ingen merknader som krevet oppfølging i 2024.

Administrative forhold

Likestillingsredegjørelse

IMDis rapportering på aktivitets- og redegjørelsesplikten er publisert på imdi.no: [Likestillingsredegjørelse 2024 - IMDi som arbeidsgiver](#).

Fellesføring: konsulentbruk

Fra og med 2024 har IMDi innført den nye statlige regnskapsstandarden (SRS) i virksomhetsregnskapet. SRS innebærer blant annet at konsulenttjenester som er kjøpt i forbindelse med større anskaffelser, i balansen fremkommer som immaterielle eiendeler. Tabellen 4.3 under spesifiserer kjøp av konsulenttjenester i 2024.

Tabell 4.3 Kjøp av konsulentttjenester. Tall i kroner.

Spesifikasjon av kjøp av konsulentttjenester	31.12.2024	31.12.2023	Endring
Konsulentttjenester innen økonomi og revisjon	78 092	235 831	-157 740
Konsulentttjenester innen juss – juridisk bistand	965 609	2 681 766	-1 716 157
Konsulentttjenester til utvikling av programvare, IKT-løsninger mv.	12 098 886	14 859 439	-2 760 553
Konsulentttjenester til organisasjonsutvikling mv.	739 279	578 341	160 938
Konsulentttjenester til rekruttering mv.	418 007	2 628 162	-2 210 155
Konsulentttjenester til kommunikasjonsrådgiving, design mv.	4 873 787	6 554 624	-1 680 837
Andre konsulentttjenester	32 535 445	38 915 148	-6 379 703
Innleie av foredragsholdere	555 247	499 295	55 952
Sum kjøp av konsulentttjenester (i resultatregnskapet) *	52 264 352	66 952 606	-14 688 254
Konsulentttjenester til utvikling av immaterielle eiendeler (i balanseregnskapet) **	49 137 884	57 158 399	-8 020 515
Totalt kjøp av konsulentttjenester	101 402 236	124 111 005	-22 708 769

* Inngår i totale driftsutgifter, se note 5 til resultatregnskapet i kapittel 6.

** Inngår i årets anskaffelser og er balanseført, se note 3 til balanseregnskapet i kapittel 6.

Kjøp av konsulentttjenester ble redusert med 22,7 mill. kroner fra 2023 til 2024. De største reduksjonene skyldes lavere utgifter til utvikling av immaterielle eiendeler (IKT/digitale løsninger) på 8,0 mill. kroner og til kunnskapsutvikling (FOU-prosjekter på kap. 601, post 21) på 9,3 mill. kroner.

Av samlede utgifter (kap. 601, post 21, kap. 670, post 01 og kap. 672, post 45), på 467,7 mill. kroner utgjorde konsulentttjenester 101,4 mill. kroner, eller 21,7 prosent. Av utgiftene på kap. 671, post 01, på 388,8 mill. kroner gikk 26,5 mill. kroner til konsulentttjenester (6,8 prosent). Sett opp mot lønnsutgiftene på 247,1 mill. kroner var konsulentbruken 10,7 prosent. Av utgifter til kunnskapsutvikling på kap. 601, post 21, på 26,9 mill. kroner ble 24,5 mill. kroner brukt til konsulentttjenester, eller 91,1 prosent. Av utgiftene til større anskaffelser på kap. 671, post 45, på 52,0 mill. kroner brukte IMDi 49,1 mill. kroner til konsulentttjenester (94,4 prosent).

IMDI følger tett opp utviklingen i konsulentkostnader, og vurderer ulike tiltak som vil bidra til å redusere konsulentbruken. På IKT-området vurderer IMDi løpende balansen mellom å kjøpe konsulentttjenester og å bygge opp eget kompetansemiljø. Et eget kompetansemiljø må ha en viss størrelse for å kunne utvikle seg i en bransje i rask utvikling. Samtidig er det krevende å rekruttere og beholde kompetanse på området.

Utviklingen i konsulentbruk er viet særlig oppmerksomhet, i tråd med fellesføring om dette. Til konsulentttjenester på kommunikasjonsfeltet brukte IMDi 4,8 mill. kroner, noe som er betydelig reduksjon fra 2023. Konsulent-tjenester ble benyttet blant annet til videreutvikling og profilering av ulike nettsider og til kampanjer.

Fellesføring: ansatte med funksjonsnedsettelse

For 2024 fastsatte IMDi et ambisiøst mål om at fem prosent av nyansatte skulle være personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring (hull i CV-en). Bakgrunnen var at det ikke var nyansettelser i målgruppen i 2023, samt et anslag på 80 nyansettelser i 2024. Utviklingen i 2024 var positiv, men målet er ikke nådd. Av personvern hensyn kan ikke antall nyansatte i målgruppen oppgis.

Flere tiltak er gjennomført. Gjennom en samarbeidsavtale bistår NAV med rekruttering av personer fra målgruppen ved nye rekrutteringsbehov. Som ledd i å unngå forskjellsbehandling, er det gjennomført sertifisering av HR-ansatte, som arbeider med rekruttering, og ansattes representanter i Ansettelsesrådet.

Fellesføring: klimaavtrykk, naturfotavtrykk og energibruk

Særlig innenfor offentlige anskaffelser arbeider IMDi systematisk med å redusere utslipp av klimagass, naturfotavtrykk og energibruk. Som hovedregel vektet klima- og miljøhensyn i alle anskaffelser med minst 30 prosent. I noen anskaffelser er dette ikke naturlig eller mulig. Da begrunnes det særskilt i konkurransegrunnlaget hvorfor kravet er unntatt.

Å stille miljøkrav til leverandører av driftstjenester er relativt effektivt virkemiddel for å bidra til reduserte klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. I 2024 inngikk IMDi avtaler om kantinedrift og renhold, der miljøhensyn ble vektet med 30 prosent i begge anskaffelsene. I begge avtalene har leverandørene gode muligheter til å påvirke miljøet. Eksempler her er å bruke lokale og bærekraftige råvarer, redusere matsvinn, miljøvennlig emballasje, energi- og vannsparing, redusere kjemikalier i daglig renhold og bruke elektriske biler.

I tillegg arbeider IMDi med å redusere reisevirksomheten gjennom økt bruk av videomøter, særlig i samarbeidet mellom IMDis avdelinger i Oslo og Narvik.

5. Vurdering av framtidsutsikter

Integreringen går i riktig retning på flere områder: Det er en positiv utvikling for barnehagedeltakelse, fullført videregående opplæring, deltagelse i høyere utdanning, sysselsetting og boforhold. Disse funnene fra vår indikatorrapport gir grunn til optimisme.

Samtidig er det områder hvor det er behov for mer innsats. Personer med innvandrerbakgrunn opplever oftere diskriminering, økonomiske vansker og dårlige levekår.

Den norske modellen er avhengig av at mange er i arbeid for at vi skal kunne opprettholde dagens velferdssamfunn. Noe av det viktigste IMDi gjør, er derfor å legge til rette for at flere får muligheten til å bidra og lykkes.

Bosetting og kapasitet

Som følge av krigen i Ukraina, har vi tatt imot et historisk høyt antall flyktninger de siste årene. At den geopolitiske situasjonen er usikker, gjør det ekstra krevende å vite hvor mange flyktninger som kommer til Norge de neste årene.

Da krigen brøt ut og mange ukrainere flyktet hit, klarte norske kommuner raskt å omstille seg og skalere opp tilbudene sine. Framover kan behovet for bosetting bli lavere igjen, og kommunene må forberede seg på en nedskalering av behovet for bosettingsplasser. Samtidig ser vi en økning i ankomsten av enslige mindreårige asylsøkere. Det betyr et økt behov for tilpassede bo- og omsorgsløsninger. Dette krever at kommunene balanserer behovet for fleksibilitet med behovet for forutsigbarhet og stabilitet.

Deltakelse i arbeidsliv

Uavhengig av hvor mange nye flyktninger vi skal ta imot, har vi et omfattende arbeid foran oss med å inkludere alle som er bosatt i norske kommuner de siste årene.

41 prosent av deltakerne i introduksjonsprogrammet i år gikk direkte ut i jobb. Det er et mål å få flere raskt ut i arbeid, fordi vi vet at det er den beste veien til integrering i samfunnet. Det er også avgjørende for å møte det økende behovet for arbeidskraft, slik regjeringens perspektivmelding peker på.

Mange innvandrere trenger mer kvalifisering for å møte arbeidslivets krav og behov. Den nye opplæringsloven gir utvidede rettigheter til fag- og yrkesopplæring. Dette skaper nye muligheter, men også utfordringer knyttet til gjennomføring, kapasitet og tilrettelegging for den enkelte deltaker. For at vi skal lykkes på dette området, er vi avhengig av et tett og godt samarbeid mellom alle involverte aktører.

Negativ sosial kontroll og utenforskap

De fleste barn og unge lever frie liv i Norge. Samtidig opplever for mange negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og frykt for å bli etterlatt i utlandet. Antall saker for mangfoldsrådgivere øker. Det er bra at flere får hjelp, men mørketallene er fremdeles store. Arbeidet med å bekjempe og forebygge negativ sosial kontroll og æresrelatert vold er derfor fortsatt et av IMDis prioriterte områder.

Mangfoldsrådgiverne våre spiller en viktig rolle i dette arbeidet, og i 2025 skal ordningen utvikles. Mangfoldsrådgiverne skal fortsette å være til stede på skolene som trygge voksne. De skal fortsette å lytte, forebygge og bidra til endring. I samarbeid med Bufdir skal vi også lage en strategi for å gjøre mangfoldsrådgiverne og de andre særskilte tjenestene bedre kjent.

IMDi skal også bidra til å forebygge kriminalitet blant barn og unge. Blant annet gjennom et nytt tilskudd for å etablere trygge møteplasser for gutter. Dette skal være arenaer som gir mestring og tilhørighet, og som forebygger kriminalitet og rekruttering til kriminelle miljøer.

Bidra til en opplyst debatt

IMDi skal produsere og formidle fakta og kunnskap om integrering og mangfold, blant annet gjennom vår egen forsknings- og utviklingsportefølje. Å bidra til en opplyst, offentlig debatt på integreringsfeltet er en viktig oppgave for oss.

6. Årsregnskap

Lederkommentar årsregnskapet 2024

Formål

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) er et fagdirektorat, forvaltningsorgan og nasjonalt kompetansesenter med ansvar for å iverksette regjeringens integreringspolitikk. IMDi's viktigste oppgaver, målgrupper og virkemidler er beskrevet i Prop. 1 S (2023-2024) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Tilleggsopplysninger

I samråd med Arbeids- og Inkluderingsdepartementet besluttet IMDi fra og med regnskapsåret 2024 å føre regnskapet og rapportere virksomhetsregnskapet i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS). Regnskapet skal gi et riktig uttrykk for årets ressursbruk og virksomhetens eiendeler og gjeld. Siden dette er første år IMDi avlegger regnskapet etter SRS, kan ikke årsregnskapet med tilhørende noter sammenliknes med forrige år, men mot åpningsbalansen som ble utarbeidet for 2024.

IMDi er et ordinært, bruttobudsjettert forvaltningsorgan og er underlagt Riksrevisjonens kontroll. Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll av departementene og de statlige virksomhetene publiseres som Dokument 1 hver høst.

IMDi forvalter driftsmidler, investeringsmidler (IKT-utvikling), forsknings- og utviklingsmidler og tilskuddsmidler som primært går til kommuner, innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet.

Vurdering av vesentlige forhold

IMDi hadde en samlet tildeling på 26,9 milliarder kroner i 2024. Dette er en økning på 4,1 milliarder fra 2023 der samlet tildeling var på 22,8 milliarder kroner. Økningen skyldes i hovedsak krigen i Ukraina som har ført til en økning i antall asylansøkere.

IMDi har utgiftsført 26,3 milliarder kroner i 2024. Beløpet er fratrasket inntekter. Inntektene gjelder hovedsakelig tilbakebetalinger av ubrukte tilskuddsmidler i kommunene og i frivillige organisasjoner på 17,9 mill. kroner og arbeidsgiveravgift på 28,5 mill. kroner. Årsregnskapet viser en samlet mindretgift tilsvarende 2,6 prosent av samlet tildeling. Hoveddelen av mindretgiften gjelder kap. 671, post 60 «*Integreringstilskudd*», og kap.671, post 61 «*Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger (EM-tilskudd)*». Dette er tilskuddsposter som IMDi forvalter, og som utbetales til kommuner. Kommunene får

integreringstilskuddet og EM-tilskudd ved bosetting av personer med kollektiv beskyttelse, og personer som får opphold som overføringsflyktninger eller på bakgrunn av søknad om asyl og familiegjenforening med disse. Tildeling for EM-tilskudd er en overslagsbevilgning og det er derfor usikkerhet knyttet til bevilgninger på denne posten, noe som forklarer avviket.

IMDi har i 2024 forvaltet en driftsbevilgning på 400,6 mill. kroner inklusiv overføringen fra 2023. Inkludert i dette beløpet fikk IMDi 55 mill. kroner, som er en videreføring av ekstra bevilgning grunnet økte kostnader som følge av krigen i Ukraina. IMDi har utgiftsført 388,8 mill. kroner i 2024. Stortinget har gitt fullmakt til å overskride bevilgningen på posten mot tilsvarende inntekter på kap. 3670, post 01, jf. Prop. 1 S (2023-2024). IMDi hadde ingen inntekter på kap. 3670, post 01 i 2024. Mindreutgiften på driftsbevilgningen påløp seg på 11,8 mill. kroner.

I note B til årsregnskapet framkommer forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til 2025. Samlet mulig overføring på kapitler og poster under IMDi er 512,8 mill. kroner, hvorav 11,8 mill. kroner gjelder kap. 670, post 01 (driftsbevilgningen), 9,5 mill. kroner til kap. 671, post 45 og 491,4 mill. kroner til kap. 671, post 60. IMDi vil ikke be om overføring av mindreforbruk på kap. 671, post 60, da posten justeres i tråd med behovet og det er derfor ikke behov for å overføre ubrukte midler på posten.

Artskontorapporteringen viser hvilke utgifter og inntekter som IMDi har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Netto har IMDi utgiftsført 26,2 milliarder kroner. Av dette beløpet er 25,7 milliarder kroner utbetalt i tilskudd som primært har gått til kommuner, fylkeskommuner, innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet.

Det ble utførte 242 årsverk i IMDi i 2024.

Bekreftelse

IMDi fører regnskap i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring, herunder statlige regnskapsstandarder (SRS). Regnskapet er avlagt etter bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet, og krav til IMDi i instruks om økonomistyring fra AID.

Jeg bekrefter at årsregnskapet gir et dekkende bilde av IMDis disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Oslo, 14. mars 2025

Libe Rieber-Mohn
Direktør

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i «Bestemmelser om økonomistyring i staten» («bestemmelsene»). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2024 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement. Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene i punkt 3.4.2.

De grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- Regnskapet følger kalenderåret
- Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet
- Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen *Netto rapportert til bevilgningsregnskapet* er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen *Samlet tildeling* viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene fremkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorapporteringen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2024							
Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling**	Regnskap 2024	Merutgift (-) og mindreutgift
0601	Utredningsvirksomhet, forskning mv.	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	26 900 000	26 897 088	2 912
0670	Integrering- og mangfoldsdirektoratet	01	Driftsutgifter	A, B	400 648 000	388 810 162	11 837 838
0671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold	A, B	61 441 000	51 962 073	9 478 927
0671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	60	Integreringstilskudd	A, B	21 995 974 000	21 504 528 524	491 445 476
0671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger	A, B	1 802 566 000	1 622 179 404	180 386 596
0671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	62	Kommunale innvandreriltak	A	253 951 000	246 132 879	7 818 121
0671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	A	2 645 000	2 645 000	0
0671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner	A	217 493 000	215 218 595	2 274 405
0671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	72	Kvalifiseringsordninger for tolker	A	17 033 000	17 000 000	33 000
0671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	73	Tilskudd	A	12 200 000	12 018 265	181 735
0672	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	A	2 105 801 000	2 122 754 153	-16 953 153
0672	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	61	Kompetansekartlegging i mottak før bosetting	A	1 066 000	731 713	334 287
0490	Utlendingsdirektoratet	23	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling	A	0	700 000	0
0858	Barne, ungdoms og familiedirektoratet	01	Driftsutgifter	A	0	999 503	0
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter	A	0	43 854 693	
Sum utgiftsført					26 897 718 000	26 256 432 052	686 140 145

0671/60 - Utbetalingen av integreringstilskuddet har økt med 3,5 milliarder kroner siden 2023. Hovedårsaken skyldes økte asylankomster grunnet krigen i Ukraina.

0671/61 - Utbetalingen av Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige har økt med 455 mill. kroner siden 2023. Hovedårsaken skyldes økte ankomster som følge krigen i Ukraina.

IMDis årsrapport 2024

Inntekts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling**	Regnskap 2024	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3670	Annen driftsrelatert inntekt	01	Driftsutgifter	0	0	
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse	0	17 941 958	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift	0	28 456 151	
<i>Sum inntektsført</i>				0	46 398 108	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet					26 210 033 943	
Kapitalkontoer						
60088701	Norges Bank KK /innbetalinger				39 019 430	
60088702	Norges Bank KK/utbetalinger				-26 247 234 315	
705005	Endring i mellomværende med statskassen				-1 819 058	
<i>Sum rapportert</i>					0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)						
				2024	2023	Endring
705005	Mellomværende med statskassen			-15 648 600	-13 829 542	-1 819 058

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor *)	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0601 21		26 900 000	26 900 000
0670 01	17 002 000	383 646 000	400 648 000
0671 45	12 501 000	48 940 000	61 441 000
0671 60		21 995 974 000	21 995 974 000
0671 61		1 802 566 000	1 802 566 000
0671 62		253 951 000	253 951 000
0671 70		2 645 000	2 645 000
0671 71		217 493 000	217 493 000
0671 72		17 033 000	17 033 000
0671 73		12 200 000	12 200 000
0672 60		2 105 801 000	2 105 801 000
0672 61		1 066 000	1 066 000

* Overført fra i fjor, gjelder overføring av mindreforbruk

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024 *	Maks. overførbart beløp **	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten***
0601 21	"kan overføres"	2 912		2 912				2 912		26 900 000	2 912
0670 01		11 837 838		11 837 838				11 837 838	6 506 000	20 032 400	11 837 838
0671 45	"kan overføres"	9 478 927		9 478 927				9 478 927		61 441 000	9 478 927
0671 60	"kan overføres"	491 445 476		491 445 476				491 445 476		21 995 974 000	491 445 476

* Kolonnen viser lønnskompensasjon på den enkelte budsjettpost for lønnsoppgjørene 2024 slik foreslått i departementenes omgrupperingsproposisjoner og slik disse fremgår av vedlegg 4 i Prop. 36 S (2024-2025) Nysaldering av statsbudsjettet 2024. Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon.

** Maksimalt beløp som kan overføres er lønnskompensasjon pluss 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24, fratrasket lønnskompensasjon, eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". For poster uten stikkordet "kan overføres", beregnes maksimalt overførbart beløp slik: (Årets bevilgning - lønnskompensasjon) *5% + lønnskompensasjon. Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

*** Mulig overførbart beløp er "Sum grunnlag for overføring", men maksimalt "Maks. overførbart beløp", og minimum "Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024". Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon om mulig overførbart beløp.

Forklaring til bruk av fullmakter

Mottatte belastningsfullmakter: IMDi har mottatt belastningsfullmakter i 2024 fra Utlendingsdirektoratet på 700 000 kroner på kap. 0490, post 23. Belastningsfullmakten ble i sin helhet benyttet, og fra Barne, ungdoms og familiedirektoratet på kap. 0585, post 01. på 995 503 kroner. Belastningsfullmakten ble i sin helhet benyttet,

Stikkordet «kan overføres»: IMDis bevilgninger på kap. 601, post 21, kap. 671, post 45, kap. 671, post 60 har stikkordet «kan overføres».

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre på utgiftskapitler og inntektsført av andre på inntektskapitler): IMDi har ikke avgitt belastningsfullmakter i 2024. Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter: IMDi hadde ingen merinntekter på kap. 3670, post 01 i 2024.

Beregning av mulig overføring på disse postene gjelder i forhold til IMDis andel av bevilgningen.

Oppstilling av artskontorapporteringen 31.12.2024

	31.12.2024	31.12.2023
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Sum innbetalinger fra drift	0	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	242 252 298	224 652 734
Andre utbetalinger til drift	175 153 638	234 858 484
Sum utbetalinger til drift	417 405 936	459 511 218
Netto rapporterte driftsutgifter	417 405 936	459 511 218
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Sum investerings- og finansinntekter	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	51 951 087	1 451 091
Utbetaling av finansutgifter	11 803	13 485
Sum investerings- og finansutgifter	51 962 890	1 464 575
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	51 962 890	1 464 575
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten*		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	17 468 832	27 420 370
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	17 468 832	27 420 370
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten*		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	25 743 208 532	21 846 954 210
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	25 743 208 532	21 846 954 210
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler **		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	473 125	424 902
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	28 456 151	27 123 142
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	43 854 693	46 295 177
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler	14 925 417	18 747 133
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	26 210 033 943	22 299 256 766

Oversikt over mellomværende med statskassen

Eiendeler og gjeld	31.12.2024	31.12.2023
Fordringer på ansatte	122 687	179 406
Kontanter	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-8 221 106	-8 812 314
Skyldige offentlige avgifter	-380 165	-70 917
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse*	-7 143 013	-5 075 542
Mottatte forskuddsbetalinger	0	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	-19 315	-50 175
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	-7 687	0
Sum mellomværende med statskassen	-15 648 600	-13 829 542

* Pensjonstrekket i de ansattes lønn (2%) inngår også på denne linjen.

Virksomhetsregnskapet (SRS)

Prinsippnote virksomhetsregnskapet

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Åpningsbalanse

Ved utarbeidelse av åpningsbalansen er immaterielle eiendeler og varige driftsmidler verdsatt til gjenanskaffelsesverdi eller virkelig verdi. Finansielle anleggsmidler er verdsatt til virkelig verdi. Gjenanskaffelsesverdi for en eiendel er det beløp det vil koste dersom eiendelen skulle anskaffes i dag, vurdert til samme kvalitet, standard og funksjonalitet som eksisterende eiendel. Omløpsmidler er verdsatt til gjenanskaffelsesverdi eller virkelig verdi. Kortsiktig gjeld er verdsatt til pålydende. Tallene for åpningsbalansen er i balansen satt opp i egen kolonne

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler virksomheten en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Leieavtaler

Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrasket avskrivninger.

Kontorinventar og PCer med tilhørende skjerm med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført. Utgifter vedrørende bruk av egne ansatte knyttet til applikasjonsutviklingsfasen ved utvikling av programvare, er balanseført.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdninger omfatter varer for salg og driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. Innkjøpte varer er verdsatt til anskaffelseskost ved bruk av metoden først inn, først ut (FIFO). Beholdninger av varer er verdsatt til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Beholdninger av driftsmateriell er verdsatt til anskaffelseskost.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Her er Norges Banks spotkurs per 31.12 lagt til grunn.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten presenteres etter hvert som de bokføres.

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten presenteres etter kontantprinsippet.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap SRS

Resultatregnskap		
	Note	31.12.2024
Driftsinntekter		
Inntekt fra bevilgninger	1	452 062 997
Sum driftsinntekter		452 062 997
Driftskostnader		
Lønnskostnader	2	249 545 015
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	27 921 303
Andre driftskostnader	5	174 584 912
Sum driftskostnader		452 051 230
Driftsresultat		11 768
Finansinntekter og finanskostnader		
Finanskostnader	6	11 768
Sum finansinntekter og finanskostnader		-11 768
Resultat av periodens aktiviteter		0
Avregninger og disponeringer		
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0
Sum avregninger og disponeringer		0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	8	17 468 832
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		17 468 832
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Tilskudd til andre	9	25 743 301 482
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		25 743 301 482
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0

Balanse 31.12.2024

Balanse			
	Note	31.12.2024	01.01.2024
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	154 640 186	126 344 913
Immaterielle eiendeler under utførelse	3	44 962 686	48 108 860
Sum immaterielle eiendeler		199 602 872	174 453 773
II Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	7 109 059	5 572 167
Sum varige driftsmidler		7 109 059	5 572 167
III Finansielle anleggsmidler			
Sum finansielle anleggsmidler		0	0
Sum anleggsmidler		206 711 931	180 025 940
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Sum beholdning av varer og driftsmateriell		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer	10	-5 000	0
Andre fordringer	11	6 188 670	8 039 218
Sum fordringer		6 183 670	8 039 218
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	12	0	0
Sum omløpsmidler		6 183 670	8 039 218
Sum eiendeler drift		212 895 600	188 065 157
IV Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer			
Sum fordringer vedr. innkreivingsvirksomhet og andre overføringer		0	0
Sum eiendeler		212 895 600	188 065 157

Statens kapital og gjeld

	Note	31.12.2024	01.01.2024
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapi tal			
Sum virksomhetskapi tal		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	139 532 664	123 320 870
Sum avregninger		139 532 664	123 320 870
Sum statens kapital		139 532 664	123 320 870
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelser		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		13 933 307	18 515 714
Skyldig skattetrekk og andre trekk		8 221 106	8 812 314
Skyldige offentlige avgifter		5 031 063	3 645 205
Avsatte feriepenger		21 871 057	19 416 346
Annen kortsiktig gjeld	13	24 306 403	14 354 708
Sum kortsiktig gjeld		73 362 937	64 744 287
Sum gjeld		73 362 937	64 744 287
Sum statens kapital og gjeld drift		212 895 600	188 065 157
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer			
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		0	0
Sum statens kapital og gjeld		212 895 600	188 065 157

Noter

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2024
Inntekt fra bevilgninger*	
Inntekt fra bevilgninger	452 062 997
Sum inntekt fra bevilgninger	452 062 997
Sum driftsinntekter	452 062 997

* Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2024
Lønn*	191 737 105
Feriepenger	23 025 710
Arbeidsgiveravgift	29 532 761
Pensjonskostnader**	16 650 608
Lønn balanseført ved egenutvikling av anleggsmidler (-)***	-1 387 015
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-16 827 619
Andre ytelser	6 813 465
Sum lønnskostnader	249 545 015

Antall utførte årsverk

242

* På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november, har ikke virksomheten utbetalt resultatet av lønnsoppgjøret i 2024. Virksomheten har derfor gjort et estimat for lønnsavsetning for det sentrale lønnsoppgjøret (lokale og eventuelt sentrale tillegg) som utgjør 4 448 424 kroner. Lønnsavsetningen inkluderer feriepenger, og det er avsatt for arbeidsgiveravgift av lønnsavsetningen. Avsetningen inkluderer også virksomhetens eget bidrag til lønnsforhandlinger utover det som er fremforhandlet sentralt. Dette utgjør kr 0.

** Pensjonskostnaden i 2024 er basert på et estimat for pensjonspremien beregnet av SPK, og ikke faktisk pensjonspremie. Dette skyldes at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november 2024. Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2024 9,5 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremie på artskonto 542/pensjonsgrunnlaget i 2024 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2023 utgjorde premiesatsen 8,4 prosent.

*** Inneholder lønn og sosiale kostnader (feriepenger, arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader).

Note 3 Immaterielle eiendeler *

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse **	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	171 885 119	48 108 860	219 993 979
Tilgang i året	54 144 861	-3 146 174	50 998 687
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0
<i>Anskaffelseskost</i>	<i>226 029 980</i>	<i>44 962 686</i>	<i>270 992 666</i>
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	45 540 206	0	45 540 206
Ordinære avskrivninger i året	25 849 587	0	25 849 587
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2024	154 640 186	44 962 686	199 602 872

Avskrivningssatser (levetider) 5 – 10 år

* Immaterielle eiendeler består av egenutviklet IKT/digitale løsninger som er avgjørende for utførelse av samfunnsoppdraget. Oversikten inneholder både løsninger som er tatt i bruk og som er under utførelse.

** Pågående immaterielle eiendeler under utførelse består av følgende:

Pågående anlegg IB	IB	Årets anskaffelse	Aktivert (tilgang)	Pågående pr 31.12
Prosjekt bedre bosetting	45 115 152	26 379 652	45 115 152	26 379 652
Digital tjeneste for Minoritets- og integreringsrådgivere	2 993 708	232 535	2 993 708	232 535
Etablering av funksjonaliteter som understøtter bosetting og beslutningsstøtte	0	4 620 150	0	4 620 150
Nytt nettsted for IMDi.no – prosjektgjennomføring	0	12 729 143	0	12 729 143
Fellestjenester for grunndata	0	1 001 206	0	1 001 206
Sum pågående anlegg	48 108 860	44 962 686	48 108 860	44 962 686

Note 4 Varige driftsmidler

	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	12 880 493	0	12 880 493
Tilgang i året *	3 608 607	0	3 608 607
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0
Anskaffelseskost	16 489 101	0	16 489 101
Akkumulerte nedskrivninger 01.01	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	7 308 327	0	7 308 327
Ordinære avskrivninger i året	2 071 715	0	2 071 715
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2024	7 109 059	0	7 109 059

Avskrivningssatser (levetider)	3-10 år lineært	Ingen avskrivning
--------------------------------	-----------------	-------------------

Avhendelse av varige driftsmidler i 2024:

Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0

* Materielle eiendeler er gruppeaktivert jf. prinsippet om pool-aktivering i SRS 17. IMDi har foretatt en praktisk vurdering av pool-aktivering for materielle eiendeler i 2024, og anleggsført årets anskaffelser samlet i anleggsregisteret.

Spesifisering avskrivningssatser (levetider):

Inventar: 10 år
 Bærbare Pcer: 5 år
 PC-Skjermer: 8 år
 AV-utstyr: 10 år
 Skrivere: 10 år

Note 5 Andre driftskostnader

31.12.2024

Husleie ¹	20 699 015
Vedlikehold egne bygg og anlegg	36 871
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	1 161 519
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	4 594 094
Leie maskiner, inventar og lignende ²	28 300 478
Mindre utstyrsanskaffelser	988 016
Kjøp av konsulenttenester ³	52 264 352
Kjøp av andre fremmede tjenester ⁴	31 265 146
Reiser og diett	7 219 811
Øvrige driftskostnader ⁵	28 055 609
Sum andre driftskostnader	174 584 912

¹ Husleie (Operasjonelle leieavtaler) *

Gjenværende varighet	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Sum
Varighet inntil 1 år		0
Varighet 1-5 år ⁶	19 119 481	19 119 481
Varighet over 5 år ⁷	1 579 534	1 579 534
Kostnadsført leiebetaling for perioden	20 699 015	20 699 015

* IMDi har fire husleieavtaler, tre i Oslo og en i Narvik. Avtalene i ⁶Oslo gjelder til 2028, og ⁷Narvik til 2031.

² Spesifikasjon av "leie maskiner og inventar"

31.12.2024

Leie inventar	187 685
Leie av datautstyr og system (årlige lisenser m.m.)*	27 595 425
Leie av datamaskiner og skrivere	186 605
Leie andre kontormaskiner	258 738
Annen leiekostnad	72 024
Sum leie maskiner, inventar og lignende	28 300 478

* Posten består hovedsakelig av kostnader for skybaserte tjenester (4,90 mill. kroner), elektronisk saksbehandling (1,43 mill. kroner), microsoftlisenser (5,87 mill. kroner), drift av ikt-infrastruktur eksternt (4,59 mill. kroner), samt øvrige lisenskostnader på 10,80 mill. kroner).

³ **Konsulentttjenester benyttes for kjøp av tjenester som økonomi/juss og utvikling/drift av IKT-løsninger/kommunikasjon/mv.**

Spesifikasjon av kjøpte konsulentttjenester	31.12.2024
Konsulentttjenester innen økonomi og revisjon	78 092
Konsulentttjenester innen juss – juridisk bistand	965 609
Konsulentttjenester til utvikling av programvare, IKT-løsninger mv.*	12 098 886
Konsulentttjenester til organisasjonsutvikling mv.	739 279
Konsulentttjenester til rekruttering mv.	418 007
Konsulentttjenester til kommunikasjonsrådgiving, design mv.**	4 873 787
Andre konsulentttjenester***	32 535 445
Innleie av foredragsholdere	555 247
Sum kjøp av konsulentttjenester	52 264 352

IMDi arbeider for å redusere bruken av konsulentttjenester innenfor tjenesteproduksjonen.

* Kostnader til tilpasning og vedlikehold av systemløsninger, de største postene skyldes videre satsing på tilskuddsløsningen (1,53 mill. kroner), forvaltning og videreutvikling av IMDis datavarehus (7,06 mill. kroner), samt øvrige kostnader (3,50 mill. kroner).

** Kostnader til utarbeidelse av kompetansepakker, planlegging/markedsføring/gjennomføring/ analyser av publikasjoner, videoer og teknisk personell i forbindelse med arrangementer mv.

*** Kostnader tilknyttet arbeid innenfor FoU på 24,97 mill. kroner, samt øvrige kostnader på 7,57 mill. kroner.

⁴Spesifikasjon av kjøpte fremmede tjenester	31.12.2024
Innleie av vikarer	1 647 850
Kjøp av tjenester til løpende driftsoppgaver, IKT*	20 078 969
Kjøp av lønns- og regnskapstjenester	567 701
Kjøp av fremmede tjenester**	8 964 749
Kjøp og bruk av tolketjenester	5 876
Sum kjøp av fremmede tjenester	31 265 146

* Kostnader til drift og vedlikehold av IKT-systemer. De største kostnadene er forvaltning av driftsmiljø internt (2,79 mill. kroner), IMDinett (13,28 mill. kroner), samt Tolkeregister (1,81 mill. kroner).

** Kostnader som ikke faller inn under andre kategorier. Den største kostnaden er i forbindelse med kvoteflyktninger (6,81 mill. kroner). Øvrige kostnader utgjør 2,15 mill. kroner.

⁵Spesifikasjon av øvrige driftsutgifter	31.12.2024
Kontorrekvisita og datarekvisita	1 091 255
Trykksaker	181 520
Annonser	1 191 802
Aviser, tidsskrifter, bøker o.l. IMDis lokaler. Abonnementer	148 361
Aviser, ansatte	11 621
Bibliotek: Aviser, tidsskrifter, bøker o.l. Abonnementer	43 615
Møter	2 163 960
Kurs og seminarer for egne ansatte, kompetanseutvikling	6 958 049
Kurs og seminarer for eksterne deltakere*	12 890 158
Telefoni mm - faktura fra Phonero m.fl. til IMDi	2 580 904
Telefoni mm - refusjon ansatt	42 014
Porto	325 786
Representasjon	9 875
Kontingent	12 597
Gaver (eksterne forelesere og lignende)	274 896
Bank- og kortgebyrer	49 822
Annen kostnad	52 559
Purregebyr, inkassosalær	26 816
Sum øvrige driftsutgifter	28 055 609

* Kostnader i forbindelse med Fagverksted, ICDP-kurs, Samling for bosettingskommuner, Nasjonal konferanse mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold og øvrige arrangementer.

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2024
Finansinntekter	
Sum finansinntekter	0
Finanskostnader	
Rentekostnad *	11 768
Sum finanskostnader	11 768

* Rentekostnadene skyldes forsinkelsesgebyrer og renter ved for sent betalte faktura.

Note 7 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2024	01.01.2024	Endring*
Avregnet med statskassen i balansen	139 532 664	123 320 870	16 211 794
Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter, er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.			
Endring i avregnet med statskassen			
Konsernkontoer i Norges Bank			
- Konsernkonto utbetaling			-26 247 234 315
+ Konsernkonto innbetaling			39 019 430
Netto trekk konsernkonto			-26 208 214 885
Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomheten drift (er gjennomstrømningsposter)			
- Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer			-14 063 498
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer			25 739 896 148
Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen			
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)			452 062 997
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)			-28 929 276
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)			43 036 721
Andre avstemmingsposter			
Spesifikasjon av andre avstemmingsposter			0
Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto			-16 211 794
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen			0
Sum endring i avregnet med statskassen *			-16 211 794

* Sum endring i avregnet med statskassen skal stemme med periodens endring ovenfor.

Note 7B Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen * (bruttobudsjetterte virksomheter)

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2024 Spesifisering av bokført avregning med statskassen	31.12.2024 Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	199 602 872		199 602 872
Varige driftsmidler	7 109 059		7 109 059
Sum	206 711 931	0	206 711 931
Finansielle anleggsmidler			
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	-5 000	0	-5 000
Andre fordringer	6 188 670	122 687	6 065 983
Sum	6 183 670	122 687	6 060 983
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-13 933 307	0	-13 933 307
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-8 221 106	-8 897 359	676 253
Skyldige offentlige avgifter	-5 031 063	-380 165	-4 650 898
Avsatte feriepengar	-21 871 057	0	-21 871 057
Annen gjeld til ansatte	-14 507 889	0	-14 507 889
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	-6 466 760	6 466 760
Annen kortsiktig gjeld	-9 798 514	-27 002	-9 771 512
Sum	-73 362 937	-15 771 286	-57 591 650
Sum	139 532 664	-15 648 600	155 181 264

* Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 8 Innkretingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Avgifter og gebyrer direkte til statskassen

31.12.2024

Skatter og avgifter, renteinntekter og utbytte m.m *	17 468 832
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	17 468 832

Fordringer vedrørende innkretingsvirksomhet og andre overføringer

31.12.2024

Fordringer til pålydende	0
Avsatt til forventet tap(-)	0

Sum fordringer vedrørende innkretingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0
---	----------

* Posten gjelder tilfeldige- og andre inntekter (17.170.878,44) som er tilbakebetalinger for ulike tilskuddsordninger, samt tilbakebetalinger for tilskuddsordninger fra tidligere perioder.

Note 9 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskudd til andre

31.12.2024

Utbetaling av tilskudd til andre *	25 743 301 482
Sum tilskudd til andre	25 743 301 482

* Oversikt over utbetaling av tilskudd	31.12.2024
Integreringstilskudd	21 504 528 524
Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger	1 622 179 404
Kommunale innvandrer tiltak	246 132 879
Bosettingsordningen og integreringstilskudd	2 645 000
Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	215 218 595
Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	17 000 000
Øvrig Tilskudd	12 018 265
Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	2 122 847 102
Kompetansekartlegging i mottak før bosetting	731 713
Sum Tilskudd	25 743 301 482

Note 10 Kundefordringer

	31.12.2024	01.01.2024
Kundefordringer til pålydende*	-5 000	0
Avsatt til forventet tap (-)	0	0
Sum kundefordringer	-5 000	0

Note 11 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2024	01.01.2024
Forskuddsbetalt lønn	0	16 433
Reiseforskudd	20 000	0
Personallån	102 687	162 973
Forskuddsbetalte leie *	3 586 333	6 132 289
Andre forskuddsbetalte kostnader **	725 670	0
Andre fordringer***	1 753 980	1 727 523
Sum andre kortsiktige fordringer	6 188 670	8 039 218

* Posten inneholder forskuddsbetalte lisenskostnader for IT-systemer. Endringen skyldes at husleie for første kvartal 2024 ble kostnadsført i desember 2023.

** Posten inneholder forskuddsbetalte kostnader for serviceavtaler/abonnementer i ulike oppslagsverk, førstehjelpskurs og hjertestartere, mv., samt forskuddsutbetaling for prosjekt Ungvold. Endringen skyldes serviceavtaler som tidligere var inkludert i forskuddsbetalte leie.

*** Andre fordringer er NAV-refusjoner (sykepengen og foreldrepenger).

Note 12 Bankinnskudd, kontanter og lignende *

	31.12.2024	01.01.2024
Øvrige bankkontoer (utenfor statens konsernkontoordning)	0	0
Kontantbeholdninger	0	0
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0

* For bruttobudsjetterte virksomheter er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. IMDi har derfor ingen bankbeholdning.

Note 13 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2024	01.01.2024
Skyldig lønn	19 315	50 175
Annen gjeld til ansatte*	10 609 183	9 448 948
Avsetning for lønnsoppgjøret 2024**	3 898 706	0
Påløpte kostnader***	9 779 199	4 855 585
Sum annen kortsiktig gjeld	24 306 403	14 354 708

* Økningen skyldes høyere lønnsavsetninger (fleksitid, reisetid og overtid til avspasering og ikke avviklede feriedager) for ansatte i IMDi, sett mot åpningsbalansen. Fra 2023 til 2024 er det en økning fra 228 til 242 utførte årsverk.

** På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november, har ikke IMDi utbetalt resultatet av lønnsoppgjøret i 2024. Det er derfor gjort et estimat for lønnsavsetningen for det sentrale lønnsoppgjøret (lokale og eventuelt sentrale tillegg), jf. note 2. Avsetningen inkluderer også IMDis eget bidrag til lønnsforhandlinger utover det som er fremforhandlet sentralt. Det er satt av 3 898 706 kr til lønn og feriepengeavsetning for lønnsoppgjøret. Totalt er det satt av 4 448 424 kr for lønnsoppgjøret for 2024, hvorav 549 718 kr for arbeidsgiveravgift på lønn og feriepengeavsetning.

*** Økningen i påløpte kostnader skyldes avsetning for kostnader for tjenester som er levert, men hvor faktura ikke er mottatt. Det er gjort avsetning for kvoteoverføringer av flyktninger på 2,50 mill. kroner, og for IT-leverandør pålydende 1,50 mill. kroner.

Utgitt av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
15. mars 2025

Foto: Erik Thallaug og Simen Sunde